

J e g y z ő k ö n y v

az Országos Köznevelési Tanács

2005. november 10-én, csütörtökön, 9 órai kezdettel
az Oktatási Minisztérium (Budapest V., Szalay u. 10-14.)

101. számú tanácstermében megtartott

üléséről

Napirend:

1. A kormány javaslata a 2006. évi költségvetésnek a közoktatást érintő fejezeteire és mellékleteinek fő számaira

Előadók: Dr. Stark Antal helyettes államtitkár

2. Szakmai jelentés a 2004/2005. tanév május-június időszakában tett érettségi vizsgák eredményeiről

Előadó: Sipos János helyettes államtitkár

Pongrácz László, az OKÉV főigazgató-helyettese

Meghívott: Horváth Zsuzsa (OKI)

Friss Péter

3. Tájékoztató a Sulinova Kht. feladatairól, működéséről, különös tekintettel a programfejlesztésben és az országos mérési-értékelési rendszer előkészítésében, bonyolításában és az eredmények érdekében vállalt szerepére

Előadó: Pála Károly, a Sulinova Kht. szakmai igazgatója

Elnököl: Dr. Szenes György, az OKNT alelnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Ferenc Zsuzsa és Varga Erzsébet (Magyar Gyorsírók és Gépírók Országos Szövetsége beszédgyorsíró szolgálat)

Az ülés résztvevői**Az Országos Köznevelési Tanács részéről:**

Dr. Báthory Zoltán
Dr. Dobos Krisztina
Dr. Hadházy Tibor
Dr. Hoffmann Rózsa
Horn György
Dr. Karlovitz János
Dr. Kelemen Elemér
Szilágyi János
Liskó Ilona
Tóth János
Nagy József
Dr. Polinszky Márta
Dr. Szabados Lajos
Dr. Szenes György
Dr. Trencsényi László
Dr. Vágó Irén

Meghívottként:

Stark Antal helyettes államtitkár
Sipos János helyettes államtitkár
Pongrácz László, az OKÉV főigazgató-helyettese
Horváth Zsuzsa (OKI)
Friss Péter főosztályvezető
Horváth Gréta
Makkai László
Szabó Imre Ernő
Kosinszky Zsuzsa

Bejelentkezettek:

Barlai Róbertné (Független Pedagógiai Fórum)
Várdai Ágnes (Pozitív Országos Szakmai Egyesület)
Tóth László (Fazekas Gimnázium FUPI)

(Az ülés kezdetének időpontja: 9 óra 12 perc)

DR. SZENES GYÖRGY, a tanács alelnöke, az ülés levezető elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Javaslom, kezdjük el. Bár kicsi, de nagyon erős az Országos Köznevelési Tanács jelen lévő képviselője. Tisztelettel köszöntöm az OKNT tagjait, köszöntöm Stark Antal államtitkár urat, aki az első napirendi pont előadója lesz.

Mielőtt azonban hozzákezdünk, több tagunktól merült föl a napirendekkel kapcsolatos probléma, jelezték nálam. Nevezetesen, a harmadik napirendi ponttal kapcsolatosan merültek fel aggályok, hogy nem kaptunk vagy nem időben kaptunk tájékoztatást a Sulinova Kht.-val kapcsolatos témáról, úgyhogy többen javasolták, ezt a napirendi pontot ne tárgyaljuk, mert nem volt lehetőség elolvasni sem. Aki meg olvasta, ami megérkezett, nem pont az, amire gondolt az OKNT. Ezzel kapcsolatosan kérem szépen a véleményeket: tárgyaljuk vagy vegyük le a napirendről a harmadik napirendi pontot. Mert he levennénk, Pála Károlyt értesíteni kell, hogy nem aktuális.

DR. TRENCSÉNYI LÁSZLÓ: Én egyetértek azzal, hogy vegyük le a napirendről, mert tényleg nem erre voltunk kíváncsiak - de vajon tudja-e a Sulinova, hogy mire vagyunk kíváncsiak? Nem kellene erre egy pár percet szánnunk, hogy Kedves Sulinova Elvtárs! Erre a hat kérdésre kérünk választ. Köszönjük, amit megkaptunk írásban, elolvastuk, örülünk neki, de egy következő ülésen erre a tíz kérdésre kérünk választ - vagy ötre. És akkor segítettünk Pála Karcsinak, hogy miről szóljon.

ELNÖK: Köszönöm szépen. További javaslat?

NAGY JÓZSEF: Egyetértek.

ELNÖK: Tehát akkor elfogadható.

Menjünk a napirendi pontok sorrendjében, és Zsuzsától azt kérem, jelezze Pála Károlynak, hogy köszönjük szépen, most ez nem lesz. Amikor a harmadik napirendi ponthoz érünk, megfogalmazzuk azokat a kérdéseket, amelyekre a következő ülésre kérnénk szépen a választ. Ha ez elfogadható, kérem, kézfeltartással jelezzük - és akkor a további napirendi pontokat elfogadjuk. (Szavazás.) Köszönöm szépen.

Kezdjük az első napirendi pontunk tárgyalását: még egyszer köszöntöm Stark Antal államtitkár urat. A kormány javaslata a 2006. évi költségvetés közoktatást érintő fejezeteivel kapcsolatosan. A mellékleteket megkaptuk, az internetes hozzáférést is, aztán nyomtatásban is megérkeztek azok a mellékletek, amelyek a közoktatást érintik.

Államtitkár úr, öné a szó.

DR. STARK ANTAL helyettes államtitkár: Köszönöm szépen. Tisztelt Tanács! A közoktatás költségvetését érintően először az önkormányzati közoktatásról kell szólni. Az önkormányzati közoktatás normatív támogatásának összege ebben az évben az eredeti költségvetési előirányzat szerint 514 milliárd forint. A 2006. évi javaslatban ugyanez a támogatási összeg 486,5 milliárd forint, vagyis 27,5 milliárd forinttal kevesebb. Ez 5,4 százalékos csökkentést jelent.

A rend kedvéért el kell mondanom, hogy a ténylegesen felhasználható költségvetési támogatás az idén sem annyi, mint ami eredetileg volt, hiszen év közben egy kötelező tartalékképzést írt elő a kormány, nevezetesen 14,5 milliárd forint értékben, tehát ha ezt is figyelembe vesszük, akkor a tényleges költségvetési kiadási lehetőség csak 2,6 százalékkal csökken a jövő évben. De végül is a lényegen nem változtat, hogy az oktatási normákat nekünk így összességében 5 százalékkal kellett és kell csökkenteni, legalábbis a benyújtott költségvetési terv alapján.

Hogy egyáltalán miért merült fel, hogy a közoktatásban valamiféle csökkenés következik be? Erről azt gondolom, nem sokat kell beszélni, hiszen mindenki előtt ismert, hogy az állami költségvetés, vagy még inkább az államháztartási kiadások tervezése során érvényesíteni kellett az úgynevezett konvergencia programot. Ennek a lényege az, hogy a közterhek csökkenjenek, következésképpen a bevételek relatíve csökkenjenek, a másik oldalon pedig az egyenleget kell javítani: a költségvetési hiányt, államháztartási hiányt csökkenteni kell, ez pedig nem megy másként, mint a kiadások érzékeny csökkentésével.

Figyelembe kell venni azt is, hogy egy csökkentést nem lehet egyszerűen sematikusán végigvezetni, hanem itt vannak olyan tevékenységek, vannak olyan területek, ahol az általános csökkentés ellenére növelni kellett a jövő évi költségvetési ráfordításokat, tehát differenciáltan került végrehajtásra ez az általános visszafogás. Ebben a differenciáltságban érintett a tárca annyiban, hogy a felsőoktatásnál egy érzékeny és érzékelhető támogatásnövelésre került sor: ott történetesen az intézményi támogatás is több mint 7 százalékkal emelkedik, sőt, ha a hallgatói juttatást is beleveszem, akkor 8 százalékkal emelkedik az idei évhez képest.

Ilyen növekvő támogatás jellemzi a családtámogatás rendszerét, és végső soron az újabbban most már a költségvetésbe bekerülő autópálya-építésre fordított összegeket is, hiszen ez okozott bizonyos zavart az elszámolás terén.

A másik oldalon viszonylag jelentős és jelentékeny mértékű csökkentés következett be az igazgatási költségekben, a háttérintézeti költségekben - itt általában olyan 25-20 százalékos körüli csökkentéssel kell számolnunk -, és az összes többi területen egy viszonylag érzékelhető, érzékeny, de úgy érzem, azért elviselhető csökkenés a jellemző.

A közoktatás esetében a csökkentés mértékét befolyásolja - és én úgy érzem, enyhíti - az, hogy a jövő évben a közterhek is csökkennek. Ez bizonyos mértékig a kiadások csökkenéséhez vezet. Gondolok itt mindenekelőtt az ÁFA és az egészségbiztosítási hozzájárulás csökkentésére, majd későbbi megszűnésére.

A másik az, hogy sajnos tovább csökken a gyermeklétszám is, és nem utolsósorban azt is figyelembe kell vennünk, hogy az úgynevezett EU-források - a nemzeti fejlesztési tervbeli források - viszont igen jelentős mértékben bővülnek. Hogy mást ne mondjak, kizárólag a humán erőforráson belül az oktatáshoz kapcsolódó kiadási lehetőségek mintegy 50 százalékkal lesznek magasabbak, mint az idén.

Mindettől függetlenül a lényeg tehát az, hogy az idei normatív támogatást, az idei normatívákat végül olyan 5 százalékkal kellett csökkenteni. Amikor ennek a tervezésére sor került, az alapvető dilemmát az jelentette, hogy ezt a csökkentést hogyan is kellene végrehajtani. Elvileg lehetett volna azt mondani, hogy mindenütt egységesen egy 5 százalékos csökkentést kell végrehajtani, de végül mégis az a döntés született, hogy ez nem lenne jó, hanem az úgynevezett alapszabványhoz - tehát az óvodai ellátástól az iskolai, szakképzési alapszabványig - a kormány nem nyúlt, ott maradtak a jövő évre is az idei normák. Igen ám, csak hogyha ezek a normák, amik az ösztámogatás háromnegyedét teszik ki, nem változnak, a csökkentést azokra az egyéb, kiegészítő normákra kellett ráterhelni, amik az ösztámogatások negyedét adják, így persze ott már nem 5 százalékos a csökkenés, hanem 20 százalékos az átlagos csökkentés mértéke.

Ez a megfontolás persze vitatható is, de a lényegen nem változtat, hogy így történt a tervezés, és ebben jutott konszenzusra - ha úgy tetszik - a szakmai vezetés és a politikai vezetés, hiszen ennek a kialakításában a kormánypártok frakciói vagy frakcióvezetői is részt vettek.

Ezek után nyilván azt kellett a továbbiakban mérlegelni, hogyan és miként kerüljön sor az úgynevezett egyéb normák csökkentésére, azok milyen mértékben csökkenjenek, hiszen azok között is van - noha nyilván nagyon csekély mértékben - olyan, amit viszont nem lehetett csökkenteni, sőt, növelni kellett. Az alapelv az volt ezek mérlegelésénél, hogy elsősorban azoknál kell a csökkentést végrehajtani, ahol a költségvetési támogatás aránya a tényleges kiadásokhoz képest viszonylag magas - magyarul: ahol a normák viszonylag magas arányban fedezik a tényleges kiadásokat. Ilyen alapon került sor a kollégiumi vagy éppen a művészetoktatási normák csökkentésére.

A másik ilyen szempont az volt, hogy hol lehet számolni az önkormányzatok saját forrásaival, vagy éppen egyéb bevételeivel, tehát melyik az a terület, ahol feltehetően a csökkentést valamilyen módon és bizonyos mértékig kompenzálhatják, kompenzálni fogják az önkormányzatok, ahol viszont a saját bevétel mindenképpen emelkedik, különösen azért, mert az úgynevezett átengedett vagy átvett bevételek - személyi jövedelemadóra gondolkodok elsősorban - kétségtelenül nőnek az önkormányzatoknál.

Az igazság, hogy az is a mérlegelés szempontjai közé tartozott, hogy melyek azok a társadalmilag talán kevésbé káros, illetve kevesebb feszültséget okozó területek, ahonnan különösebb károsodás nélkül lehet elvonni.

Nyilvánvaló, hogy ezek a szempontok inkább ilyen elvi-elméleti szempontok: ezeket pontosan felmérni nem lehet. Biztos vagyok abban, hogy amikor kialakultak ezek a jelenleg ismert költségvetési mutatószámok, bizony, történt bizonyos mellényúlás is, tehát olyan, ahol igazából nem feltétlenül kellett volna a csökkentést végrehajtani. Mindezek után az a helyzet, hogy a normák döntő része - legalábbis ami a támogatás összegét illeti - továbbra is változatlanok. Változatlanok az alapszabványok, változatlanok olyan normák is, mint például a gyógypedagógiai ellátással kapcsolatos, a napközi ellátással, az érettségi vizsgák támogatásával vagy éppen a kiemelt munkavégzéssel kapcsolatos, vagy éppen a tankönyv-, illetve szakkönyvvásárlással kapcsolatos támogatások összege. Ezek gyakorlatilag változatlanok maradtak.

Van néhány normatív támogatás, amelyik megszűnt. Ilyen megszűnt támogatás elsősorban az osztálylétszám szerinti úgynevezett kiegészítő - ez a 10 ezer forintos - támogatás. Megszűnt a szabadidő, a sport, illetve a kultúra támogatása - ez a bizonyos 1000 és 1300 forintos normatív támogatás. Megszűnt a nyelvvizsga-támogatás - itt az ECDL-vizsga támogatása megmarad, de a nyelvvizsga nem, az egy 440 milliós tétel. Megszűnt a minőségfejlesztési támogatás közel 400 millió forintos összege, és megszűnt a szakmai szolgáltatások közel 1,2 milliárd forintos támogatása.

Egy sor területen ezek a támogatások csökkentek. Csökkent például a kollégiumi ellátás támogatása, mégpedig az alaptámogatás az idején 350 ezerről tanulónként 292 ezer forintra, a sajátos nevelési igényűek esetében pedig 760 ezerről 584 ezer forintra. Csökkent az úgynevezett kistérségek társulásainak a támogatása: 45 ezer forintról 30 ezer forintra. Csökkent a nemzetiségi, illetve az idegen nyelvi oktatás támogatása: az előző 45 ezerről 41 forintra, de például a kéttannyelvű iskoláknál a 76 500 forintról 61 500 forintra. Érzékenyen csökkent - és rögtön hozzáteszem, hogy a javaslat szerint - az alapfokú művészetoktatás támogatása, ami zenei ágon 105 ezer forintról 80 ezer forintra, az egyéb művészeti ágakban pedig 59 ezerről 40 ezer forintra. Ezt a csökkentést némileg enyhíti az, hogy közben azonban egy 1 milliárd forintos külön támogatás került meghatározásra, amelyik a kiemelkedő teljesítményt nyújtó intézmények támogatására szolgál, pályázati alapon.

Érzékeny támogatáscsökkenés következett be a pedagógus-továbbképzésnél: az idején 2,7 milliárd forintról 1,5 milliárd forintra; a megyei közalapítványok támogatásánál: 2 milliárd forintról 1,5 milliárd forintra; a szakmai és informatikai támogatásnál: 7,5 milliárd forintról 5,4 milliárd forintra, és a pedagógiai szakszolgálatok támogatásánál: 5,8 milliárd forintról 3,1 milliárd forintra.

Vannak olyan normatívák és normák, ahol bizonyos szerkezeti átalakításra került sor. Ilyen szerkezeti átalakításra került sor például az étkezési és az ingyenes tankönyv támogatásnál. Az idején mind az étkezésnél, mind a tankönyvnél volt egy alaptámogatás, ami minden tanuló után járt, és volt külön a rászorultakra érvényes támogatás. Az étkezésnél így gyakorlatilag 20 ezer forinttól 60 ezer forintra terjedt a normatív támogatás. Ez a jövőben 50 ezer forint, de kizárólag a rászorultak, tehát az ingyenes étkezésben részesülők alapján.

A tankönyvtámogatásnak a skálája az idején úgy van, hogy 2400 forinttól 9600 forintra terjed - ez a jövőben egységesen 10 ezer forint.

Összességében az étkezési és a tankönyvtámogatás nő, tehát az idején 32 milliárd forintról 34,3 milliárd forintra emelkedik, csak éppen az elosztása elég alaposan megváltozik. Ennek az

intézmények vagy fenntartók közötti megosztásában elég lényeges változás, hogy a rászorultak száma szerint kell szétosztani.

Ugyancsak szerkezeti átalakítás és egyben egy jelentős támogatáscsökkenés következik be a kistéleplések támogatásánál. Itt különböző kategóriák voltak az elmúlt év során: 3 ezer alatti, 1100 stb. A lényeg, a támogatás úgy szóródott, hogy 12 500 forint és 50 ezer forint közötti volt, a településnagyságtól függően. Ez most a 3000 fő alatti települések alsó tagozatos osztályaiba és óvodáiba járó gyerekek után jár csak, és összesen fejenként 25 ezer forint. Ez tehát lényegesen kisebb.

Ugyancsak szerkezeti változás van a bejáró tanulók támogatásánál: az idén az a helyzet, hogy az általános iskolába bejáró tanulók után 25 ezer forint a támogatás, a középiskoláknál 15 ezer forint. Ez a jövőben egységesen 15 ezer forint lenne.

Van néhány terület, mint mondtam, ahol növekedés következett be: ilyen támogatásnövekedés az Arany János Tehetséggondozó Programnál van, az integrációs felkészítésnél, vagy éppen a nemzetiségi iskolák központi támogatása emelkedett 340 millióról 440 millió forintra.

Ez nagyjából a közoktatás támogatási helyzete - legalábbis, ami bekerült a parlament elé. Nyilvánvaló, hogy lehet és kell is vitatni ezeket a számokat. Biztos vagyok benne, hogy egy sor területen nyilván változtatni is kell. Az a helyzet, azt hiszem, hogy az érvek alatt meg kell hajolni a döntéshozóknak, és ahol hibáztunk, ott korrigálni kell ezeket a normákat. Ezt érzékelik egyébként nemcsak a parlamenti frakciók, hanem értelemszerűen a parlamenti szakbizottságok is, és úgy látom, a kormányzat is hajlana most arra, hogy korrekciókat hajtson végre, illetve erre nyitott legyen.

Közismert, hogy a képviselői indítványok első szakasza lezárult, tehát benyújtották a képviselők a különböző indítványait, amelyek fejezetek közötti átcsoportosításokra vonatkoznak. Majd lesz még egy második szakasz, amikor már csak a fejezeteken belüli módosításokra van mód. Ezeknek az indítványoknak a feldolgozása folyik, és miután a kormányzati szándék a kirívó problémák megoldása, teljesen egyértelműnek tűnik, hogy a különböző gondok közül legalábbis négy nagy csoport van olyan, ami részben vagy egészben rendeződni fog.

Ilyen lesz a kistérségi társulások támogatása. A kistérségi társulások támogatásánál úgy tűnik, vissza fog állni a korábbi támogatási összeg, tehát ez a bizonyos 45 ezer forintos támogatás.

Ugyancsak visszaáll teljes egészében - úgy tűnik - a nemzetiségi oktatás, illetve az idegen nyelven folyó - a kéttanyelvű, a nyelvi felkészítő - oktatás. Ezeknél a pillanatnyi csökkentések visszavonásra kerülnek. Minden jel erre mutat.

Különös és érdekes dolog van az alapfokú művészetoktatásnál. Egy olyan szándék bontakozott ki vagy formálódik, hogy az alapfokú művészetoktatásnál is vissza kellene állnunk a mostani normatív támogatásra, de azzal, hogy a következő tanévig - magyarul a jövő év második feléig - szükséges a művészeti oktatást végző intézmények átvilágítása, ellenőrzése, illetve egyes frakciók szerint akkreditálása. Ezen vita folyik, hogy lehet vagy nem lehet, de valamit tenni kell annak érdekében, hogy a hihetetlen mértékben, hihetetlenül gyors ütemben bővülő művészetoktatásnál meg kell nézni, hol folyik nem kellően felkészült oktatás. Ezt egyébként maga a szakma is akarja. Magyarul a normák maradnak, de a támogatás összege csökken - körülbelül ez az elképzelés. Mondom, ennek van egy ilyen feltétele.

Nem áll vissza természetesen, de mindenképpen enyhülni fog a kistéleplések támogatása is. Nem áll helyre a korábbi, de mindenképpen sor kerül a közelítésére a mai ismereteink szerint.

Mindezek alapján úgy tűnik, végül is finanszírozható támogatási rendszer alakul ki ezekkel a módosításokkal, aminek egy későbbi fázisban kell kiegészülnie a támogatásnak egy nagyon lényeges elemével: a bérrel. Az a helyzet ugyanis, hogy a költségvetés ma úgy készül, hogy gyakorlatilag miután nem fejeződtek be a bértárgyalások - csak elkezdődtek, de egyelőre még nagyon a kezdetén tartunk -, következésképpen a költségvetés minden előirányzatából 3

százalékos tartalékot kellett képezni azzal, hogy ez részben ezeknek a bértárgyalásoknak az eredményeként kerülhet részben felhasználásra. Hogy ez mit fog jelenteni, ma nem tudni, ugyanis az a helyzet, hogy két óriási vitapont van. Az egyik, hogy nincs megegyezés az úgynevezett minimálbérben. A közalkalmazotti szakszervezeteknél ez kevésbé okoz gondot, inkább a versenyszférában folyik az alku, elsősorban a versenyszféra szakszervezetei és munkaadói közötti vita. Ez alapvetően befolyásolja a bértáblák alakulását. Ha minden igaz, pénteken folytatódik, és akkor szeretnék ezt a részét lezárni.

A másik vitapont nem is annyira a béremelés mértéke, hanem az időpontja. A kormányzati javaslat úgy hangzott el, hogy miután szeptemberben kellett végrehajtani egy 4,5 százalékos - nem biztos, hogy béremelést - táblaemelést, és ennek megfelelően, annak az áthúzó hatása érvényesül, ezért majd csak 2006 szeptemberében kerüljön sor egy újabb 4-4,5 százalékos béremelésre. A szakszervezetek ezzel értelemszerűen nem értettek egyet. A mértékkel egyetértettek, de január 1-jei hatállyal. Ez a vita még egyelőre nagyon a kezdetén tart, ezért gyakorlatilag azt is mondhatnám, hogy az említett normák és támogatások még ennek függvényében változhatnak. Én bízom benne, hogy mindezek alapján - mint ahogy szokott lenni - azért rendeződnek a dolgok.

Engedjék meg, hogy nagyon röviden, csak néhány szóval elmondjam, hogy a közoktatás támogatása azért nemcsak az önkormányzati szférában, hanem a fejezeti előirányzataink keretében is folyik. Azon kívül pedig az intézményrendszerünkben is van néhány közoktatási körbe tartozó intézmény. Ezeknél a támogatásokról annyit tudnék mondani, hogy érvényesíteni kellett természetesen az általános visszafogást. E miatt például az Országos Pedagógiai Könyvtár idei támogatása 282,2 millió forint, jövőre előreláthatólag 272 millióra csökken. Az Országos Közoktatási Intézet idei támogatása 378,4 millió forint - ez 349 millió forintra csökken. A Nemzeti Szakképzési Intézet támogatása az idén 275,3 millió forint - ide egy 45 millió forintos átcsoportosításra kerül sor a fejezeti előirányzatokból, de összességében mégis 284 millióra emelkedik, tehát itt is van egy jelentős csökkenés. Különös helyzetben van - a végére tartottam - az OKÉV. Az OKÉV idei támogatása 818 millió forint. A jövő évben az idén fejezeti előirányzatként szereplő érettségi vizsgák, valamint különböző mérési jellegű feladatok kerülnének be az OKÉV költségvetésébe, tehát hogy ne a fejezetből kelljen - ez összesen 1035 millió forint. Így mégis van egy csökkentés is, de együttesen a jövő évre 1790 millió forint lenne az OKÉV költségvetése. Ez összességében azt jelenti, hogy nehéz helyzetbe kerülnek a háttérintézményei, de ez vonatkozik természetesen a többire is.

Ami a közoktatás fejezeti kezelésű előirányzatait illeti, a nem önkormányzati intézmények költségvetési támogatása az idei 170 millióról 145 millióra csökken. Az érettségivel kapcsolatos kiadások értelemszerűen változnak: az idei 1340 millióról 290 millióra csökkennek - de azért, mert ez átkerült az OKÉV-hez. A mérés-értékeléssel kapcsolatos lehetőségek 270 millióról 155 millióra csökkennek. A gyógypedagógiai tankönyv 120-ról 68 millióra, a sajátos nevelési igényű gyermekek támogatása 150-ről 68 millióra, a közoktatás-fejlesztési stratégiai kiadások 180-ról 97 millióra csökkennek. Az országos szövetségek támogatása valamivel nő: 73-ról 78 millió forintra.

Megszűnik az idei 100 milliós támogatás a Nemzeti alaptanterv jövőbeni támogatása, és az úgynevezett vizsgarendszer fejlesztésére szánt idei 100 millió forint helyett jövőre ugyancsak nulla szerepel a költségvetésben.

Összességében azt akarom mondani, hogy tehát ez a csökkenés, a fejezeti előirányzati csökkenésekben is megnyilvánuló általános visszafogottság. Nyilván át kell értékelnünk a tárca és a szakterület vezetőinek, hogy hogyan és mire költhetünk, próbálják költeni a rendelkezésre álló forrásaikat. Ennek a változására, növelésére én semmi reményt nem látok. Itt biztos, hogy nem számolhatunk azzal, hogy valamiféle növelésre sor kerül - mint ahogy számolhatunk a közoktatás más területén.

Ennyi volt - köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, államtitkár úr. Először a kérdéseket kérem, amennyiben vannak.

DR. BÁTHORY ZOLTÁN: Köszönjük a tájékoztatást. Nagyon tanulságos volt.

Lenne egy kérdésem. A tapasztalatodra apellálok. Hogyan lehetne kiszámítani az oktatásügyi kutatásra, fejlesztésre és innovációra fordított összeget? Bérektől megtisztítva, magára az operatív tevékenységre: kutatásra, fejlesztésre és innovációra. Ki lehetne-e ezt fejezni valamilyen módon, össze lehetne-e hasonlítani a gazdaság más ágaiban folyó kutatásra, fejlesztésre, innovációra fordított arányokkal? Magyarán, ez egy fontos érv lenne nekünk, akik az OKNT-ben a közoktatás fejlesztésével, reformjával foglalkozik, ennek a kérdéseit próbáljuk megoldani. Jó lenne tudnunk, mennyi az a pénz, amit 2006-ban kutatásra, fejlesztésre, innovációra fordít a tárca, és ezt lehetne viszonyítani más tárcák, más területek hasonló tevékenységéhez. Nem tudom, vannak-e ilyen mutatók a tárca birtokában.

NAGY JÓZSEF: Köszönöm. Bizonyos értelemben ehhez kapcsolódik a kérdésem. A Sulinova kimaradt a felsorolásból. Ott mi a helyzet a támogatás csökkentésével vagy emelésével? Vagy hogy van ez? Ez elég nagy háttérintézmény ahhoz, hogy tudjunk róla valamit.

DR. HADHÁZY TIBOR: Én magam is köszönöm a tárgyyszerű tájékoztatást, és most megfogalmazandó kérdésem mindössze a következő:

Látva a költségvetés parlamenti vitáját, és érzékelve azt a kvázi hajlandóságot, amely kormánypartok és ellenzék részéről egyaránt tapasztalható volt azt illetően, hogy bizonyos pozitív irányú korrekciók történjenek e területen - már a közoktatáshoz kapcsolódó költségvetési fejezetekre vonatkozóan -, kérdezem, hogy az államtitkár úr által felsoroltak - nevezetesen, hogyha átcsoportosításra kerül sor - egyúttal a tárca prioritási sorát is jelentik-e. Tehát a) kistérség kapja először, hogyha a fejezet pénzhez jut, b) a nemzetiségi stb. Tehát ez a válságterv prioritási sora-e?

DR. KARLOVITZ JÁNOS: Azt kérdezném, hogy a pedagógiai folyóiratok szerepelnek-e valamiféle költségvetésben. Lehet, hogy ez csak a tárca költségvetése, de most nullára csökkent. Ez örökre így marad, vagy az idei évben csak. Mert ilyen még nem volt, most már nem tudom hány év óta ez mindig volt. *(Nagy József: Százötven éve.)*

Említette államtitkár úr, hogy az országos társadalmi szervezetek támogatása nő. Jól értettem?

DR. STARK ANTAL: Igen: 73-ról 78 millióra.

DR. KARLOVITZ JÁNOS: Azt tapasztalhattuk, hogy ez a felére csökkent. Ez megint kérdésem, hogy az idei évre vonatkozott-e csak ez a csökkenés, vagy hogy van ez. Megnyugtató lenne, nagyon jó lenne, hogyha tényleg már jövőre emelkedne.

Valóban, a mi egyszerű tapasztalataink azt mutatják, hogy vannak ki a minisztériumból ilyen-olyan tevékenységeket, de gomba módra növekednek a háttérintézmények. Nem tudom, lehet, hogy ezek privát intézmények, de különféle néven létrejönnek. A legnagyobb a Sulinova. Egyáltalán a pilisborosjenői továbbképző létezik-e, nem tudom... *(Közbeszólások: Az a Sulinova!)* Egy kicsit az ember már elkeveredik ezekben a dolgokban. Ez is kérdés valóban, amit Nagy József tett fel. Köszönöm szépen.

ELNÖK: További kérdések? Báthory Zoltán még egyszer?

DR. BÁTHORY ZOLTÁN: Elnézést, lenne még egy kérdésem. Ha jól értettem, azt mondtad, hogy a közalapítványok támogatása 2 milliárd forintról 1,5 milliárd forintra csökken. Azt szeretném kérdezni, hogy ebbe beleértendő-e a megyei, fővárosi közoktatás-fejlesztési közalapítványok és az új Oktatásért Közalapítvány is?

ELNÖK: Van-e még kérdés? *(Nincs jelzés.)* Nekem van kettő, ha másnak nincs. *(A tanács több tagja érkezik egymást követően a terembe. - Közbeszólások: Megjöttek a 10 óráskok!)*

Két kérdésem van, államtitkár úr. Az egyik a tankönyvtámogatás kérdése. Azt mondtad, hogy 10 ezer forintra nőtt a tankönyvtámogatás. Ez mindenkire vonatkozik, vagy csak a rászorulókra.

DR. STARK ANTAL: Csak a rászorulókra.

ELNÖK: Akkor jelentősen csökken. Azt jelenti, hogy csak a rászorulók kapnak támogatást, és a többieknek ezek szerint megszűnik a tankönyvtámogatás? A többi gyereknek. Mert eddig volt a 2400, plusz 9600 a rászorulóknak. Összességében ha 10 ezer lesz, akkor a 2400 mindenki számára megszűnik?

A másik kérdésem inkább költői, mert tudom a választ, de azért érdemes lenne odafigyelni a szakmai alapozás kérdésére. Kormányhatározat is előírja, hogy be kell tervezni ennek a finanszírozását a 2006-os költségvetésbe. Szakközépiskolák 9-12., szakiskolák 9-10 osztályos szakmacsoportos alapképzéséről beszélek. Ehhez gyakorlati normatívát ír elő a kormányhatározat. Én itt kerestem a törvényben. Nem találtam. Nincs vagy csak rosszul kerestem? Köszönöm szépen.

Ha további kérdések nincsenek, államtitkár úr...

DR. STARK ANTAL: Báthory Zoli az oktatáskutatásra fordított összegekről kérdezett. Tényleg érdekes kérdés. Az az igazság, hogy ilyen konkrét számot nem tudunk mondani, viszont olyasmiről, amit mindenképpen meg kellene nézni, és teljesen jogos. A helyzet az, hogy az oktatáskutatási ráfordításoknál többféle forrás van, amit figyelembe kell venni. Az egyik, hogy van két intézmény, sőt, három, amely kutatással foglalkozik. Mindenekelőtt ide tartozik az OKI, a Professzorok Háza, de bizonyos értelemben és mértékben a Sulinován belül is van egy ilyen kutatással, elemzéssel foglalkozó részleg. Ezeknek a költségvetése benne van az adott intézmény költségvetésében, de viszonylag könnyűszerrel meg tudjuk mondani, hogy mennyi, és talán érdemes is ezt megnézni.

Azon kívül van egy olyan előirányzat, ami az idén az úgynevezett fejezeti kezelésű előirányzatokon belül szerepel: közoktatás-fejlesztési címen 40 millió forint volt kifejezetten kutatástámogatásra előirányozva. Ez az, ami ilyen házon belüli előirányzat. De a kutatások finanszírozásának az alapja és lényege, hogy különböző fejezeti előirányzatokból adnak át és adnak megbízást intézményeknek bizonyos feladatok - többek között kutatási feladatok - ellátására.

A válaszom tehát, hogy arra vonatkozóan nincs adat, hogy az egész kutatás-fejlesztési kiadáson belül hogyan alakul, illetve ennek a súlya nő, csökken vagy változatlan, de bettetted a bogarat a fülembe, hogy ezt érdemes megnézni. Talán meg is fogjuk...

A Sulinova kifejezett működési támogatására fordított összeg az idén 380 millió forint, ez szerepel a költségvetésünkben, de a jövő évben ez az összeg 340 millió forint. Megint ugyanaz az a helyzet, hogy a Sulinova, legalábbis az idén és az elmúlt évben, milliárdos nagyságrendben vett át pénzeszközöket a fejezetek közül, bizonyos lebonyolítási célokra, aminek egy része ugyancsak értelemszerűen felhasználható a működés költségeire is. Nyilván ez az összeg is csökkenni fog a következő évben, miután a fejezeti előirányzataink csökkentek.

Hadházy úr említette, hogy a korrekciók, ha bekövetkeznek, amiről beszéltünk, vajon van-e prioritás. Nem kell a tárcának semmiféle ilyen prioritást kialakítani, mert a korrekciók mindig konkrétak. Magyarul, amikor a parlament elfogadja a kormány támogatásával, hogy visszaállítja például az alapfokú művészetoktatás normáit, visszaállítja. A mai ismereteink szerint ami várható, ahogy elmondtam, hogy három területen - a nemzetiségi és a kéttannyelvű, illetve a kistérségi támogatás, a harmadik a művészetoktatás esetében - visszaáll a korábbi

helyzet. Ez azt jelenti, hogy ha prioritás, ez a három együtt prioritás, és a negyedik a kollégium, ahol nem áll vissza az eredeti, de közelít hozzá.

A következő dolog, ami fölmerült: a pedagógiai folyóiratokra nekünk külön előirányzatunk nincs. A költségvetésben olyan sor nincs, hogy pedagógiai folyóiratok támogatása. Bizonyos, általában közoktatás-fejlesztési soron belül tervezi meg a szakmai terület. Erre vonatkozó számokat még nem ismerem, nem tudom, hogy most hol tartanak.

Az országos szövetségekre szánt összegnél az idei 73 millió forint helyett lesz 78 millió forint. Most csak úgy külön jegyzem meg, hogy furcsa módon tudomásom szerint ennek a 73 millió forintnak a jó része még nem került elköltsékre.

Zoli, te azt kérdezted, hogy az alapítványok... Amit én említettem, hogy 2 milliárd forintról 1,5 milliárd forintra csökken, az kifejezetten a megyei és a fővárosi közalapítványokra vonatkozott. A másik részénél viszont az a helyzet, hogy az összes alapítványra fordítandó pénzünk az idei 1,5 milliárd forintról 1,2-re csökken a jövő évben. Ezen belül még pontos számaink nincsenek, de az a helyzet, hogy az úgynevezett szakmai jellegű alapítványok bizony, az idei 300 millióról 230 millióra fognak csökkenni. De ezek a számok még nem véglegesek.

Négyféle alapítványunk van. Vannak az úgynevezett intézményfenntartó alapítványok, mint a Pethő Alapítvány, ami mögött intézmény van. Vannak a szakmai alapítványok - ide tartozik az Oktatásért Közalapítvány is...*(Dr. Báthory Zoltán: Külön nincs differenciálva?)* Még nincs.

Van a kétoldalú feladatellátó alapítványok köre, nemzetközi megállapodás alapján - osztrák-magyar, magyar-francia - és vannak a határon túli oktatással kapcsolatos alapítványaink. Még egyszer mondom, hogy itt még belső mozgás lehet.

A tankönyvtámogatásnál az a helyzet, hogy igen, említettem, mind az étkezésnél, mind a tankönyvnél kizárólag a rászorulóknak létszáma alapján kerül sor a támogatásra. De azt is említettem, hogy a számítások szerint összességében a tankönyv- és az étkezési támogatás együttesen 2 milliárd forinttal nő az idejéhez képest. Most nem tudom, de meg fogom keresni, hogy mivel kalkulált a Pénzügyminisztérium kifejezetten a tankönyvnél.

Ami a szakiskolai, szakképzési területet illeti, erre nem tudok válaszolni. Ilyen plusztámogatással nem találkoztam, de őszintén szólva még a módosító indítványok között sem. Ettől még lehet, de én ilyennel nem találkoztam, pedig végignéztem.

ELNÖK: Köszönjük szépen. További kérdések? Trencsényi Laci - aztán rátérünk a hozzászólásokra.

DR. TRENCSENYI LÁSZLÓ: A pedagógiai lapok támogatásával kapcsolatban a kérdés először: jól emlékszem-e, hogy valamikor hajdanában a pedagógiai folyóiratok támogatása a Nemzeti Kulturális - valamikor - Alap - aztán később egy huncut csellemel Alapprogrammá változott - sornak volt a folyóirat-kuratóriumi kompetenciájában. Akkor volt egy dinamikus miniszter, Magyar Bálint, aki azt mondta, hogy ide nekem ezt az oroszánt, és a NKA-ból kivette a pedagógiai lapok támogatását, mondván, hogy többet tud adni, ha ő adja. Vajon most, hogy nem ad többet, nem szerencsésebb-e a pedagógiai folyóiratok támogatásának problematikáját a Nemzeti Kulturális Alapprogram folyóirat-kuratóriumához visszarendelni, ahol legalább versenyezhet a Playboyjal a Pedagógiai Szemle.

HORN GYÖRGY: Bocsáss meg, Laci, de ezt a levelet kaptuk, folyóirat-fenntartók, a minisztertől ebben az évben, hogy oda forduljunk. Nekem van ilyen levelem.

DR. TRENCSENYI LÁSZLÓ: De a Nemzeti Kulturális Alapprogram pedagógiai lapot nem támogat jelenleg, tiltja...

HORN GYÖRGY: Mi ezt a levelet kaptuk, hogy oda forduljunk, és onnan fogunk kapni pénzt, ha pályázunk.

ELNÖK: További kérdések?

DR. STARK ANTAL: Erre csak annyit tudok mondani, hogy eddig se volt tiltva odafordulni az Alapprogramhoz, hiszen nincs olyan, hogy a pedagógiai lapok ki lennének zárva abból, hogy kaphassanak, és a jövőben nyilván jobban kell rájuk támaszkodni, de az igazság az, hogy nekik sem lesz több pénzük. Ez nem oldja meg azt a problémát, hogy itt azért nekünk kell fokozottabb mértékben gondoskodnunk. Hogy ez most hogy lesz és mint lesz a jövőben, még nem tudom, hiszen majd a költségvetésünkön belül kell megjelennie.

-ELNÖK: Köszönöm szépen a válaszokat. Hozzászólások?

HORN GYÖRGY: A költségvetéssel kapcsolatban azzal kezdeném, amit tavaly írásban is a Köznevelési Tanács elé hoztam: azt gondolom, a Köznevelési Tanácsnak dolga lenne azzal, hogy a szakmai feladatok normatívájával kapcsolatban a szakmai előírásoknak megfelelően kidolgozhatson, kidolgozhatson ilyen normarendszereket. Csak mondok egy példát: a kollégiumi normatíva csökkentésének a háttérindoka az volt, hogy az egy relatíve túlfinanszírozott rendszer. Tanár úr is mondta, hogy a művészeti oktatás és a kollégiumi ellátás volt, amely áldozatul esett ennek a dolognak. Összehasonlításként annyit, hogy például a zeneiskoláknál számításaink szerint a törvényben előírt feladatok ellátásához - tehát a szigorúan, szűken vett törvényi feladatok ellátásához - a 4,5 százalékos bérfejlesztés nélküli - tehát ez még a nyári munkáim között volt - 159 ezer forintba kerül átlagosan egy tanuló. Azoknak a feladatoknak az ellátásában, amely az idén 105 ezer, illetve a tervek szerint 80 ezer lett volna - reményeink szerint visszaáll az eredeti 105 ezer. Azt gondolom, nemcsak itt, hanem máshol is szükség lenne arra, hogy létrejőjenek a mérhető szakmai normatívái azoknak a szakmai feladatoknak, amiket a törvény leír, amiket kötelesek ellátni az intézmények, és a politikai döntés ne az egyedi alkupozíciókra korlátozódjék csupán - nyilván nem lehet elkerülni ezt egy demokráciában, de a prioritások meghatározása a fontos. Vannak olyan benyomásaink, illetve számítások is - bár nem egészen pontosak -, hogy a Bokros-csomag óta idén, illetve 2006-ban lesznek a legalacsonyabbak a finanszírozási arányok az állami normából ellátható feladatokra. Nem érik el az 50 százalékot sem, miközben - biztosan emlékeznek rá - 1999-ben bekerült a törvénybe ez a 90 százalékos előírás, amit aztán persze a költségvetési törvények minden évben felülírtak egyedi rendelkezésként. Úgy tűnik, jelen pillanatban vannak olyan csoportjai a szakmai feladatoknak, ahol az 50 százalékot sem éri el.

Szerintem tehát ez kormányzati feladat, másrészt ezzel az OKNT-nek foglalkoznia kellene, hogy az általunk is ismert szakmai feladatok ellátását hogyan finanszírozza az állam, miféle garanciákat tesz az előírások mellé.

A másik egy nagyon lényeges kérdés - a bevezető szöveg vége felé hangzott el. Nevezetesen arról van szó, hogy a normatívákból ellátható feladatokhoz az is hozzátartozik, hogy például az idei évben a bérfejlesztés 14,5 százalék volt - ennyi volt a januári és a szeptemberi bérfejlesztés áthúzódóan, mert itt csak négy hónap, a következő év ebből a szempontból az érdekes. Hogyha a normatívák nem növekednek - tehát nem a csökkenésről, hanem a nem növekedésről beszélek -, akkor ebből két csoport jár jól: egyrészt a munkavállalók természetesen, hiszen itt van egy valamikora nagyságrendű bérfejlesztés, másrészt az állam, hiszen az ebből keletkező tb- és szja-befizetéseknel az állam bevétele hasonló nagyságrendű, mint amit a dolgozók ebből kapnak. Hozzáteve, hogy valamelyest csökken a társadalombiztosítás. Ez azt jelenti, hogy az állami bevételek csak attól a döntéstől, hogy megállapodnak a szakszervezetekkel, miközben nem nő a normatíva, megnövekednek - ami nem jelenik meg a fejezet költségvetésében. Ez egyébként leginkább az alapítványi és az egyházi iskoláknál látszik, ahol nincsenek egyéb feladatok. Az önkormányzatoknál az átcsoportosítás miatt ez kevésbé érzékelhető: iksz kilométerrel kevesebb utat épít az önkormányzat a kötelező feladatellátás okán. Ott a kiegészítő normatívák okán kevésbé

érzékkelhető ez. De például az alapítványi iskoláknál az a 14,5 százalékos kötelező bérfelesztés egyszerűen azt jelentette, hogy az állam megnövelte a bevételeit az alapítványi iskolákból ilyen módon, anélkül, hogy a normáit növelte volna.

Ezért azt gondolom, hogy ebben a kérdésben érdemes lenne végiggondolni és felvetni, hogy a normatíváknak - törvényileg definiálva is - azzal az aránnyal növekedni kellene, amennyire az állam bevétele ezáltal növekszik. Itt ugyanis törvényi előírásokról van szó. Ez nem egy szabad feladatellátás, hanem törvényi előírás.

A harmadik nagyon fontos elem - úgy gondolom, itt is el kell mondanom, nagyon sok helyen igyekeztem az elmúlt hetekben megjeleníteni -, hogy a jogbiztonság elemi feltételeként - mint ahogy egyébként a törvény tartalmazza is, hogy egyik évről a másikra nem csökkenhet a normatíva - be kellene a Köznevelési Tanácsnak is szállnia, ki kellene mondani, hogy a közoktatás egész rendszere jelenleg alulfinanszírozott. Itt nem arról van tehát szó, hogy bizonyos dolgokat nem fizet az állam. Mondok egy példát, bár nem szeretném, ha ez így lenne. Elvben kimondhatná a magyar állam azt, hogy a művészeti oktatást nem finanszírozza, tehát bejelenti, hogy a továbbiakban ez nem tartozik az állami feladatok közé. A parlamentnek joga van ilyen törvényt hoznia. Azonban a jogbiztonság logikájának azt kell mondania, hogy egy ilyen döntés csak lassan, tizenkét éven keresztül mehet csak végbe. Hiszen a rendszerbe belépő első osztályos, művészeti oktatásba járó gyermek számára egy szerződést kötött az állam az adott intézmények esetében, és ezt végig kell vinnie a rendszeren. Nemcsak most, a tavalyi évben is, és minden évben az ilyen alkupozíciók során az aktuális tárgyalások mindig arról szólnak, hogy hol lehet kivételeket, harcokat folytatni - érdekvédőként mostanában sajnos kénytelen vagyok sok időt fordítani erre.

Azt gondolom, ha a Köznevelési Tanács hoz egyáltalán határozatot, azt ki kell mondania, hogy a közoktatás egész rendszerére vonatkozóan az állam csak a jogbiztonság elve alapján hozhat bármilyen döntést, és ennek általános elvként meg kellene fogalmazódnia.

Én azt gondolom, nem jó, hogy tegnapi döntéssel engedményként: „Na jó, nem csökken a kollégiumi, illetve a művészeti iskolák normatívája.” A helyzet olyan, hogy ez nem engedmény, hanem alapvető követelmény. És nem hangozhat el másként.

Rendkívül fontosnak tartom, hogy a szakmai szolgáltatás egész hálózatrendszere kiépült Magyarországon. Ennek részben piaci, részben pedig nem piaci alapú formái vannak. A piaci alap szintén állami támogatás, hiszen a pedagógusképzési normatíváknak is egy része, amelyik lényegében felére csökkent az elmúlt évek alatt, nagyságrendileg legalábbis. A szakmai szolgáltatások egész rendszerének kiépülését követően egyedi döntéssel újra visszavonni ezt az egészet, ugyanezt a jogbiztonsági dilemmát jelenti. Tudomásul kell venni, hogy ha egy cégnek nincs bevétele, de szerződése van egy másik céggel, akkor bíróilag érvényesíteni tudja az ő érdekeit. Ugyanezt a magyar állammal szemben létező pedagógiai intézetek, létező szerződéseikkel hogyan fogják teljesíteni? Jó, tönkremegy, csődbiztost rendelnek mellé - mit tudom én? De a kérdés, hogy ki a felelős egy olyan döntésért, amely döntés ennek a biztonsági elemnek, az érvényes szerződések törvényi felrúgását jelenti. Arról nem is beszélve, hogy a 720 forintos szakmai szolgáltatói normatíva alig két éves. Még csak azt se mondhatnám, hogy egy régi, elavult nem tudom miről lenne szó, hanem egy kormányzati, politikai döntést követő törvényi döntés felszámolásáról.

Nem tudok mást mondani, mint hogy ezt nem magyarázza az EU-belépés vagy a konvergencia. Azt a fajta átalakulási menetet hiányolom én az egészből, amelyik megjelölne prioritásokat. Ahogy Tibor is fölvetette kérdésként, hogy mi van akkor, hogyha a parlament így vagy úgy dönt, és tanár úr is mondta, hogy semmi nincs: a képviselők így vagy úgy döntenek, és akkor így vagy úgy van. Szerintem ez abszurd. Mivel a politikai demokrácia már csak ilyen, szerintem nekünk és a kormányzati oldalnak is - már az oktatási kormányzatnak - az a dolga, hogy a politikai döntéshozók elé érvényes szakmai normatívákat tegyenek le. Amit Báthory Zoltán kérdezett a kutatásra, az az egész rendszerre nincs meg. Nem arról van szó, hogy nem tudjuk, hány forintot fizetünk közoktatási kutatásokra, hanem arról, fogalma sincs a közoktatási

kormányzatnak és az egész rendszernek külön-külön, hogy valójában mi mibe kellene kerüljön akkor, hogyha azokat a feladatokat kellene ellátni, amiket a törvény előír.

Én úgy látom, most érkezünk el oda, amikor fordult a kocka. Most nem 6 százalékkal nő vagy 3 százalékkal, hanem hogy van vagy nincs. Márpedig január 5-én egy alapítványi iskola, ahol egy fenntartó van és egy iskola, vagy egy kistélepülésen, ahol nincs kiegészítő normatíva, nem mondhatja azt, mint a pék, hogy akkor becsukok. És azt se mondhatja, hogy húsz gyerekkel kevesebb jár a jövő héttől az iskolába.

Ezt a felállást tudomásul kell venni, és szerintem ebben a közoktatási kormányzatnak évtizedes vagy másfél évtizedes felelőssége van, és a Köznevelési Tanácsnak is van felelőssége abban, hogy nem is kezdeményeztük, hogy a feladatokról magukról legyen szó: ez van a törvényben, ez történik. Biztos mindenki ismeri a közoktatási törvényalkotás és a pénzügyi törvényalkotás közötti distinkciót, hogy ez gyakorlatilag ellehetetleníti a rendszert. Abszurdnak gondolom, hogy örülnöm kell annak, hogy nem fog csökkenni a normatíva, miközben az államnak nő a bevétele ugyanabból a normatívából, csak azért, mert a feladatot el kell látni.

Arra kérem tehát a Köznevelési Tanácsot, hogy ebben határozottan támogassa a javaslatomat. Köszönöm.

DR. POLINSZKY MÁRTA: Szeretnék elnézést kérni: elnéztem a meghívót, és én valóban tízre jöttem - arra pontosan érkeztem, sőt, egy kicsit előbb. Nem tudom, mi hangzott el a pedagógus-továbbképzési normatíva csökkentésének az indokáról. Amikor ez az egész dolog elkezdődött - jól emlékszik a tanár úr is -, akkor ilyen 21 ezer forint volt a kötött felhasználású pedagógus-továbbképzési normatíva. Aztán jött egy kormányváltás, és a normatívát lecsökkentették 14 ezer forintra, azzal az indoklással, hogy megszűnt a pedagógus szakvizsga kötelezettsége teljes körben - tehát ott azért volt egy szakmai indok. Kérdés, hogy az elfogadható volt vagy nem, de legalább volt. Most, hogy 15 ezer forintról lecsökken 9400 forintra, nem tudom, ennek mi a szakmai indoka. És történik ez pont abban az évben, amikor az első hét év lejár idén augusztus 31-ével, tehát most kezdődik, az idei tanévtől a következő hét év. Hét év alatt kell a 120 órát teljesíteni, tehát most indul a pedagógusok nagy része számára nulláról a rendszer. Mert akik később léptek be, később végeztek, de a tömegnél most indul be. Egy olyan helyzetben csökkentették le a normatívát, amikor a pedagógusok részéről iszonyú igény fog jelentkezni a továbbképzésen való részvételre. Azon túl, hogy a kutatások azt bizonyítják, hogy szeretik ezt a dolgot - függetlenül attól, hogy vannak a rendszernek hibái, hiszen Ica itt ül mellettem, aki nagyon szépen megírta, mik a rendszer tartalmi hibái -, a pedagógusok nemcsak azért érdekeltek ebben, mert nagyon tanulni akarnak - bár szeretnek továbbképzésen részt venni -, hanem azért is, mert ha teljesítik a kötelezőt, akkor csökken a várakozási idejük, ha pedig magasabb szintű képzettséget, tehát szakvizsgát szereznek, akkor kategóriát ugranak. Egy olyan helyzetben, amikor az erre való igény fokozottan fog jelentkezni, mert lejárt az első hét év, szeretném tudni, hogy mi volt az indoka azon túl, hogy kevés a pénz. Van-e szakmai indoka ennek?

ELNÖK: Köszönöm szépen. További hozzászólások vagy kérdések - most már összecsúsznak.

DR. KARLOVITZ JÁNOS: Köszönöm a szót. Én először is meg szeretném köszönni Stark Antal úrnak, hogy ilyen tárgyilagosan és őszintén szólt. Így tényleg világosabban lát az ember, mert az anyagból nemigen tudtam kiigazodni. Így világossá vált minden. De lényegében az a szomorú tény is, hogy a legtöbb dolog csökken.

Tudjuk, hogy e szűkös viszonyok között ez bekövetkezik, de van itt olyasmi, hogy egy költségvetésben a különféle tárcák kicsit megküzdének egymással, és érdekérvényesítő erejük van vagy nincs. Én úgy érzem, hogy az oktatási tárcának kicsi az érdekérvényesítő ereje. Valahogy itt hiányt érzek. Erősebben kellene dolgozni. Mondhatnánk, hogy a miniszternek kevés az ilyen ereje, mert tudjuk, hogy ami az ő érdeklődési körébe vág - például a digitális

terület, eszközök - ott keményen küzd, és sikereket ér el. De ha egy kicsit, negyedannyira szeretné a magyar pedagógusokat, a magyar pedagógiát, akkor itt is érne el eredményeket. Itt a miniszter úrnak tehát személy szerint is szól egy kis bírálat. Ő esetleg megy, de a tárcá marad, tehát a tárcának évekig, évtizedekig egy erősebb érdekérvényesítésre van szüksége - ezt kimondhatná az OKNT is. Hivatkozhatnánk olyan személyiségekre, mint Klebelsberg, aki nagyon nehéz körülmények között kapta meg a tárcát, és csodákat tett - éppen most vannak ünnepek vele kapcsolatban. Hogyha összevetjük, nagyon nehéz időkben is lehet eredményt elérni.

A következő, hogy nyilván a tárcán belül is vannak egyes osztályok, főosztályok, csoportok, érdekérvényesítésekkel - ott sem mindenki egyformán erős. Úgy érzem, hogy a közoktatás egy kicsit lemarad ebben. feltétlenül arra hivatkoznék, hogy az olyan dolgok, mint a szakmai szervezetek vagy folyóiratokat az EU-ban nagyon-nagyon erősen támogatják. Akármelyik országba megy az ember, ez virágzó képet mutat. Itt úgy érzem, ebben mi adósak vagyunk, és nagyon keveset tudtunk elérni. Ez a 78 millió a szakmai szervezeteknek nagyon kevés. Mi tavaly a megduplázását kértük, és lett belőle a megfelelő. Egy nagyon rossz alapszámból indul ki ez a dolog. Én itt is gondolom, hogy a felsőoktatás dominál ebben, mert a közoktatás szervezetei ennek csak a töredékével részesedtek ebben az évben is.

Ami a folyóiratokat illeti, az a pedagógiai közéletnek és tudománynak az alapja. Javasolom és kérem, hogy iktassuk be, az OKNT foglaljon állást abban, hogy a pedagógiai folyóiratokat támogatni kell. Legalább mondjuk ki! Ennyivel hozzájárulunk a pedagógiai szakma becsületéhez és önfenntartó erejéhez, hogy nem altatjuk el ezt a témát, mint ahogy a kutatásokat sem, hogy azok is kellenek. Ezek fontos dolgok.

Végül, de nem utolsósorban - mert mindig azt mondják, ha valamire pénzt akar az ember, mondja meg, hogy honnan, én pedig megmondom őszintén újságból értesülök, nagyon alulról látom a világot: amit újságból tudok, azt tudom - a Sulinovának van egy ilyen digitális programja programcsomagokra, amit soha senki nem látott még. Nagyon kíváncsi vagyok. Hol 8 milliárd forintot mondanak, hol 18 milliárd forintot. Ez sok pénz. Ebből lehetne akár a folyóiratoknak, akár a szakmai szervezeteknek, mert ezek nagyon kis milliók, olyan kis milliók, hogy még rovatuk sincs. Ez nagyon kicsi pénz, de nagyon nagy jelentőségű dolog. Ugyanakkor pedig eléggé kétes dolgokra - nekem ez kétes, mert soha nem láttam, mondják, hogy már van, hatalmas támogatással... Nem tudjuk azt sem, hogy tényleg jön-e ehhez az EU-ból is, vagy önerőből van. Jóformán semmit nem tudunk.

Aztán itt van az NSZI. Egy kitűnően működő szakképzési intézet, ahol volt felnőttoktatási csoport, ami szintén jól működött. Akkor létrehozták ezt az NFI-t, ami egy ködös valami, és rettentő nagy pénzekkel. Igaz, hogy a Munkaügyi Minisztérium van benne - itt van a tárcák közötti vetélkedés -, és rettentően rosszul költi a pénzt. Pazarlás van. Igenis, ezeket meg kell nézni, az is oktatás, de valami egészen kialakulatlan dolgokra, és egészen nagy pénzek mennek. Itt bizony átcsoportosítás lehetne. Még mindig van tehát a rendszerben pazarlás is. Még egyszer köszönöm Stark úrnak az őszinte tájékoztatót.

LISKÓ ILONA: Először is elnézést szeretnék kérni, hogy tévedésből tíz órára jöttem. Kérdésem lenne, de lehet, hogy ez már elhangzott - akkor még egyszer elnézést kérek.

Azt szeretném megkérdezni az államtitkár úrtól, mi az oka annak, hogy a miniszter tanácsadó testülete, az OKNT, a legfontosabb döntésekről mindig post festam értesül. Most mi tulajdonképpen elmondhatjuk, hogy ebben mi tetszik, mi nem, és sok mindennel egyetérték abból, amit Gyuri meg János az előbb elmondott, de úgy gondolom, hogy legfeljebb jövőre tudják ezeket megfogadni. Ha jól emlékszem, tavaly is ugyanez volt. Mi tavaly is utólag tudtuk meg, hogy a minisztérium milyen fajta költségvetési javaslatokat adott be a kormánynak, és mi került a parlament elé. Azt gondolom, mintha ennek a testületnek más lenne a funkciója. Nem lehetne-e ezen változtatni? Akkor értesüljünk mi ezekről a dolgokról, amikor még lehet olyan javaslatokat tenni, tanácsokat adni a minisztériumnak, amit például János próbált most mondani, hogy honnan lehetne szerintünk - mint különböző szakmai szervezetek képviselői

szerint - elvenni, hogyha takarékoskodni kell, és hová kellene hozzátenni, vagy melyik feladat az, amit nem lenne szabad megcsónkítani.

Azt gondolom, ezeknek az utólagos vitáknak igazából sok értelmük már nincs, mert ez a kormány a saját maga által beterjesztett törvényt nem fogja módosítani azért, mert ilyen-olyan javaslatokkal előállunk. De ha egy hónappal ezelőtt ezt idehozták volna - mint ahogy szerintem ennek lennie kellene -, esetleg ez nem így nézne ki, mint ahogy most kinéz.

ELNÖK: Köszönöm szépen. További kérdés, illetve hozzászólás? *(Nincs ilyen jelzés.)* Ha nincs, államtitkár úrnak adom át a szót.

DR. STARK ANTAL: Köszönöm szépen a megjegyzéseket. Tényleg sok olyan van benne, ami megfontolandó.

A legutolsó elhangzott észrevétellel kezdeném, mert ez az egészet befolyásolja. Teljesen egyetértek azzal, amit Liskó Ilona mondott: tényleg, miért most kerül sor erre? Engem most hívtak ide. Nem én szervezem az önök munkáját. A szakterület szervezi vagy az itteni vezetőség. Amikor tetszenek mondani, akkor jövünk, és mondjuk a dolgainkat. Egyébként teljesen jogos, amit mond, csak a címzést kellene megváltoztatni.

A másik viszont az, hogy tényleg nem gyakorlatunk, hogy csak utólag mondunk el dolgokat, hiszen ebben a felsőoktatásra tudok hivatkozni, hogy az ottani FTT - az ennek megfelelő testület - réges-régen, még jóval a költségvetés előtt tisztázta alapjaiban az egész felsőoktatási költségvetés tervezését. *(Liskó Ilona: Jobban is jártak!)*

Horn Gyuri, lehet, hogy félreérthetően mondtam, amikor azt mondtam, figyelembe kellett venni, figyelembe vettük, amikor a csökkentésről volt szó, de még egyszer hadd mondjam el a rend kedvéért. A normák döntő része, 75 százaléka nem csökkent, megmaradt a régi. A normák 25 százaléka csökkent, csak miután erre kellett az összes csökkentést rávinni, ezért itt egy viszonylag nagyobb csökkenés jelentkezik. A másik pedig, hogy úgy tűnik, ezek jó része korrekcióra kerül. A kormány igenis korrigálja a hibáit, és erre minden lehetőség, úgy tűnik, megvan.

Az a helyzet, én azt mondtam, vannak olyan területek, és azt próbáltuk mérlegelni, hol milyen arányú a támogatás az összköltséghez képest. Amit példának hoztál, a zeneiskolák estében az önkormányzati beszámolók alapján a támogatottság mértéke 75 százalék körüli. A kollégiumoknál a támogatottság mértéke 120 százalék körüli, ugyanakkor az óvodáknál 50 százalék. Az iskoláknál olyan 60-65 százalék körüli. Ezért próbáltuk figyelembe venni. Lehet vitatni ezeket az adatokat, de ezeket az önkormányzatok a költségvetési beszámolóikban jelentetik meg. Nem arról van tehát szó, hogy a zeneiskolák túl vannak finanszírozva. Szó sincs erről. Viszonylag magasabb a támogatottságuk, mint az egész iskolarendszernek.

Ami a bérfejlesztést illeti, egy számot hadd korrigáljak. Ha jól emlékszem, azt mondtad, hogy itt egy 14 százalékos béremelésről... *(Horn György: Januárban 10 és szeptemberben 4,5. Ezt mondtam.)* De azért ne felejtsd el, hogy ha a statisztikát megnézik, nagyon félrevezető ez a mostani bérstatisztika. A múlt évben nem volt kifizetés 13. havi fizetés, az idén viszont volt. Ez önmagában egy 8 százalék körüli béremelést mutat. Nem kell feltétlenül neked erre fedezetet biztosítani, mert úgymint csak jövő januárban fogod kifizetni. Én csak azt mondom, hogy ezt a korrekciót is vedd figyelembe, amikor mondd - egyébként jogos, amit mondtál: igen, van egy áthúzó hatás. Csak a mértéken lehet vitatkozni, amit figyelembe lehet venni. *(Horn György: 2004-es 14. havi fizetéséről beszélünk.)* Az a helyzet, hogy a 2004-es év folyamán nem volt kifizetés. Most volt, januárban. Ez a múlt évihez képest önmagában egy jelentős mértékű, valójában nem valós növekedést mutat.

Ami a hozzászólásod lényege: a jogbiztonság. Úgy érzem, hogy ez igaz is, meg nem is. Teljesen jogos, hogy nehéz úgy gazdálkodni egy intézménynek, hogyha nem látja előre hosszabb távon, hogy milyen kondíciók mellett tud működni. Ez jogos. Ugyanakkor az is jogos, hogy az államnak vagy az államot képviselő parlamentnek jelen esetben mégis van joga olyan döntéseket hozni, hogy korábban elképzelt, korábban gyakorlatként funkcionáló támogatást

megvon vagy csökkent. Ez a jogbiztonság dolga jogos, de én inkább azt mondanám, azt kellene rögzíteni, mi is az állami kötelezettség. Azt kellene rögzíteni, mi az, amit az államnak ténylegesen kötelessége finanszírozni az oktatásban. Mik azok az alapfeladatok, amiket államilag kell finanszírozni, és itt tényleg nem lehet azt mondani, hogy most finanszírozom, most meg nem. Utána meg kell határozni nyilván azt is, mi az, amit ha van módja vagy jogszokás vagy egyéb, akkor még finanszírozhat. A jogbiztonságot tehát én úgy értelmezem, hogy itt az állami feladatoknak az egyértelművé tételét kellene hiányolnunk. Én ebben látnék komoly feladatot tulajdonképpen a Köznevelési Tanács esetében is. Jó lenne már egyszer tényleg megnézni, mi is az, ami kötelező. Nem azért, mert a törvény előírja, hanem még visszamennék: mi az, amit ténylegesen állami feladatnak kell tekinteni, most is, meg a jövőben is, és ennek hogyan lehet meghatározni a normális finanszírozási módját.

Hadd említsem meg, hogy a tankönyvtámogatással mi lesz. Közben megnéztem a számokat. Mind az étkezésnél, mind a tankönyvtámogatásnál a jövőben a résztvevők nem teljes köre kapja a támogatást, hanem a rászorultak. A mostani számítás szerint étkezési támogatásban 550 ezer fővel számolunk, hogy jogosult lesz, és az étkezésre fordított támogatás az idei 22,6 milliárd forintról terveink szerint 27,5 milliárd forintra emelkedik. A tankönyvnél az a helyzet, hogy a számításunk szerint 680 ezer gyerek lesz jogosult ingyenes tankönyvet igénybe venni, viszont ennek ellenére az idei 7,7 milliárd forint helyett jövőre 6,8 milliárd forinttal számolunk. Igazad van, csak a mértékben talán nem.

Ami a továbbiakat illeti:

Polinszky Márta említette a továbbképzési normákat. Tőlem szakmai indoklást ne tessen várni. Az elején beszélgettünk arról, hogy összességében kellett a normákat 5 százalékkal csökkenteni, és különböző szempontokat kellett vagy lehetett ehhez figyelembe venni, többek között olyat is, hogy mi az, ami nem okoz nagy társadalmi feszültséget, amiből nem lesz tüntetés... Még ilyen politikai okokat is a szakmaiak mellett. Ebben az esetben annyit tudok, hogy eredetileg a Pénzügyminisztérium a teljes törlését javasolta. *(Dr. Polinszky Márta: Tudom.)* Ennek is megvolt a maga oka. Az volt az oka, és ebben van igazság, hogy a Nemzeti Fejlesztési Terv különböző programjaiban viszonylag sok - sőt, meggyőződésem szerint túlteng - a továbbképzési támogatás. Ők erre hivatkoztak, hogy ezt abból lehet finanszírozni, ezért ide nem kell. A vége az lett, hogy mégis maradjon meg, ha csökkentett mértékben is. Így lett a 2,7 milliárd forintból 1,5 milliárd forint.

DR. POLINSZKY MÁRTA: Csak egy kiegészítést ehhez szeretnék tenni, mert én is olvastam ezt az indoklást, hogy az NFT-s továbbképzési pénz miatt csökkent. Az NFT-s továbbképzési pénz csak azoknak áll a rendelkezésére, akik részt vesznek a programban. Ha nagyon sokan vesznek részt, ez 500 intézményt jelent. Ennyiről van szó.

DR. STARK ANTAL: Márta, ezért nem fogadták el, hogy teljes egészében szüntessük meg, de kétségtelen, hogy a csökkentésre sor kerül.

Amit Karlovitz úr említett: az a helyzet, hogy van vagy nincs a tárcának érdekérvényesítő képessége, nem tisztzem megítélni. Attól függ. Ha arra tetszik gondolni, mégis sikerült a mai helyzetben a felsőoktatásban elérni, amit sikerült elérni, akkor azért inkább van. Hogy az önkormányzati finanszírozásban... Egyet tessen elhinni: a közoktatás finanszírozása az önkormányzati finanszírozás része, tehát ha úgy tetszik, itt az érdekérvényesítés sokkal inkább önkormányzati érdekérvényesítést jelent, vagy éppen nem jelent. Nem lehet külön a közoktatást nézni, mert általában úgyis az önkormányzati finanszírozásban elég komoly átjárás van a különböző előirányzatok között.

Ettől függetlenül úgy gondolom, hogy amit lehetett, megpróbáltunk, és úgy gondolom, bizonyos mértékig sikeresen is képviselni - legalábbis a kiinduló helyzethez képest.

Ami viszont arra vonatkozik, hogy a belső közoktatási gazdálkodás milyen, én hadd ne mondjak erre semmit. Nekem megvan a magam véleménye. El tudnám képzelni, mi történnék,

ha egyszer a Köznevelési Tanács megnézné, hogy ez a sok milliárd forint, amivel mi gazdálkodunk a közoktatásban, hová kerül felhasználásra. Elég sok meglepetés lenne.

Ami a folyóiratokat illeti, hadd mondjam: kétségtelenül van ilyen digitális program, koránt sem 8 milliárd forintos, főleg nem 18 milliárd forintos nagyságrendben, de a közoktatásból ez nem vont el pénzt. Döntően a felsőoktatási tankönyvtámogatás egy része került át ebbe a digitális programba. Ebben ne tessenek a Sulinovát kárhozatni, mert az Educatio Kht. Végülis mindegy, de a rend kedvéért.

A felnőttképzési párhuzamosság viszont teljesen igaz. Ebben nem látok megfelelő érdekérvényesítést. Az egész felnőttképzési rendszer teljesen kicsúszott a tárcá kezéből. Most egy furcsa helyzet van, teljesen elvtelen, és főleg sokba kerülő rivalizálás folyik.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Már lezártuk ugyan, de ha még van - nehogy azt mondjátok, hogy autokrata vagyok -, megadom a szót.

DR. DOBOS KRISZTINA: Igyekszem három mondatban, nagyon röviden.

Én is elnézést kérek, hogy később jöttem, de tanítok.

Azt gondolom, hogy ez a költségvetés elfogadhatatlan. Ez az első mondat. Számos olyan problémát vet föl, amit nyilván mondtatok, és én nem látom, hogy egyáltalán a költségvetéshez kapcsolódóan van-e valamiféle fejlesztési koncepció. Három apró dolgot szeretnék mondani.

Egyrészt azt gondolom, hogy a továbbképzés az egyik legfontosabb dolog, ha új dolgot akarunk, és ez a csökkentés nem azt jelenti, hogy bizonyos számban csökkentjük, hanem kisiskoláknál nem lesz továbbképzés, megszűnik, mert már abból se tudták kifizetni, ebből pláne nem. Nem differenciál a rendszer, ezért az egész úgy, ahogy van, azt gondolom, rossz. Ez elfogadhatatlan.

A másik, hogy kicsit nevetséges a költségvetésnek az a része, hogy az „Esély a tanulásra” Közalapítvány 22 milliót kapott, megszűnt; a KOMA 15 milliót kapott, megszűnt... Én azt gondolom, egy kicsit csacskáznak nézve a költségvetés előterjesztése kapcsán. Miközben az a közoktatás-fejlesztési nagy alapítvány, ami létrejött, igen komoly összeggel kell hogy rendelkezzen.

A harmadik dolog, hogy egyetlen gondolatot nem láttam arról, milyen koncepciója van a tárcának a következő évben. Elfogadom, hogy valamelyes csökkentésre szükség van, de koncepció mentén kellene. A Köznevelési Tanácsnak az a feladata, hogy ezt a koncepciót a minisztérium ide tárja, majd ezt követően a koncepciónak megfelelő költségvetést. Ha jól tudom, még érvényben van az a törvény, a jogalkotásról szóló törvény, amely szerint mellé kellene tenni a társadalmi hatásokat, hogy milyen hatásai lesznek ennek a költségvetésnek. Én azt gondolom, hogy elfogadhatatlan a költségvetés. Ez a harmadik mondatom.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ha Krisztinának megadtam a szót, van-e még, akiben véletlenül bennszorult valami. *(Nagy József: Bennem szorult, bennem is marad.)* Akkor lezárjuk a költségvetésről szóló tájékoztatást. Ez egy tájékoztatás, amelyben nekünk határozatot nem kell hoznunk. Tájékoztatás, amelyben az első a köszönet Stark Antalnak, hogy igen korrekt módon elmondta azokat a valós viszonyokat, amelyek a Magyar Köztársaság költségvetésében a közoktatás tekintetében a tárcára hárultak, és milyen szorító körülmények voltak. Ennek ellenére szeretném, hogyha a köszönet mellett, meg hogy tudomásul vette a Köznevelési Tanács a tájékoztatót, nyomatékosan szerepelne miniszter úr, illetve a minisztérium felső vezetése előtt: nevezetesen, hogy a költségvetési törvényről az elkövetkező évben-években nem tájékoztatást szeretnénk kapni, hanem a tervezés időszakában egy szakmai koncepciót és az ehhez hozzátett pénzüsszegeket, abban az időben, amikor ezen még a tárcá érdemben változtatni tud. Azt gondolom, ennél többet e tekintetben nem érdemes mondani. Beszélgethetünk most külön a pedagógiai lapokról, beszélgethetünk arról, amit a végén Krisztina mondott, az én saját

mániáról, a szakképzésről, annak az alapozási problematikájáról, a pedagógus-továbbképzésről, amivel nem tudunk egyetérteni, hogy ezeknek a támogatása csökken - és akkor csak néhány dolgot említettem meg. De én azt gondolom, Stark Antalnak is hiába mondjuk, mert a minisztériumból kiment ez a tervezet, a parlament tárgyalja, tehát a minisztériumnak önmagában ebben a pillanatban már semmilyen ráhatása nincsen.

Ezért azt kérjük, hogy az elkövetkezendő időszakban, a következő évben kellő időben, a benyújtás előtt kérünk tájékoztatást, hogy ezt befolyásolni tudjuk. Azt gondolom, ez az, ami a leglényegesebb.

Gondol-e még valaki valamit a végére?

DR. TRENCSENYI LÁSZLÓ: Úgy gondolom, valóban ennek az összefoglalónak vagy a kommunikében vagy egy külön kommuniké külön pontjába bele kellene kerülnie. A vitának volt még két eleme, amit szerintem érdemes. Nyilván ez lenne az első.

En követtem az államtitkár úr és Horn Gyuri vitáját erről a jogbiztonsági dologról, de ez egy olyan fontos elv, amit valamilyen módon érdemes úgy megfogalmazni - azzal együtt, hogy korábban szeretnénk róla beszélgetni -, hogy felhívjuk a figyelmet, hogy a közoktatás egy olyan hosszú beruházási folyamat, amelyben az évenkénti változtatások a költségvetésben okozhatnak olyan válságokat és konfliktusokat, amelyeknek az ártatlanok látják kárát. Valahogy ezt az elemet én megjeleníteném a kommunikében.

A másik, amit Dobos Krisztina mondott: azt várja el az OKNT a minisztertől, hogy birtokában lesz ez a költségvetés, amelyik a birtokában lesz, amelyet mi itt befolyásolni nem tudunk, és ehhez képest a költségvetési év kezdetének nagyon korai pillanatában oktatáspolitikusként nyilatkozzék, hogy a stratégiai traktorokból, amelyek kinn vannak a mezőn, melyeket állítja le, melyeket mozgatja tovább. Fogalmazza meg ebben a költségvetésben a vízióját, és hozza nyilvánosságra. Ez az elvárásunk - ha jól értem, amit Dobos Krisztina elmondott.

Ebben a három elemben látom, hogy az OKNT november közepén megszólalhat.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Itt álljunk meg egy pillanatra! Ki az, aki ellenzi ezeknek a megjelenítését? *(Nincs jelzés.)* Senki. A kommunikében is meg fog jelenni. Köszönöm szépen.

DR. KARLOVITZ JÁNOS: Fogadjuk meg azt a tanácsot, hogy az OM költségvetését - ami, ha jól tudom, áprilisban készül, ugye...

DR. STARK ANTAL: Már most.

DR. KARLOVITZ JÁNOS: Tehát azt tárgyalja meg az OKNT. Ez egy tanács volt, amit érdemes megfogadni, a belső csoportosítások miatt.

NAGY JÓZSEF: Úgy gondoltam, hogy nem szólok hozzá: minek borítsuk ki a bilit - csak büz lesz... De most már végül muszáj.

Ha megnézzük azokat az országokat, amelyek kimozdultak, megmozdultak és fejlődnek, mindenütt azt találjuk, hogy lényegesen megnövelték a közoktatásra fordított arányt és pénzt. Lényegesen. Mi arról vitatkozunk, mi lesz a folyóiratokkal, mi lesz ezzel meg azzal - ez mind jelentéktelen kérdés. Mindenből lehet levonni, de a közoktatásnak, az oktatási rendszernek lényegesen magasabb összegeket kellett volna adni, kiharcolni.

Azért szólok, mert van egy értelmetlen és életveszélyes duma, mely szerint Magyarország a nemzeti jövedelemből ennyit meg ennyit fordít rá, és még túl is... Ez nem igaz. Ez botrány! És most megkaptuk, most isszuk a levét ennek a szövegnek. Már a múltkor úgy voltam, hogy agyonütöm az ürgét, aki ezt mondja...

ELNÖK: Köszönöm szépen.

HORN GYÖRGY: Azzal nagyon egyetérték - csak egy spontán reakció, aztán mondanám, amit szeretnék -, amit Jóska mond, csak az a baj, hogy akárhová megyünk, ennek a mondatnak nincs súlya.

NAGY JÓZSEF: Nekünk van súlyunk?

HORN GYÖRGY: Nincs, de ennek tényleg nincs. Szereptelen szöveg. Minden kormányprogramban benne van huszonöt éve, az Egészségügyi Tanács is elmondja, az Agrártanács is.

DR. DOBOS KRISZTINA: De ott nem csökken 25 milliárd forinttal a költségvetés.

HORN GYÖRGY: Csak arról beszélek, ezt annyira fontosnak tartom, hogy ebben a szövegösszefüggésben kevesebbet jelent, mint amit szándékozik mondani. Erről beszélek. Ez az „és fontos az oktatás” című mondat önmagában kevés. Szerintem ennél sokkal hangsúlyosabbá kell tenni, és ehhez megfelelő hinterlandot kell hozzátenni. az a helyzet, hogy ehhez nem is az OKNT kell, mert az OKNT érdeket képvisel, ez a dolga. Hogyha tízszer ennyit kapnánk, akkor is mondhatnánk, hogy ez kevés. Ennek van egy ilyen.. (*Közbeszólások.*) Jó, én csak erre mondom, hogy ez szerintem így nem elegendő. Amit viszont mondani szerettem volna, az az... (*Nagy József: Kiabálni azért néha kell!*) Kell, én nagyon sokat szoktam. Amit viszont szeretnék, hogy mivel a kormány kezében már nincsen benne a költségvetés, de arra szeretném kérni az Országos Köznevelési Tanács titkárságát és a kollégákat, hogy azokat a konkrét javaslatainkat, amelyek még bárkiben benne vannak, saját szervezetein, satöbbin keresztül, küldjük el a titkárságra, és megkérhetjük a titkárságot, hogy ezt a parlamenti frakcióknak, illetve a képviselőknek küldjék el. Magyarul: arról van szó, hogy itt mondjuk azt, hogy legyen önálló sora a pedagógiai lapoknak. Nekem vannak ilyen javallataim, számosak, amelyeket különböző csatornákon igyekszem is érvényesíteni, de azt gondolom, hogy ha ez a Köznevelési Tanácstól érkező javaslat, inkább elolvassák, mintha x, y vagy z küldené, mert ez egy törvényben foglalt testület.

Tehát a döntéshozás ebben a pillanatban már a parlament, illetve ezen belül is a frakciók kezében van. Ebben lehetne támogatást kérni. Mondok egy példát: Krisztina és Gyuri tudja, hogy most a héten kapta meg minden iskola minden gyerek, minden tanár után ezt a nyilvántartó műanyag lapocskát. Most tekintsünk el attól, hogy tíz nap volt az iskoláknak, hogy ezt megcsinálják, ehhez képest öt hónap múlva érkeztek meg ezek a valamik. Ki a franc és mikor döntötte el, hogy ezek a lapocskák kellene, mire jók ezek a lapocskák, ez legalább 500 millió forint. (*Dr. Dobos Krisztina: Milliárdos.*) Nem tudom, csak mondom példaként. Ráadásul úgy, hogy azokét a gyerekeket megkaptuk, akik már végeztek, viszont azokét nem, akik pedig most iratkoztak be, és öt hónap telt el a kettő között. Mi szükség van egyáltalán diákigazolványra egy 7-14 éves gyerekeknek? Mit igazol? (*Nagy József: Feltételezik, hogy nem látjuk!*)

Tehát sorolhatok számtalan példát, olyat, amire azt lehet mondani, hogy a következő évi költségvetésben tisztelt frakcióvezető asszony/úr kérjük, hogy az alábbi pontokat, az Országos Köznevelési Tanács tagjainak javaslatait mérlegeljék és a költségvetésben az erre vonatkozó rubrikákra a javaslatokat hallgassák meg. Aztán ez vagy átmegy a rendszeren vagy nem, ez most tényleg ilyen szempontból nem releváns, de szerintem az OKNT-nek annyi súlya azért van, hogy elolvassák.

ELNÖK: Azt gondolom, hogy ezt a témát nyugodtan lezárhatjuk, eléggé háborog mindenki ebben a dologban. Azt mindenképpen nyomatékosan kérnénk, hogy a jövő évben ez ne így történjen, persze, ezt tavaly is elmondtuk, megint így történt, tavalyelőtt is elmondtuk és öt évvel ezelőtt is elmondtuk, de azért nagyon jó lenne, ha egyszer már nem így történne, mert

akkor talán nem biztos, hogy sokkal több pénz lenne, de legalább más keretszámok lennének az egyes rubrikákon.

Köszönöm szépen még egyszer, államtitkár úr. Fogunk szünetet tartani, csak még egy kis türelmet kérek, mert akik később jöttek, egy rövid tájékoztatást (*Stark Antal távozik az ülésteremből.*) szeretnék elmondani, ami 9 órától történt, hogy ez világos legyen. Aztán így is határozott a mai ülésen a Köznevelési Tanács, hogy a harmadik napirendi pontot levesszük azzal, hogy nem kellő és nem olyan tájékoztatást kaptunk a Sulinovától, ami elvárható lett volna vagy amit kértünk volna. Trencsényi Laci javaslatát elfogadva, a harmadik napirendhez megfogalmazzuk azokat a konkrét kérdéseket, amelyekre igazából választ szeretnénk kapni a Sulinovától. Ez volt az egyik.

Mivel nem volt itt még Nagy József sem az induláskor, ezért a harmadik napirendre szeretnénk felvenni a kerettantervi bizottság javaslatát a Szőlőtő Oktatási Alapítvány kerettantervéről, amelyet szeretnénk - valószínűleg nagyon rövid idő alatt - megtárgyalni.

Akkor most tartunk egy picike szünetet, aki kocsival jött, legyen szíves, dobjon rá az autóra (*Derültség.*), és 15 perc szünetet tartunk, 11 óra 10 perckor folytatjuk.

(Szünet: 10.55 - 11.21)

SIPOS JÁNOS: A kellemes tízóraiszünet után folytatjuk a második napirendi pontunkkal. Köszöntöm a második napirendi pont előadóit: Sipos János államtitkár urat és Pongrácz László főigazgató-helyettes urat. Érettségi-felvételi 2005., tapasztalatok, összegzés.

Államtitkár úr, tiéd a szó.

SIPOS JÁNOS: Köszönöm. Nagy tisztelettel köszöntöm az Országos Köznevelési Tanács tagjait. Kaptak önök írásban két különböző tájékoztatást. Az egyik az OKÉV tapasztalatairól szól: egypár oldalas Word-fájl, a másik pedig az Országos Közoktatási Intézet Vizsgafejlesztő Központja által készített, 12 tantárgyról szóló gyorsjelentés, amelyeket előre elolvashattak. Pongrácz úrral szeretnénk kiegészíteni ezeket a tájékoztatásokat olyan konkrét eredményekkel, amelyek rendkívül tanulságosak. Én az érettségiről fogok egy keveset beszélni, többet a felvételi vizsgák tapasztalatairól, Pongrácz úr pedig majd az érettségi eredményekről fog részletes tájékoztatást adni egy hasonló prezentáció keretében. Úgy tervezzük, hogy 15-20 percben mutatjuk be a konkrét dolgokat külön-külön, és utána lesz lehetőségük véleményt formálni, kérdéseket feltenni.

Charles Darwin azt mondta, hogy nem az a faj a túlélő, amelyik a legerősebb, még csak nem is az, amelyik a legintelligensebb, hanem az, amelyik képes reagálni a változásokra. Hozzáteszem még, hogy amelyik képes jól reagálni a változásokra. Egy kínai mondás is eszembe jut erről: ha a változások szele fúj, egyesek védőgátakat építenek, mások szélmalomokat. Én remélem, hogy az itt lévők többsége a szélmalomépítők táborába tartozik - már a megfelelő feltételek birtokában. Mert például ha a Katrina hurrikán jön, az embernek meg kell gondolnia, éppen hogyan cselekedjék.

Érettségi.

Egy ábrát vetíték a tanévkezdés óta a konferenciákon, fórumokon. Az ábrát 1998-ban készítette az egyik diákunk, amikor készültem a hat évfolyamos gimnáziumok országos konferenciájára. Körülbelül ez idő tájt volt, 1998 őszén a Csörsz utcában. Tartottam egy rövid bemutatót arról, hogy a bajai III. Béla Gimnázium hat évfolyamos képzési modellje hogy néz ki. Nagyon sokat beszéltem akkor erről az ábráról. Némi magyarázat hozzá: egy láb különböző tudományokat tapos egy tölcseren keresztül egy koponya belsejébe - amely koponyának láthatóan már az agymérete is majdnem akkora, mint a mellette bal oldalon lévő férfiú feje. A koponya utolsó leheletével egy sugárzó napocsokról álmodik. Az van odaírva, hogy „Ilyen szeretnék lenni”. Aki arra gondol, hogy a bal oldalon lévő férfi egy tanár, nagyot téved: ő „a” tanár. Az elmúlt hetekben konferenciákon megkérdeztem pedagógusoktól - körülbelül 3 ezer

pedagógussal találkoztam az elmúlt tanévkezdés óta különböző konferenciákon -, hogy szerintük változott-e valami lényegesen 2005-re 1998 óta ezen a téren. Egy konferencián olyan 200±50-en szoktak általában ott lenni: 0,1, 2 jelentkező volt eddig, hogy szerinte változott. Egy közeg volt, amely közegben lényegesen nagyobb arányban jelentkeztek pedagógusok: nem reprezentatív a minta, Debrecenben volt szeptember közepén az Arany János iskolák és kollégiumok vezetőinek szokásos évnyitó konferenciája, ahol százegynéhányan voltak. Na, ott jelentkeztek nyolcan. Nekem nem okozott meglepetést, hogy abban a nem reprezentatív közegben sokkal többen jelentkeztek, mint más fórumokon, hiszen az Arany János programban most érettségiztek először gyerekek, öt évvel korábban indult ez a képzési forma. A dupla normatív támogatás mellett rákényszerültek az iskolák, kollégiumok arra, hogy sokkal nagyobb arányban fogadjanak be olyan hátrányos helyzetű gyerekeket, akikkel ők nemigen szoktak foglalkozni: hátrányos helyzetű, tehetséges gyerekeket. Az első két évben sok helyen abba akarták hagyni a programot, mondván, ezekkel a gyerekekkel nem lehet olyan eredményeket elérni, mint amilyeneket szoktak abban az iskolában. Mindannyian tudják, hogy megyéenként egy, aztán később egy-két megyében két iskola került be a programba, olyan iskolák, amelyek megyei, sőt, országos szinten is a legjobbak között voltak felvételi statisztikában, tehetséggondozásban. El kellett telnie egypár évnek, mire a tanárok kezdtek reménykedni abban, hogy ezekkel a gyerekekkel is eredményesen lehet foglalkozni. 2005 május-júniusa ilyen szempontból sorsdöntő volt számukra: hitüket erősítette. Ezekkel a diákokkal a következő eredményeket érték el: a diákok 82 százalékának sikerült bekerülni felsőoktatási intézménybe, 95 százalékuknak van nyelvvizsgája, 90 százalékuknak jogosítványa, 85 százalékuknak ECDL-bizonyítványa. Egy-két iskolában nem volt ilyen kiemelkedő az eredmény. Most lesz nemsokára egy ilyen értékelő konferencia - november végén - az Arany János programban részt vevő iskoláknak. A fenntartókat is meghívtuk, olyan iskolák fenntartóit is, amelyek delegáltak gyereket a programba, nemcsak középiskolát, kollégiumot működtető fenntartókat. Hiszem, hogy rendkívül tanulságos konferencia lesz.

Sajnos Magyarországon sok minden túlságosan pártszínezet szerint minősül. Az érettségi körüli ismert eseményeket Magyarországon van, aki érettségi botránynak nevezi, van, aki tétellopásnak. Az nem baj, hogy másként nevezik, de azt bajnak tartom, hogy nagyjából pártszínezet alapján nevezik így vagy úgy a megtörtént eseményeket.

Örülök annak, hogy az érettségi szakmai fogadtatása egyértelműen pozitív. Mind a pedagógusok, mind a szülők, diákok köréből érkeznek visszajelzések folyamatosan, azóta is: ezek egyértelműen pozitívak. Örömmel fogadják ezeket a tartalmi változásokat. Az érettségi változásának a lényege, hogy egységes, sztenderdizált követelményeket állítanak a fiatalok elé, a készségek, képességek pillanatnyi szintjének mérését is szolgálja a vizsga, minden korábbinál nagyobb mértékben.

A logisztikában jelentős változások következnek be ősztől kezdve - erről tudnak már, hiszen a jogszabály tervezett módosításai már voltak az Országos Köznevelési Tanács előtt.

Nagyon sok vélemény keringett a médián keresztül. Ezekből gyűjtöttem össze egy csokrot. Az első hat pont az érettséggel, a hetedik a felvétellel kapcsolatos. Érthető, hogy amikor egy ilyen mértékű változás következik be a közoktatásban, akkor sokan sokféleképpen minősítik. Engem azonban június 26-a óta, amióta tények vannak, nagyon zavar, hogy egyesek továbbra is szajkózzák ugyanazt a véleményt, holott a tények egészen mást mutatnak, mint amik közszájon forogtak a médián keresztül.

A konkrét eredményekről Pongrácz Laci fog részletesen szólni. Én erről a táblázatról csak annyit mondanék, hogy a történelem tantárgy különösen jól mutatja a változások lényegét: eddig kettesből és ötösből volt a legtöbb osztályzat az elmúlt években történelemből, most visszapúposodott a Gauss-görbe normálisra, és hármastól-négyesből született a legtöbb. Kiemelném még, hogy mennyi bukás volt történelemből az előző években átlagosan, milyen kevés lett most. Történelemből volt a legkönnyebb megbukni érettségien. Egyrészt mert mindenki érettségizett, másrészt mert volt huszonöt tétel, helyi követelmények alapján, ha abból huszonháromat megtanult kiválóan és kihúzta a huszonnegyediket, akkor még húzott egy

póttételt, és ha pechére kihúzta a huszonötödiket, akkor megbukott, függetlenül attól, hogy nagyon sokat tudott történelemből. Most az írásbeli központi követelmények alapján, központi értékelési útmutatóval kerül minősítésre, és méri a kialakult készségek, képességek pillanatnyi szintjét. Ha ezek után a szóbelin rossz tételt húz, akkor azért elég nehezen tud az illető összességében megbukni - bár ezt néhány tanár nehezményezi is.

Az átlagok nem lettek nagyon magasabbak, mint voltak, egy-két tizeddel lettek magasabbak. Kiemelném az informatikát. Újdonság, hogy aki informatikából ötösré érettségizett, az pusztán a regisztrációs díj befizetése mellett kiválthatja az ECDL-bizonyítványt, ők 2824-en voltak az idén, mindegy, hogy közép- vagy emelt szinten érettségiztek ötösré.

Fontos, hogy akik idegen nyelvből emelt szinten elérik a 60 százalékos teljesítményt, automatikusan kapnak egy záradékot, hogy az ő érettségi bizonyítványuk egy középfokú C-típusú nyelvvizsgát ér, illetve néhány képzési formában - nemzetiségi, kéttannyelvű oktatás - felsőfokú nyelvvizsgát ér. Akik emelt szinten vizsgáztak, nem túl sokan egy korosztályból most az első évben, olyan 3-4 ezer a leggyakoribb érettségi tárgyakból, a többi tárgyból pedig ennél kevesebben, ezek a fiatalok 70-80 százalékban elérték ezt a nyelvvizsga-szintet az érettségivel. Persze, nincsenek illúzióim, valószínűleg a többségnek volt már nyelvvizsgája mostanra, de nagyon fontos üzenete a közoktatásnak, hogy ha egy fenntartó enged indítani egy középiskolát, a középiskolának biztosítania kell a kötelező érettségi tantárgyakból - a jelentkezők számától függetlenül, akár két gyerek számára is - az emelt szintű érettségire felkészülés lehetőségét, tehát akár két gyereknek angolból vagy németből az emelt szintű érettségire felkészülés lehetőségét. Ily módon ingyenesen tud a gyerek a közoktatásban felkészülni az emelt szintű érettségire, ingyenesen tud vizsgázni, és ingyenesen juthat nyelvvizsga-bizonyítványhoz.

Na, persze, nem mindenkinek ez az érdeke, hogy ez megtörténjen. Egy levelet már lényegében megírtam és a jövő héten kerül ki a középiskolák igazgatóinak, amelyben felhívom a figyelmüket arra, hogy ne hagyják magukat becsapni. Ne hagyják a szülőket, a diákokat becsapni azon levelek által, amelyeket az érettségi előkészítőket működtető pénzes cégek küldenek nekik, például olyan hivatkozással, hogy aki emelt szinten érettségizett, az 4,5 körül érettségizett, aki középszinten, az csak 3,5-re érettségizett, tehát mindenkinek megéri most emelt szinten vizsgázni, mert sokkal jobb átlagokat érnek el az emelt szintű vizsgával.

Azt tudni kell, hogy a 90 ezer érettségizőből 3-4 ezer vizsgázott emelt szinten, a legjobbak vizsgáztak emelt szinten. Elég nagy szakmai műhiba statisztikai szempontból is összehasonlítani a 3-4 százalék legjobb teljesítményét a teljes populáció teljesítményével, és ilyen következtetésre ragadtatni magunkat, de egyébként majd a felsőoktatási adatokkal is összehasonlítani.

Hogyan szerepeltek a régiek és hogyan szerepeltek az újak? Az újak lényegesen gyengébben érettségiztek; a ténylegesen vizsgázókról van szó ebben a kimutatásban. Ez nem meglepő, a régiek más követelmények szerint tanultak az iskolában, nekik saját erőből kellett felkészülni, egy év alatt, az új típusú érettségire, a másik, ami miatt nem meglepő, hogy a legjobbakat a régiek közül már felvették az előzőekben a felsőoktatásba, tisztelet a kevés kivételnek, ily módon nem ugyanolyan színvonalú populáció versenyzett egymással a régiek és az újak vonatkozásában. Majd látni fogjuk a felvételi statisztikáknál, hogy a régiek tényleg elfoglalták-e a helyeket az újak elől, mint ahogy sokan mondták ezt a tavaly folyamán.

Ezekről a konkrét tantárgyi átlagokról, elosztásokról Pongrácz László fog részletesen szólni.

Térjünk rá a felsőoktatási felvételre, amely felsőoktatási felvételi vizsga 2005-től kezdve nincs, kivéve a művészeti és a testkulturális szakcsoportot, de a testkulturális szakcsoport is 2008-tól kezdve becsatlakozik az érettségi rendszerébe és csak a művészeti szakcsoport marad külön a hagyományos felvételi vizsgákkal.

Sokan érettségiztek. Az idén érettségizők között benne vannak azok is, akik korábban már érettségiztek, ebben a 115 ezerben, és benne vannak azok is, akik előrehozott érettségi vizsgát tettek. 81-néhány ezren végeztek idén, frissen érettségizők. Felvételre jelentkezett 150

ezer fiatal, az államilag finanszírozott képzés kerete most is 62 ezer fő volt. Az előző években 31-32 százalék volt a felvettek között a korábban érettségizettek aránya, ez most is így történt. A 30,9 százalékban nincs benne az az 1100 fő, aki ténylegesen a régiek közül letette az emelt szintű vizsgát. Ennek egyik fele kényszerből, mert a bölcsész II. szakcsoportba csak így lehetett bekerülni, a másik fele pedig azért, mert úgy gondolta, hogy neki érdemes ezt megcsinálnia. Tehát ha a ténylegesen emelt szinten vizsgázókat a régiek közül hozzá vesszük még a 30,9-hez, akkor 1-2 százalékkal lesz magasabb az arány. Tehát nem bizonyult igaznak az a hisztéria, hogy az újak csak örökölhetnek helyeket a felsőoktatási intézményekben. Ezt mutatja e a grafikon is.

Szakcsoportonként is teljesen az előző évekhez hasonló az elosztás, természetesen van olyan szakcsoport, ahol egy picit magasabb arányban kerültek be most a régiek, és van olyan szakcsoport, ahová kisebb arányban kerültek be a régiek az előző évekhez képest.

Milyen a felvettek pontszám-megoszlása? Nagyon sokan értek el magas pontszámot, a gyerekek, a vizsgázók körülbelül fele elérte a 120 pontot, de az eloszlás most is olyan, mint az előző években volt. Kicsi arányban, 5-6 százalékban értek el 140 pont fölötti pontszámot, olyan sok értelem nincs összehasonlítani a maximális pontszámot elérték számát, a 141-néhány pontosok számát azzal, hogy mi volt az előző években, arra gondolok, hogy én még 19 ponttal bekerülhettem a felsőoktatásba, mert akkor 20 volt a maximum, tavaly, tavalyelőtt, az előző években 120 plusz 5 pont volt a reálisan elérhető pontszám, nyelvvizsgával lehetett még 5 ponttal megnövelni a 120-at, most 120 plusz 24 pont volt a reálisan elérhető pontszám szinte mindenkinek, hiszen emelt szintű érettségi vizsgákkal el lehetett jutni 144 pontig. Nem 120 volt a maximális pontszám, szeretném leszögezni, 144 volt a maximális pontszám.

Arról, hogy milyen helyekre kerültek be ilyen 140 fölötti pontszámokkal, nemsokára fogok szólni.

A másik pedig, hogy a magas pontszámú helyeket elfoglalják a régiek és az újak nem tudnak bekerülni a magas pontszámú helyekre. Ez éppen hogy ellenkezőleg történt. Ez a grafikon arról ad képet, hogy az összes jelentkezőhöz képest a régen érettségizők milyen arányban értek el különböző pontszámokat. Nézzük meg például a 137-et: a legalább 137 pontot elérték között körülbelül 20 százalékos arányban vannak a régiek, a legalább 137 pontot elérték között. Milyen arányban is vették fel őket? 31-32 százalékban, most is, korábban is. Tehát a legmagasabb pontszámot elérték között a régiek még kisebb arányban vannak, mint a bekerültek között amilyen arányban vannak.

Ez egy eloszlás a felvettek körében, 72 pontszám alatt nem lehetett bekerülni. Látszik, hogy néhány helyen kiugróan magas az adott pontszámot elérték száma. Hol is vannak ezek a kiugrások? 120-nál, 127-nél és 134-nél. Érthető, hiszen akik kitűnők voltak korábban, azoknak megvolt a 120 pontjuk és plusz 7 pontot lehetett nyelvvizsgával vagy emelt szintű érettségivel hozzátenni, ily módon érthető, hogy ott vannak ilyen kiugrások.

Ami változás lesz a jövő évre, hogy nem lehet korábbi érettségi teljesítményt és egy újabb érettségi többletpontot összevonni, tehát egy vizsgateljesítményben kell kiszámítani a szerzett pontot is és a többletpontot is. Ez azt fogja eredményezni, hogy nem lesznek ilyen éles kiugrások, mint amelyek most voltak.

3009-féle ponthatár volt, valójában ezek nem ténylegesen különböző ponthatárok mindnyájan, hiszen 72-144-ig terjed a lehetséges pontszám. Vannak közöttük egyformák.

Hány helyen, hány szakcsoportban volt 144 a ponthatár: tíz szakcsoportban. Milyen helyeken? Japán és nem tudom milyen szak, ahol egy vagy két főt vettek fel, illetve néhány olyan, ahol két idegen nyelvi nyelvvizsgát számoltak, tehát maximális százalékkal emelt szintű érettségivel, megvolt neki automatikusan a 144 pontja. Szerintem hibázott ott a felsőoktatási intézmény, ahol két idegen nyelvből engedte a százszázalékos átszámítást. A bölcsész II-esek bölcsen döntöttek, hiszen ténylegesen vizsgázni kellett emelt szinten, és az emelt szintű százalékos eredményt számolták át felvételi pontokká.

Egyébként az előzőekben is volt néhány olyan szakcsoport, illetve konkrét szak, ahol a maximális pontszámmal lehetett bekerülni: ezek a kuriózum szakok. A nemzetközi kommunikáció került be még ide a 144 pontosok közé, és magas volt a pszichológia szakon

Szerintem műhiba volt, hogy a pszichológia szakon csak egy tantárgyból számoltak szerzett pontot, a magyar, történelem, biológia valamelyikéből. Egy tantárgyból emelt szinten jól felkészülni nem olyan nehéz, mint kettőből. 2008-ban megszűnik az egy tantárgy beszámításának lehetősége, mindenhol két tantárgyat kell számítani.

Vita volt a körül, hogy miért nem változtatták meg a felvételi kormányrendeletet február 15-e után. A városmajori szülőkkel volt a médián keresztül is vita. Magam is elmentem április elején egy fórumra, bedugtam a fejem az oroszlan szájába - egy ilyen rajzzal kezdtem ezt a fórumot. A jogbiztonság nem engedte, hogy változtatás történjék a felvételi kormányrendeleten. Én egyébként nem félttem attól, hogy az újak nem tudnak bekerülni a felsőoktatásba, hiszen aki a pontszámítási eljárásokat ismerte, nem gondolhatta komolyan, hogy a régiek kitűrik az újakat a felsőoktatásból.

Amit követeltek, az volt, hogy a régiektől vegyünk el a plusz hét pontokat, hogyha most emelt szinten érettségiznek. Nézzük meg, mi lett volna, hogyha elvettük volna! Pirossal jelöltem az ábrán az ilyen diákokat. Vegyünk egy olyan szakot, ahol 136 volt a ponthatár, és legyen a keretszám száz fő. Ha elveszük a hét pontot ezektől a fiataloktól, lehet, hogy nem kerülnek be oda, a ponthatár alá kerülnek, de valószínűleg bekerülnek, ha jelentkeztek máshová is, hiszen magas pontszámot értek el. De lehet, hogy így is bekerültek volna, mint a zöld, mert így is a ponthatár fölött maradnak. Vagy eleve nem is volt meg az a pontszám, így nem is került be, tehát ha elvettük volna, akkor sem más a helyzet. Ha három nem kerül be a régiek közül az adott szakcsoportba, akkor majd bekerül helyette három újonnan érettségiző? Egyáltalán nem biztos! Nem így működik évtizedek óta a felsőoktatás. Ponthatárok vannak. Aki elérte, bekerül, aki nem érte el, nem kerül be. A ponthatárok esetében, ha valaki eggyel elmarad a ponthatártól, ne higgye, hogy egyedül van. Egy ilyen százas keretszámnál 15-20-an ücsörögnek, várakoznak eggyel alacsonyabb pontszámmal. Hogyha nem kerül be az a három piros, akkor nem az a helyzet, hogy a három kéket föl tudják venni helyette, mert a keretszámok nem úgy működnek, hogy $100 \pm 15-20$, hanem úgy, hogy $100 \pm$ egynéhány. Tehát mindenkit föl kellett volna venni - vagy senkit. Nem beszélve arról, hogy az egész ponthatár-húzási ceremóniát újra kellett volna kezdeni, mert akik ide nem kerültek be, máshová bekerülnek, onnan „kitűrik” fiatalokat, és a felsőoktatással tíz napon keresztül kellett volna újraegyeztetni a kari keretszámokat.

Miután tények vannak június 26-a óta, engem nagyon zavar, hogy egyesek a tényektől függetlenül nyilatkozzák azt, amit. Konkrétan, hogy a különböző egyetemekre milyen arányban kerültek be emelt szintű érettségivel fiatalok. Az ELTE-re bekerültek 56 százaléka rendelkezett emelt szintű érettségivel, 44 százaléka úgy került be, hogy nem volt semmiből se emelt szintű érettségije. Egyetemenként más és más ez az arány, attól is függően persze, hogy az egyetemen belül milyen arányban vannak a presztízs szakok a többihez képest. Az Oktatási Minisztérium, az OKÉV valamennyi érdeklődő kérdésre, valamennyi fórumon mindig azt mondta, hogy a nagy presztízsű szakokra való bejutáshoz várhatóan szükség lesz az emelt szintű érettségi többletpontjaira. És nem többlet. Most is ezt mondjuk. Egészen biztos, hogy így lesz, bár jellegében változik meg a felvételi stratégia azzal, hogy alapképzésre kell jelentkezni a jövő évtől kezdve. Erről majd a felsőoktatási törvény november végi módosítása után a felvételi tájékoztatóban végleges információkat kapnak a fiatalok. Egy tájékoztató kiment valamennyi középiskolához, az Oktatási Minisztérium honlapján is megtalálható. Megkérem kollégáimat, segítsenek abban, hogy e-mailben küldjük ki az OKNT tagjainak ezt a tájékoztatót. Ez egy 60 oldalas tájékoztató, a felsőoktatási változásokról szól. Az OM honlapjáról ugyan letölthető, de úgy hiszem, hasznos lesz megkapni.

Nagyon fontosnak tartom, hogy a fiatalok a valós adatokról kapjanak képet. A felvi.hu honlap, a felvételi iroda honlapja június 26-ától tartalmazza a konkrét információkat. Az ANA rövidítés az államilag finanszírozott nappali tagozatú alapképzést jelenti. A többséget ez szokta érdekelni, hogy államilag finanszírozott nappali tagozatú alapképzésre bekerül vagy sem, tehát csak azok szerepelnek ezekben a kimutatásokban.

Minden egyetemenél, azon belül minden szaknál látható, milyen taktikával kerültek be, akik bekerültek: hánynak volt nyelvvizsgája, hánynak volt emelt szintű érettségije és hány

tantárgyból. Minden egyes szaknál látható a ponthatár - valós adatok ezek, megtörtént esemény. Az új rendszerben ezt már a jövő évre vonatkozóan érdemes tájékoztató pontnak tekinteni. Az előző évek pontszámait nem volt érdemes.

Különböző szakokat láthatnak, hogy hogyan változott a régiek-újak aránya. Némi meglepetés, hogy a pszichológia szakra sokkal nagyobb arányban kerültek be az újak most, mint az előző években. A régiek most kisebb arányban kerültek be. Összességében ennyi a különbség az újak javára, az új rendszer miatt. Korábban például pszichológiából volt felvételi vizsga, miközben a pszichológia nem is volt tantárgy a közoktatásban. Kik tudtak bekerülni pszichológia szakra? Akik ezt a tantárgyat önállóan megtanulták - valószínűleg pénzes előkészítőkön. Ha első évben nem sikerült, utána egy vagy két év alatt felkészült ebből a tantárgyból a felvételi vizsgára. Ma nincs ilyen: a mindenki számára elérhető érettségi megfelelő teljesítésével - magyar, történelem vagy biológia érettségi választásával - lehetett bekerülni pszichológusnak.

Általános orvos. A régiek-újak aránya gyakorlatilag ugyanaz az idén, mint volt, bár itt is az újak még nagyobb arányban kerültek be, mint az előző években.

Volt egy különleges elem, pozitív diszkrimináció a felvételinél: 316-an kívántak élni vele, 63-an közülük bekerültek kedvezmény nélkül is, és 142-en kerültek be ezzel a bizonyos kedvezménnyel, ami a hátrányos helyzetű tanulók számára volt adott. Remélem, hogy most már többen fognak erről tudni, és még többen fognak bekerülni azok közül, akik hátrányos helyzetűek, és mentori támogatást is kapnak a felsőoktatásban ahhoz, hogy benn is maradjanak.

Az Arany János Tehetség gondozó Programról már beszéltem az előbb, néhány globális számot említettem, most erről nem kívánok részletesen beszélni. 351-352-en indultak, és 306-an végeztek. Az eggyel fiatalabb korosztályban is hasonló a lemorzsolódási arány: 10-20 százalék közötti. Az Arany János programban így alakultak a tanulmányi átlagok. A végzős évfolyamról van szó. Teljesen ilyen görbe látható egyébként a nem Arany János-iskolákban is: középiskolába kerülve bebizonyítják a gyerekek, hogy semmihez nem ért, majd a középiskolai tanároknak köszönhetően újra megjelennek a végére a magas tanulmányi átlagok.

Tantárgyankénti átlagok. Természetesen az országos átlaggal nem sok értelme van összehasonlítani, hiszen az Arany János programban az átlagosnál tehetségesebb fiatalok vesznek részt - akár hátrányos helyzetűek, akár nem.

Itt van, hogy hányan kerültek be egyetemre, főiskolára, hányan tanultak érettségi után szakmát, illetve kiket nem vettek föl. A felvételi százalékos eloszlása, amiről beszéltem, hogy 82 százalék. Angolból 66 százaléknak volt - iskolánkénti eloszlás látható. Nincs értelme a számok alapján az iskolákat összehasonlítani, mert van iskola, ahol csak fél osztálynyi gyerek indult, van, ahol teljes osztály. Az abszolút számok önmagukban nem mondanak sokat. Más nyelvekből is volt 30 százaléknak nyelvvizsgálja.

Az ECDL-bizonyítvány két iskolában szerényebb mértékű a végzetek számához képest: a fenntartók kapnak majd egy tájékoztatást arról, hogy az ő intézményükben ennyi volt, átlagban meg ennyi volt az Arany János-iskolákban. November végén lesz ez a bizonyos konferencia.

A jogosítványról már beszéltem, a program keretében a diákokat ingyenesen készítették fel, ingyenesen jutottak hozzá.

Örülök annak, hogy a negatív jóslatok nem váltak valóra. Annak is, hogy nem bizonyult igaznak, hogy az újak csak öröklék a helyeket a felsőoktatásban. Annak is, hogy sem könnyebb, sem nehezebb nem volt az érettségi összességében, mint az előző években. Egy-két tizeddel voltak csak jobbák az érettségi eredmények, mint az előző években.

Nem volt szüksége miniszter úrnak arra, hogy éljen a kormány által rendeletben adott felhatalmazással, hogy megváltoztassa a keretszámokat adott szakokon, hiszen maguktól is az előző éveknek megfelelő módon alakultak.

Beszéltem már az elérhető maximális pontszámról, nem 120 volt a maximális pontszám, hanem 144, és ha például valaki angolból, németből emelt szinten érettségizett és magyarból,

történelemből szakirányban továbbtanult és emelt szinten érettségizett, ezekből a tárgyakból érettségi vizsgával eljuthatott 144 pontig.

Azt hiszem, jogos a kérdés. Kaptunk ilyen e-mailt, hogy az én gyerekem 131 pontot ért el és nem vették fel sehová, hol itt az esélyegyenlőség. Erre kihegyezve fogalmaztak meg minden egyéni problémát. Természetesen az egyéni eredmények részletes ismerete nélkül nem lehet erre a kérdésre korrekt választ adni, de azért azt kell mondanom, hogy most is a legjobbak kerültek be, most is mindenki azonos feltételek mellett indulhatott. Az Alkotmánybíróság határozata megállapította, hogy helyes volt az a döntés, hogy a régiak érettségi eredményét elismerjük az új rendszerben is, és nem volt kötelező minden korábban érettségizettnek új vizsgát tenni azért, hogy bekerülhessen a felsőoktatásba.

Az Alkotmánybíróság határozata azt állapította meg, hogy fennáll az esélyegyenlőtlenség veszélye az újak kárára, és egy kicsit korán állapította meg az Alkotmánybíróság, mert néhány héttel később a valós számok azt mutatták, hogy ez nem bizonyult igaznak.

Végezetül felhívnám a figyelmet arra, hogy mostanság olcsók a szélmalomok, most érdemes venni. Köszönöm, hogy meghallgattak és kérem Pongrácz urat, hogy az érettségi tantárgyankénti eredményeiről és összefüggéseiről tartsa meg tájékoztatását.

ELNÖK: Köszönöm, államtitkár úr.

PONGRÁCZ LÁSZLÓ: Tisztelt OKNT! Az én feladatom most az, hogy a konkrét eredményekről tájékoztassam önöket. Egyszerű, ámde fegyelmezett köztisztviselőként nyilván nem az én dolgom, hogy ezeket az adatokat elemezzem, de ha megbocsátanak, akkor egy-két ponton azért hadd fűzzem hozzá a véleményemet. Nem kell figyelembe venni, mindenki az adatokat úgy értelmezheti, ahogy ő szeretné.

Előzetesen egy megjegyzést engedjenek meg: az OKI-konferencia egyik szekciója foglalkozott ezzel a témával, a konferenciának az volt a címe, hogy „Az új érettségi hatása az iskolai környezetre”, és ott két igazgató úr tartott előadást az ő saját, helyi tapasztalatairól. Nem pozitív véleményre felkért előadók voltak, úgyhogy kaptunk bőven bírálatot is természetesen, illetve a rendszer maga is kapott bírálatokat. Azonban én természetesen nem a bírálatokat fogom itt kiemelni, hanem néhány olyan megjegyzést, észrevételt, amelyet ők tettek és nem más.

Például erősen üdvözölték, hogy az érettségi rendszer hatására az iskolák jogkövető magatartása kényszerű módon is erősödni fog, illetve ezt ők már érzik, hogy erősödik, mi még nem annyira, de fokozatosan azért igen.

Fontos elemnek tartották, hogy az iskola pedagógiai programja felértékelődik. Nyilván arról van szó, hogy elsősorban az érettségit érintő szakaszait kell újra átgondolni, az iskolák erre kényszerítve vannak a jogszabályok által, de ahogy ők, úgy én is úgy gondolom, hogy talán ezen átgondolás során esetleg a pedagógiai program többi részét is átgondolják, ami talán még nem mind egyformán kidolgozott.

Minden ott szereplő igazgató beszámolt arról, hogy az iskolájában az eredményeket elemezték, foglalkoztak ezekkel, hogy párbeszéd indult el a munkaközösségeken belül, ha másért nem, azért mindenképpen, hogy mondjuk középszinten az írásbeli dolgozatok javítása egységes legyen. Erre rákényszerülnek.

Magáról a vizsgáztatás módszertanáról viták kezdődtek, elindult egy gondolkodás a tantestületeken belül, és ahogy tapasztalom, hál' istennek nemcsak belül, hanem az iskolák között is. A pedagógusok hajlamosak most már arra az érettségi ismeretében és annak a megvalósulásának a tudomásul vételével, hogy kipróbálják azokat a pedagógiai módszereket, amelyeket ismernek, de eddig nem alkalmaztak.

Végül, hogy valódi együttműködés indult meg az iskolák között, ha másért nem, megint csak azt mondom, hogy a testnevelés érettségi megszervezése miatt, de általában ez rögtön magával hozta azt is, hogy akkor működünk együtt a felkészítésben is olyan tantárgyak

esetében, amelyekből egy iskola önmagában egy emelt szintű felkészítésre való adag gyereket nem tud megtermelni.

Azt érzem, hogy ha ez valós dolog, és tényleg már most ezek elindultak, akkor már ennek az érettséginek több hatása és több pozitív hatása volt az iskolák belső életére, mint bármelyik korábbi, mondjuk tananyag- vagy tantervi reformnak.

Nézzük az eredményeket. „Jegyek”. Szándékosan tettem idézőjelbe, mert azt gondolom, mindannyian tudjuk már, hogy ezek a jegyek, amelyeket az érettségien a diákok kapnak, már nem érvényesek sehová. Az osztályzatnak a jelentősége gyakorlatilag nulla. A felvételi rendszer 120 pontjának 10 pontjában van jelentősége az osztályzatnak, ott is csak az érettségi bizonyítvány átlagának. Az érettségi igazi minősítése a százalékos eredmény. Mindazonáltal a régi érettségi rendszerrel összehasonlítási pont csak az osztályzat lehet, ezért nyilván ez is megtörténik.

Ha azt képzeljük, hogy az összes kiosztott jegyet berakjuk egy kosárba és erről készítünk egy statisztikát, akkor a régi érettségi rendszerben, a 2001-2003-as évek, tehát három év átlagában ez a relatív gyakoriság grafikon adódik, ami lefordítva körülbelül annyit jelent, hogy ha ebbe a kalapba belenyúlunk, akkor egyforma valószínűséggel találunk 2-est, 3-ast, 4-est és 5-öst. Nem tudom, hogy vajon, hivatott-e ez az elosztás egyáltalán reprezentálni egy teljes korosztály felkészültségét, de azt gondolom, hogy erről képet kell hogy adjon, és talán az új rendszerben ez az eloszlás, ami a valóság, megítélésem szerint talán jobban tükrözheti ezt.

Nagy kritika szokott lenni az emelt szint eloszlás-görbéje, mert ebből rögtön lehet mondani - és ki is mondták, sőt le is írták sokan -, hogy felháborítóan könnyű volt az emelt szintű érettségi, hiszen a jegyek közel 80 százaléka jeles volt, az emelt szintű érettségi tehát nem differenciált a tanulói teljesítmények között, és ezt aztán még ragozták. Még az a szerencse, hogy most már mögé tudunk nézni ezeknek az osztályzatoknak, tehát megnézhetjük, hogy vajon, milyen százalékos eloszlás rejlik ezek mögött. Először, még mielőtt az emelt szintet nézzük, nézzük meg a középszintet, ahol sok meglepetés nem érhet minket, hiszen tudjuk, hogy ott a százaléértékek jegyekre való átváltása egy lineáris skála mentén történik, tehát nem meglepő, hogy egy, a normál eloszláshoz közeli eloszlást fogunk kapni, ha már a jegyeknél ez teljesült.

Minél távolabb ül valaki, annál elégedettebb lehet ezekkel az eredményekkel: minél távolabb megyünk, annál inkább látszik egy normál eloszlás kirajzolódni. Ha azonban közelebb lépünk, láthatjuk, hogy sajnos, ezen az eloszláson vannak apró kis kiemelkedések. Egészen meglepő - mondom én -, hogy ezek a kiemelkedések 40, 60 és 80 százaléknál vannak. Érdekes módon éppen a jegyhatároknál. Minél finomabbra csináljuk meg ezt a skálát, annál inkább látszik, hogy ezek az erős kiemelkedések nem 45-nél vagy 48-nál, hanem 40 és 41-nél vannak. Ez arra irányíthatja talán a figyelmünket, hogy az osztályozás ténye sajnos deformálja az értékelést, akármit is teszünk. Mondhatnánk, hogy felejtjük el az érettségi vizsga osztályzatban történő minősítését, hiszen ennek jelentősége már úgyszólván, az értékelés pedig szemmel láthatóan torzít. Most engedjék meg, hogy a magánvéleményemet mondjam. Én azt gondolom, sajnos egyelőre nem lehetséges ez. Az lehet, hogy a pedagógus társadalom viszonylag hamar megértené, hogy ez egy igazság, de azt hiszem, a szülők még erőteljesen a jegyekre koncentrálnak. Nem az érdekli őket, hogy 39 vagy 40 százalék, hanem hogy ha 39 és a bizonyítványba egy kettes alakú jegy kerül, akkor fölpofozza a gyereket, de ha 40 és ott már egy hármast van, lehet, hogy már nem pofozza föl. A tanárok pedig tudják, hogy a 39 és 40 között felvételi szempontjából nincs szignifikáns különbség, de a jegy szempontjából, a pofon szempontjából van, tehát óhatatlanul - és azt gondolom, félig-meddig akaratlanul, félig-meddig természetesen tudatosan - ezeken a határokon megnyomják vagy éppen fölemelik a ceruzájukat az értékelés során. Ezt a jelenséget majd később a tantárgyankénti elemzésnél is viszonylag jól lehet látni.

Az emelt szint mögé nézünk az eloszlás oldalán. E mögött a borzasztó tény mögött, hogy 80 százalék jeles, ez az eloszlásfüggvény van. Kétségtelenül nem olyan mértékig levágott a felső végén, mint a bal oldalán, de azt gondolom, ez nem is meglepő. Ha ennek az eloszlásnak

a maximuma valahol az 50-60 körül lenne, az én véleményem szerint csak annyit jelentene, hogy sikerült szépen becsapnunk a diákokat, és azzal kecsegtetni őket, hogy menjetek csak emelt szintre, akkor is, hogyha ezt nem fogjátok tudni teljesíteni. Nem meglepő, hogy emelt szintre azok mentek, akik a követelményeket jól tudták teljesíteni - ennek megfelelő az eloszlásfüggvény magas maximuma. De azt is láthatjuk, hogy azért ez a jelesen belül - amely 60 százaléknál kezdődik - igenis differenciált. Nem igaz tehát az az állítás, hogy az emelt szintű vizsgák nem differenciáltak. Differenciáltak az érettségi eredmény szempontjából, de differenciáltak a felvételi eredmények szempontjából is, hiszen ezen a skálán hat felvételi pont sorsa dönt el a 60-100 százalékon, míg a többi nyolc a másik skálán 20 százaléktól 60-ig. Tehát elég jelentős pontról hozott döntést ez a szakasz is, dacára annak, hogy ők mind ötös alakú osztályzatot láthatnak beírva a bizonyítványukba.

Ez egy globális adat, egy aggregált adat, ami önmagában sokat nem mond. Az is előfordulhatna, hogy a tantárgyakban ez egyáltalán nem így érvényesül, csak valahogy ezeknek az eredője hoz ki egy ilyen képet. Mindenképpen mögé kell néznünk tantárgyanként is: vajon hasonló folyamatok figyelhetők-e meg az egyes tantárgyak esetében?

Minden tantárgy esetén a régi eloszlásfüggvényt - vagy relatív gyakorisági függvény, de egyszerűbb eloszlást mondani - látjuk. A jegyek esetében és mögötte a százalékos eredmények esetében látjuk. Itt a magyar és a kistestvére, a történelem. Én úgy látom, hogy a globális jegyeket tükrözik ezek a tantárgyak. Nagyon hasonló eloszlásfüggvényeket kapunk középszinten. Egymáshoz is hasonlóakat, és az általános eredményekhez is hasonlóakat. Amit érdemes nézni, az például a sárga grafikonok majdani tömege is. Ha megfigyelik majd, a hagyományos érettségi rendszerben az egyes tantárgyaknál nagyon nehéz két olyan tantárgyat találni, ahol hasonló eloszlásfüggvény van a jegyekben. Nagyon tantárgyspecifikus volt az eredmények alakulása. Az új vizsgarendszerben azért ezek között némi koherencia érezhető lesz.

Matematikából - a matektanárok sose voltak büszkék erre az eloszlásfüggvényre - most nehéz helyzetben vagyunk, mert nem tudunk ugyanolyan grafikonokat produkálni, mint a többi tárgyban. Itt a populáció fele írta újra a matematikát, a másik fele nem. Ezeket külön kell elemeznünk. Íme azoknak a jegyeloszlása, akik újraírták. Azonnal meg is jelent a médiában, hogy felháborítóan könnyű volt a matematika középszintű érettségi, nevetségesen könnyű volt, a gyerekek játszi könnyedséggel teljesítették mindezt. És ez igaz is a populáció felére. Nézzük meg, hogy a másik fele vajon milyen jegyekkel érkezett az érettségihez, tehát milyen év végi jegyeket fogadtatott el saját maga számára érettségi eredményként. Ez az eloszlás. Elég jól látszik, hogy a szórásból, abból a bizonyos 50 százalékból kimaradtak a gyengék, és benne maradtak a jók. Egy olyan feladatsortól, ami arra készült, hogy a teljes populációt vizsgáztassa eredményesen, nem hiszem, hogy józan ember elvárhatja, hogy a populáció felső ötven százalékan ugyanúgy működjön, mint a teljes populáción.

Én azt gondolom, hogy sajnos most a matematikáról nem tudunk nyilatkozni. Hogyha valaki veszi a bátorságot, hogy ezt a jegyeloszlást mint a matematika érettségi jegyeloszlását feltegye bárhová, akkor egy olyan adatot közölt, ami nem létezik. Ez egy nem létező adat: a tényleges vizsgázók jegyeit összesíteni az elfogadott jegyekkel. Nyilván egy értelmezhetetlen eredmény lesz. Nem vállalkoznék arra, hogy a matematika középszintű vizsgadolgozatok működését minősítsem. Természetesen ez van mögötte, tehát az eloszlásfüggvény korrelál a jegyekkel, hiszen lineáris a skála.

Érdemes inkább még több tárgyat megnézni: angol, német, informatika. Nem hinném, hogy egyenkénti elemzésre érdemes lenne válaszolni, inkább arra hívom fel a figyelmüket, hogy ezek a grafikonok nem tárgytól függetlenek, de minden tárgy esetében nagyon hasonló tendenciákat tükröznek, és ezek a tendenciák nem rosszak. Ne beszéljünk arról, hogy a régihez képest jobbak-e, inkább azt mondom, hogy ezek nagyon jók. Íme, ismét három tárgy: biológia, fizika és kémia. Itt már láthatunk egy kémia nevű tantárgyat, ahol úgy tűnik, ezek a függvények nem egészen olyanok, mint a többi esetében. Itt arra hívnám fel a figyelmet, vajon tudnak-e akár olyan mérési programról - nem is beszélve vizsgaprogramról -, ahol a vizsga lezajlása után

egy hónappal oda lehet menni az érettségi tételkészítőkhöz vagy a feladatsor kiküldőihez, azt mondani, hogy gyerekek, valamit elrontottatok, és kezdjétek elemezni, hogy vajon a ti tesztek, a ti tárgyak esetében - nem biztos, hogy csak a teszt, lehet, hogy maga a vizsgakövetelmény, lehet, hogy a vizsgaleírás - valami olyasmit eredményezett, ami miatt nálatok máshogy működött a vizsga. Hál' istennek, már vannak ilyen adatok, és ezek az elemzések el is indultak. Már az első termékét ennek az OKI által készített elemzésben is lehet látni.

Emelt szintet nincs mihez hasonlítani, csak a globális adatokhoz. Íme, a vizsgázók számával, közelítő számával együtt a magyar, matematika, német, történelem, angol, biológia eloszlás-függvényei. Én azt látom ezekben, hogy hasonló tendenciák érvényesülnek a tantárgyak zömében, de ugyanúgy, ahogy az előbb a kémiát, ugyanúgy itt meg lehet találni mondjuk a matematika és a német emelt szintet, ahol bizony, meg kell azt nézni, hogy mi okozta ezt a többitől eltérő és azt gondolom, nem egészséges eloszlást, tehát hogy ezek szerint a vizsgázók között nem nagyon tudott jól differenciálni. Mondom ezt annak dacára, hogy általános vélekedés, hogy matematikából csak azok mentek emelt szintre, akik már nagyon jók, de azért a számokat is nézzük meg: 3400-an voltak, magyarból csak 3100-an voltak. Nem hiszem, hogy a 3100-as magyarban ott voltak a gyengék.

Tehát azért itt a feladatsorok is máshogy működtek, ennek biztosan a mélyére kell menni, és így azt prognosztizálok, hogy jövőre valószínűleg egy kicsit nehezebb lesz a matematika emelt szintű érettségi.

Érdekes azt megnézni, hogy vajon, az egyes vizsgarészek hogyan működnek, milyen eloszlásokat adnak az írásbeli és a szóbeli eredmények. A legnagyobb tárgyakat nézzük először, a magyar középszinten, íme az írásbeli és ott mellette a szóbeli eloszlás függvénye. Érdekes. Például érdekes, hogy az írásbelinél nyoma sincs még azoknak a kis kiemelkedéseknek, amelyek a 40-60-80 százaléknál jelentkeznek. Valószínűleg a szóbeli vizsgáztatás generálja ezeket, tehát ott van lehetőség, ott van inkább lehetőség ezekbe beleszólni.

Lehet több dolgot mondani. Lehet azt mondani, hogy középszinten egyrészt a bizottság ismeri a diák írásbeli eredményét, tehát könnyebben manipulál. Lehet azt mondani, hogy ismeri a diákot, tehát az értékelésbe az ő diákról alkotott összképét is beleveszi, és ez nyilván torzíthatja az eredményeket. Talán ha megnézzük az emelt szintet, ugyanezeket az eloszlás-függvényeket, akkor abból már lehet arra következtetni, hogy vajon, ezek a szempontok mennyire érvényesülnek, hiszen emelt szinten nem ismerik a diákot és nem ismerik az írásbeli eredményt, nem tudom, hogy ez mennyire köztudott, az emelt szintű szóbelizetők nem ismerik az írásbeli eredményeket, tiszta lappal jön a gyerek vizsgázni.

Az eloszlás így fest.

Azt gondolom, hogy ez azt valószínűsíti most első ránézésre, hogy igaz, ez működik, amit az előbb elmondtunk, nyilvánvalóan működik a középszinten, hiszen látjuk az eredményét, és emelt szinten nyoma sincs ilyennek, de azért a szóbeli vizsga eloszlás-függvényének a jellege úgy tűnik, inkább a vizsgaformától függ, feltéve persze, hogy ha a többi tárgyból is hasonló tapasztalunk. Nézzünk még több tárgyat, nézzük meg a történelmet.

Lehet, hogy észre sem vették, hogy megnyomtam a gombot, természetesen maximum helyek és részletek változtak, de ez gyakorlatilag ugyanaz.

A szóbeli vizsgáztatás nálunk szokásos módszertana ezek szerint ez az, ami ezt az eloszlást generálja, és ez alapján lehet választ adni arra a kérdésre, ami a médiában is hangot kapott már, nevezetesen hogy szabad-e vagy érdemes-e a szóbeli vizsgáztatás eredményének súlyát növelni a vizsga teljes egészének értékelésében. Erre a válasz világos: lehet, csak akkor ki kell mondani, hogy az objektivitásnak még a látszatáról is szeretnénk lemondani.

Úgy hiszem, hogy a magyar vizsgarendszernek egy nagy erénye, hogy van szóbeli, sehol máshol nem tudok így a közelünkben olyan vizsgáztatást, ahol van szóbeli vizsga, és a vizsga egyben felvételi versenyt kezel, nálunk van, és azt kell eldöntenünk, hogy mennyire akarunk együtt élni azzal, hogy ez az objektivitás egy kicsit torzít.

Azt gondolom, hogy az összesített eloszlások megnyugtatóak ebből a szempontból, csak az a lényeg, hogy tudjuk, hogy hol van azoknak az anomáliáknak az oka, azt gondolom, hogy ez

látszik. Még hogy nehogy csak két tárgyból vonjunk le következtetéseket, bár ezek a legnépesebb vizsgatárgyak, azért nézzünk meg néhányat. Nézzük meg bűnbánóan a matematikát. Itt csak emelt szinten lehet, csak ott van szóbeli, nincs a középszinten, ez még inkább rávilágít, hogy bizony, ezt meg kell nézni, tehát a matematika emelt szintűnél valami nem stimmelt. Akkor egy kis földrajz, ez is egy kicsit máshogy működik emelt szinten, de nézzék meg azt is, hogy 216 vizsgázó van csak. Tehát itt olyan nagyon statisztikus értéket nem nagyon lehet várni, íme az informatika, viszonylag nagy vizsgázószámmal, a biológia, szintén viszonylag nagy vizsgázószámmal, a fizika, már lényegesen kisebb vizsgázószámmal. Itt is van mit nézni emelt szinten az írásbelin, látják, kémia, ezt már láttuk középszinten, ezt az igen érdekes eloszlást, de például a szóbelije érdekes módon ugyanaz; tehát nyilván az írásbeli tesztben rejlett, nem a szóbeli módszertana volt más.

Tulajdonképpen ennyit tudtam hozni a tantárgyi eredményekről. Egy diát még engedjenek meg nekem, egy kis fényképet a magyar középiskolákról. A középszintű magyar nyelv és irodalom, tehát a legnépesebb vizsgatárgy iskolákra számított, az adott iskolára számított százalékos teljesítmény, levéve a mentességeket, levéve az estiseket, levéve mindent, tehát itt most csak a legnormálisabb, idén érettségizett, nappalis diákokat fogjuk látni, tehát nem látjuk a 28 éves estiseket, akik most csak szenvedni akarnak. Ezt a grafikont látjuk. 60 százalék az átlag, a szórást szaggatottan látjuk ott a környékén, és 60 százaléknyi eltérés van a legjobbak és nem is a leggyengébbek, hanem a gyengék között. Egy pont egy iskola. Tehát 25 olyan iskola van, amelynek az iskolaátlaga ebben a tekintetben 80 százalék fölött van, és ezek nem egy-két vizsgázók, tehát vannak közöttük olyanok is, hanem ezek olyan normális, százas nagyságrendben vizsgáztatók, és 40 százalék alatt 81 iskola van.

Azt gondolom, amikor az ember valamelyik iskolában dolgozik vagy ott igazgató vagy pedagógus, ott közelről lát valamit ennek a rendszernek a működéséről, az a kép e nélkül, vagy a nélkül, hogy ő tudná, hogy ő melyik ponton van, nem ér semmit. Ha egy légy rászáll az arcomra és ő nézi, ő mondhatja, hogy szép, mert éppen nem egy pattanást talált el, de ha messzire megyünk, ezt senki nem mondhatja. *(Liskó Ilona: Nincs meg a gimnáziumra, szakközépiskolára?)* A gimnázium, szakközépiskola nincs meg, illetve az OKI jelentésében tantárgyanként van ilyen, jövőre már meglesz. Most egész egyszerűen azért nincs ez meg, mert az érettségi szempontjából indifferens volt az, hogy az adott gyerek gimnazista vagy szakközépiskolás. *(Liskó Ilona: Ezt a táblázatot elég lett volna gimnáziumra, szakközépiskolára megcsinálni.)* Akkor lehetett volna megcsinálni, ha ilyen adat lett volna. Ilyen adat nem volt. Ezért nem lehetett megcsinálni. Olyan gyerekre lebontott adat nincs, hogy ha akarjuk, meg lehet csinálni, hogy a nevében mi van benne, fáradtságos munka, talán az OKI-ban meg is csinálják, más szempontból van értéke. Abból a szempontból áll, hiszen tudjuk, hogy ugyanazt a tettet kell csinálni mindkettőnek, csak ezen kell tájékozódni, és hogy könnyű volt vagy nehéz, még egyszer mondom: ez alapján kell megítélni. Nem hiszem, hogy az érettséginek lehetne az a célja, hogy mondjuk olyan tesztekét írassunk középszinten magyarból, hogy akár 80 vagy 100 iskolának esetleg 20 százalék alá kerüljön az átlaga. Magyarul: a gyerekek nagy többsége ott megbukjon és ne tudjon elmenni fodrásznak vagy valami ilyesminek szegény gyerek.

Köszönöm a figyelmüket, én most ennyit tudtam mutatni az adatokból, a tantárgyankénti részletes elemzések az OKI-nál megvannak.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kiegészítés van-e még?

HORVÁTH ZSUZSA: Én is köszönöm az együttműködést, amit eddig tanúsított az OKÉV és az OKI. Néhány szóval jellemezném, hogy az OKI mit tett, mit fog még tenni az érettségi kvázi utógondozása érdekében.

Pongrácz László is említette az OKI-konferenciát. Az OKI „Új vizsga, új tudás?” című konferenciáján plenáris előadások és hat vitafórum, illetve hat műhely foglalkozott az érettségi, illetve a középiskolázás különböző vetületeivel. Az előadások absztraktjai és az összes háttéranyag megtalálható az OKI honlapján, és kiadványként is meg fog jelenni.

Visszatérve még az elemzésre, amit önök látnak, amit az OKNT-tagok is megkaptak, az egy elsődleges elemzés. Most hirdetett meg az OKI közbeszerzési tendert - ma már ez így megy - arra, hogy a körülbelül majd' 500 iskolában az oda kiküldött kérdezőbiztosok egy reprezentatív minta szerint a részletes eredményeket is kódolni tudják, nemcsak az írásbeli összeredményeit, hanem az egyes feladatok részpontoszámát is, mind közép-, mind emelt szinten, illetve elég jelentős számú dolgozatot le is fognak másolni. Ez jogszerű, semmiféle adatvédelmi aggály nem merülhet föl. Ez a vizsgálat már novemberben, inkább december elején el fog indulni, és akkor egy ennél még részletesebb anyagot fogunk kapni arra nézve, mi okozott nehézséget, mi ment könnyebben. Már tantárgy-pedagógiai vagy didaktikai vagy egy kicsit a képzési tartalmakat, illetve a vizsgatartalmakat is érintő szakmai elemzést fogunk mögé tenni. Inkább kvalitatív leírásra törekszünk, bár lesznek részletes adatok is.

Még egy történik a vizsga minőségének a folyamatos biztosítása érdekében - ez is rendkívül nagy munka, mert ilyen még soha nem történt: januárban elindul vizsgafeladatok kipróbálása több iskolában. Nem egész feladatsorokat próbálunk ki, hanem feladattípusokat. Ezek a tapasztalatok majd visszahatnak a vizsgakövetelményekre, a feladatok minőségére - bár meg kell mondanom, hogy a feladatok szakmai minőségére olyan jelentősebb kritika nem érkezett, a 2005-ös írásbeli és szóbeli feladatsorokra.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdések az előadókhoz? *(Nincs.)* Ha nincs kérdés, legyenek hozzászólások.

DR. HADHÁZY TIBOR: Köszönöm szépen. Nagyon beszédesek voltak ezek az ábrák, és az az előzetes szakmai jelentés is, amit volt módunk írásban tanulmányozni. A teljes felvételi, ami érdekelne, kikerül az én hozzászólásomból, és csak az érettségivel kapcsolatban szeretnék néhány megjegyzést megfogalmazni.

Az egyik megjegyzés, hogy nagy előnye minden ilyen vizsgálatnak és magának a megszervezett rendszernek is, hogy viszonylag gyorsan, néhány héttel-hónappal a lebonyolítás után olyan elemző-értékelő munkára nyílik lehetőség, amelynek egyik mozzanatát itt láthatjuk. A statisztikai adatok roppant beszédesek. Azok a görbék is, amelyek felfektethetők az egyes tantárgyi eredményekre, és amelyekből főigazgató-helyettes úr sokszor nagyon korrekt véleményt vont le, megjegyzései is elgondolkodtatóak voltak. Két-három megjegyzést szeretnék azonban tenni.

A középszintű vizsgaeredmények egyértelműen azt mutatják - az én számomra legalábbis -, a 3000-es és a fölötti mintaszám nyilván erre is predesztinál minden ilyen jellegű vizsgálatot, hogy az eloszlás normális eloszlás lesz. Ez nem bűvészkedés, mert az elemszám növekedésével eleve minden eloszlás normális eloszláshoz tart. Különösebben nagy meglepetés nem ért tehát. *(Pongrácz László és Horváth Zsuzsa közbeszól.)* Hozzá szeretném tenni: akkor, ha jó a mérőeszköz és megfelelő az értékelés. A populációhoz illesztett a mérőeszköz - ez jelentette az én számomra azt, hogy jó. *(Nagy József: Akkor megcsináltad a normális eloszlást.)* Ebből következik, hogy az itteni, középszintű érettségire vonatkozó adatok - három tantárgyat leszámítva: biológia, földrajz és rajz - egyértelműen jó eredményeket tükröznek. Vagy illesztett volt a mérőeszköz, vagy megfelelő az értékelés. A többen el kell töprengeni - és azok a bizottságok el is fognak töprengeni, amelyek ezzel foglalkoznak.

Torzíthatja az eredményt - és erre szeretnék kitérni egy pillanatra - az értékelés is. Főigazgató-helyettes úr utalt itt arra a tudat alatti áthúzásra, amely megjelenik az értékelésben. A középiskolai igazgatók jónéhányával konzultálva, ők a következőket fogalmazták meg. A mellett, hogy támogatták - akikkel én beszélgettem, egyértelműen támogatták - ezt a kétszintű érettségi rendszert, az volt a határozott kérésük, hogy a középszintű értékelés központi ellenőrzéssel valósuljon meg. Tekintettel arra, hogy a középszintű érettségi most a belépést jelenti a felsőoktatásba, a talán nem évtizedekre visszanyúlóan magas eredményeket produkáló középfokú intézmények - nagyon szépen fogalmaztam meg - statisztikai helyzetük, beiskolázásuk stb. PR-juk érdekében az eredményeket egy picikét javították. Ott vannak,

lehetett látni minden tantárgyból. Ezzel a tanítványaik bejutási esélyeit növelik, két-három év múlva más helyet foglalnak el a középiskolai rangsorban stb., stb.

Azt szeretném tehát közvetíteni kérésként, hogy valósuljon meg nemcsak szűrőpróbaszerűen ez az ellenőrzés, jobban, mint most. Most az elnök vagy bekéri, vagy nem, vagy megnézi, vagy nem. Ez azt jelenti, hogy ilyen szempontból a középszint felértékelődését az egzaktság és a rendszer által tudott egzaktság nem korrelálva követi. Az emelt szinttel kapcsolatos egyértelmű ferdeség triviális volt minden ábrán, tehát itt nem kellett ezen gondolkodni. Ez egy abszolút ferde ábra volt minden esetben, amit természetesen a finomabb szerkezet egy picit simított. Különösebb gondom ezzel nincs is. Azért azon el lehetne gondolkodni, hogy ennyire egyértelműen ferdének kell-e lenni minden emelt szintű tantárgy esetében a mérőeszköz-beállításnak.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: További hozzászólások? Hoffmann Rózsa!

DR. HOFFMANN RÓZSA: Két, számomra is új összefüggésre mutatott rá ez a két értékes beszámoló, amit köszönök, és ezt a két mozzanatot szeretném kiemelni. Az egyik a pontozás, illetve osztályozás viszonya. Visszaemlékszem az érettségi vizsgabizottságban korábban elhangzott hosszas és alaposabb beszélgetéseinkre, azért idézem ide, mert a nagy OKNT-n nem volt alkalmunk ilyen mélységekben foglalkozni az érettségi jövőjével, mint ott, és visszatérő elem volt a megjegyzéseinkben ennek a háromszoros értékelési rendszernek a kritikája, vagyis hogy pontszám, százalék, osztályzat. Szinte mindannyian egybehangzóan kifejeztük ebbéli aggályainkat, hogy ez túl bonyolult, átláthatatlan. Az aggályok egy részét orvosolta a központi szoftver, így mondjuk hibalehetőség nem volt talán ebben a háromszoros átszámításban, most viszont Pongrácz László beszámolója nagyon érdekesen megvilágította azt az összefüggést, hogy itt 40-60-80 százaléknál vannak az osztályzatok.

Ezért az a véleményem - korábban is ez volt -, hogy ha valahol szélmalomokat akarunk építeni, akkor itt vállaljuk, és nyilván nem egyik évről a másikra, és durr-bele módszerrel, de szakadjunk el az érettségi értékelésénél az osztályzattól, ha azt akarjuk, hogy az érettségi valóban széthúzza a mezőnyt és pontos képet adjon.

Nem hiszem, hogy ez olyan súlyos probléma lenne, mint például az alsó tagozatos szülők körében érezhető volt ebben az évben erőteljesen, hogy az alsó tagozatos gyerekek szülei sokkal inkább igénylik az osztályzatot, hiszen ez mutatja meg számukra azt, hogy a gyerek a többiekhez képest hol áll, míg a szöveges értékelés kevésbé. Az érettségi esetén, amelynek alapvetően a továbbtanulás szempontjából van szelekciós funkciója, vélelmezem, hogy ez az osztályzásra vonatkozó igény nem olyan erős.

Tehát ezt a lépést perspektívában, mint fejlesztési irányt, erősítendőnek találnám, hogy felejtjük el lassan-lassan, amikor lehet, az osztályozást.

A másik ilyen összefüggés, amiben azért kevesebb újdonság volt, de örömteli információ volt számomra az, hogy miközben azt régóta tudjuk, hogy a szóbelik értékelése mindig enyhébb, mint az írásbeliké, ezt az évszázados tanári tapasztalatból is tudjuk, egy dolgozat átlaga mindig alacsonyabb egy osztályban, mint a feleltetések átlaga, ez ugyanígy az érettségénél is természetes. Azt hiszem, hogy ebben, hogy a szóbelik teljesítménye hagyományosan jobb, mint az írásbeliké, ebben az okok között elsősorban talán nem is az keresendő, hogy a tanár szubjektív, szereti a diákját, nem szívesen nyomja meg a ceruzáját, hanem ott többféle szempont érvényesül. Az, hogy a középiskolákban a középszintű érettségi szóbeli teljesítménye lényegében minden tárgynál ugyanazt az ábrát mutatta, mint az emelt szintűnél, és itt van számomra egy örömteli gesztus, és jó lenne ezt azért erőteljesen kommunikálni, ez bizony, azt mutatja, hogy nem a tanári elfogultság vagy a szubjektivitás miatt jobbak a szóbeli eredmények, hiszen az emelt szintű bizottságban a gyereket nem ismerték, az írásbelit nem ismerték, ugyanaz az eredmény jött ki.

Most fogadjuk el, hogy a szóbelik értékelése jobb, de ha túl nagy ez az eltérés, tehát aránytalanul megnő a sok jó teljesítmény a szóbelikben, akkor talán azzal volna érdemes foglalkozni, hogy azok az értékelési kritériumok, amelyek mentén az idén a szóbeliket értékelték, jók-e, és gyanítom, hogy itt azért van még mit keresni. Visszatérő elem volt az érettségizető tanárok részéről, hogy például aránytalanul magas pontszámot kellett, lehetett adni arra, hogy a kérdés megértése. Ha jól emlékszem, valamelyik tárgyból erre 12 pontot is lehetett adni. Ezt csak példaként említem, nem mélyedtem el annyira a kritériumokban, de bizony, nehéz megítélni, hogy a feltett kérdésre a gyerek most egy pontra értékelhetően értette-e meg helyesen vagy 12 pontra. De a szóbeli kapcsán a tanároknak nagyon elsöprő véleménye, hogy ha nagyon szisztematikusan követték a kritériumok pontszámát, akkor itt volt igaz az, hogy lényegében nagyon-nagyon minimális, csekély tudásra is ki lehetett hozni olyan pontszámot, ami már az osztályzatra történő átváltásnál jó volt.

Tehát azt hiszem, ez még egy hosszabb fejlesztő munka lehet, talán ebben nincs is még elég tapasztalatunk és hagyományunk, míg az írásbelik értékelésében azért már évtizedekre visszanyúlóan több tapasztalat van.

Tehát azt szeretném ezzel a hosszas monológommal mondani, hogy nehogy abba az irányba toljuk el a gondolkodást, hogy a szóbelik súlyát csökkentjük, netán megkérdőjelezzük a szóbelik létjogosultságát, bár azt örömmel hallottam Pongrácz László előadásában is, hogy ennek inkább értéke van a magyar hagyományokban, hanem a szóbelik értékelésének, a kritériumrendszerének a javítása irányába mozduljon el a fejlesztő munka. De soha ne tápláljuk magunkban azt az illúziót, hogy a szóbelik eredménye megközelíti vagy esetleg alacsonyabb lesz, mint az írásbelik eredménye, mert ez törvényszerű, és nem szubjektív és nem igazságtalanság és nem elfogult elem, hanem a szóbeli hagyományaiból fakad.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Vágó Irén!

DR. VÁGÓ IRÉN: Az egyik sajátossága volt ennek a próbaérettségi évnek, hogy nagyon alacsony volt az emelt szintű érettségit vállalók aránya, és ez utóbb azért vált fontossá, mert felmerült, hogy sok gyerek ezért nem került be a felsőoktatásba. Arra vonatkozólag kérnék információkat, hogy nézték-e azt bizonyos tantárgyakban, ahol azért voltak már ennek megfeleltethető dolgok, gondolok itt a közös érettségi-felvételi írásbelire, ami néhány tantárgynál elég nagy arányú volt a korábbi években, hogy az ott megszokott arányokhoz képest, most mondjuk matematikából vagy fizikából hányadrésze vállalta most a gyerekeknek ezt a megmérettetést. Ez lenne a dolognak az egyik része, hogy készült-e egy ilyen összehasonlítás.

A másik rész pedig, hogy ez a viszonylag nagyon kevés gyerek, aki itt emelt szintű vizsgákat tett, hogyan oszlik el a rendszerben, tehát néhány iskola - hogy úgy mondjam - beszélte rá a gyerekeket tömegesen vagy pedig ez egy laposabb eloszlást mutatott?

ELNÖK: Köszönöm szépen. Karlovitz János!

DR. KARLOVITZ JÁNOS: Egyféle rendszert hallottunk, ami nagyon korrekt módon van levezényelve, és csak gratulálni lehet, hogy ilyen precízen, jól és odaadóan oldották meg ezt a feladatot azok, akik csinálták.

Én mégis egy eretnek gondolatot mondok, ami most, ebben az évtizedben nem lesz aktuális, de lehet, hogy majd húsz év múlva, a felvétellel kapcsolatban, mert az érettségi oké, jó, pontozunk, pontozásos alapon, ugyanakkor ez felvétel és bejut. Igen ám, de itt vannak a humán szakmák. Most ebben a rendszerben felértékelődtek a kognitív ismeretek mellett szerencsére a készségek, képességek, ez jó, tehát elmozdultunk egy ilyen irányba, de azért a humán szakmáknál még vannak attitűdök, mentalitások, értékek, például etikai értékek, humán területre gondolok: tanár, orvos stb. Nyilvánvaló, hogy ez ebben a rendszerben mérhetetlen és nem is lehet mérni, de mégsem hagynám ki azt a lehetőséget bizonyos szakmákban, mert most

már teljesen alkalmatlan hallgatók kerülnek a tanárképzésbe, akik tanárnak alkalmatlanok, és ezt első látásra megmondja az ember. Mondom, hogy eretnek ez a gondolat. Felvételi alkalmasság - lehet, hogy tíz, lehet, hogy húsz év múlva - e mellett a rendszer mellett is elkerülhetetlenül kellene.

Ez nem von le abból, hogy ez a rendszer, így, ahogy most van, ebben az állapotban is jó és kidolgozott.

ELNÖK: További hozzászólások?

HORN GYÖRGY: Köszönöm ezt az összegző bemutatót, az érdekes adatsorokat. Az előterjesztés maga is számtalan információt tartalmaz. Olyan sokat, hogy bennem tulajdonképpen alapvetően az rakódott le, hogy nem tudunk velük mit kezdeni. Nekem ez sok. Tendenciákat jól kifejez, de azt az igényt váltja ki a közoktatási kormányzat felé, hogy az Országos Közoktatási Intézet - illetve nem tudom, mennyi elemzési feladat hárul az OKÉV-re... (*Pongrácz László: Ennyi se.*) Az ottani feladatok finanszírozásához, a feladat kijelöléséhez, részletes elemzésekhez a megfelelő feltételeket biztosítsa. Összekapcsolnám az előző napirenddel, ahol kiderült, hogy az érettségi szervezési feladatokra - miközben tavaly is forráshiányos volt a dolog -, ha nem is jelentősen, de valamelyest mégis kevesebb pénz került a különböző helyekről.

Ez azért fontos - ahogy el is hangzott -, mert az érettséginek ez a sztenderd rendszere arra ad lehetőséget, hogy végre érdemi változások álljanak be az iskolákban. Most függetlenül ennek a tartalmától, egyetértünk ezzel vagy sem, az biztos, hogy ez a legerősebb szabályozó eszköz. Ha ez a legerősebb szabályozó eszköz, akkor itt van esély a korrekcióra, itt van esély az elemzésre, itt van esély az iskolákon belül is az új program kialakítására, konkrét feladatmeghatározásra. Ehhez viszont az szükséges, hogy ezt az egyébként nagyon látványos és hatalmas adathalmazt részleteiben is az egyes szakmák, különösen az egyes intézmények, egyes iskolatípusok és intézmények valóban érdemben át tudják látni. Én ezt nagyon fontos feladatnak tartom, és arra kérem még egyszer államtitkár urat, hogy ebben legyen, sőt, talán az OKNT-ben is lehetne erről állást foglalni, szólítsa fel erre, hogy részletekben végig kellene nézni.

A másik, amit nagyon fontosnak tartok: vannak bizonyos prognózisaink arra, amit Vágó Irén is jelzett, hogy a kis számú emelt szintű érettségiző helyére az idén egy jóval jelentősebb tömegű emelt szintű érettségiző fog jelentkezni, hiszen ugyanezek az információk az érettségizők számára is információk. Vagyis a feladatok korrekcióját nagyon hamar és nemcsak az adatok, hanem a prognózisok birtokában is szükséges megtenni. A második kérdésem az lenne, hogy szükséges lenne az a felmérés, ami tavaly-tavalyelőtt volt: valamiféle előzetes vizsgálat, hogy hányan szeretnének majdan emelt szinten érettségizni. Lehet, hogy csak nem tudok róla. Meg kellene nézni, hogyan változott a szándék a jövő évi érettségire. Ez befolyásolja azt, hogy a meglévő eredmények ismerete, a emelt szintű érettségi ismerete és a tanulói létszám kicsisége, illetve ha sokkal többen fognak jelentkezni, befolyásolja az adott szakmai csoport korrekciós feladatait. Itt van egy más típusú információ is, amire szükség lenne.

A következő, amit nagyon lényegesnek tartok - azért nem szólok hozzá az adathalmazhoz, mert én tényleg úgy gondolom, hogy sok. Egy ilyen történelem emelt szintű teljesítmények eloszlása értékeléséhez oda kell ülni. Azon kívül, hogy van egy egyenletes eloszlás, és hogy 40-60-80 - ami tényleg nagyon érdekes - sokkal többről szól.

A harmadik ilyen feladat. Az érettségi bizottság meg az OKNT is javasolta azt, hogy a vizsgafeladatok fejlesztése egyben egy feladatbank típusú fejlesztés felé induljon el. Az első tapasztalatok birtokában most már szükség lenen arra, hogy a feladatbank típusú fejlesztésben az elemzések alapján sikeresnek bizonyuló feladatok gyors ütemű szaporítását és a sikertelennek bizonyultak visszafejlesztését sürgősen meg kellene tenni. Legalább két-három év, amíg egy ilyen feladatbank egyáltalán közzétehető - a mintákon kívül. Én azt kérem, hogy ebben induljon meg az OKI-ban - illetve nem tudom, hol kell még ilyet csinálni, nem látom át

ezeket, hogy mi hol történik. Ennek az elemzésnek nagyon fontos tanulsága lehet, nemcsak a kémia tárgyra, hanem az egyes feladattípusokra, formákra nézve is.

A következő ilyen, amit én is felírtam - bár lehet, hogy rosszul értettem, amit Vágó Irén mondott -, hogy a régi érettségi összehasonlításánál meg kellene nézni a régi közös érettségiket... *(Dr. Vágó Irén: Ezt mondtam.)* Akkor nem ismétlem.

Nekem például teljesen új volt, hogy ennyire abszurd volt az érettségi jegyek eloszlása. *(Pongrácz László: Két éve mondjuk.)* Tudtam, hogy ha esti-levelező pótérettségire megyek, kicsit mások a követelmények. De hogy ez ennyire egyenletes legyen, azért az nekem nagyon fontos, inkább érzelmi ügy.

A következő ilyen kérdés már korábban is felmerült, és most Hadházy Tibor vetette fel: a középszintű érettségi központi ellenőrzéssel valósuljon meg. Ez egyrészt egy nagyon pozitív elmozdulása lenne az érettséginek. Ez volt az első pont, hogy a felesleges, lényegtelen érettségiből fontossá vált az érettségi. Ezt üzeni. Ez nagyon-nagyon lényeges elmozdulás. A másik oldalon viszont azt gondolom, nem az ellenőrzésre kell a hangsúlyt helyezni, mert annak nincs is... Persze, biztos voltak iskolák, ahol felosztályoztak. Nem akarom ezt vitatni, de alapvetően inkább a felkészítés részét erősíteném, mintsem a kontrollt. A kontrollnak, azon kívül, hogy egyedileg, adott helyen még az ígérete is elég, hogy egy kicsit korlátozzon. Itt nem tudatos jegymanipuláció volt. Persze, ha szeretem, meg jól dolgozott és én tanítottam, jobb jegyet fogok neki adni, mint hogyha nem szeretem és én tanítottam. *(Közbeszólások, derűtség.)* A felkészítésre szeretném inkább a figyelmet felhívni, szemben az ellenőrzéssel, hogy a középszintű érettségi sztenderdizációjának a legfontosabb eleme a vizsgakérdések és a feladatok mellett a pedagógusok vizsgáztatási kultúrájának a fejlesztése, nem pedig az ellenőrzés. Még egyszer mondom, nem vitatom, hogy ilyenre is szükség van.

Végig arról volt szó az előző napirendnél, hogy kevés a pénz. Most csupa olyat mondok, ami pénzbe kerül. Az az adatelemzés, aminek egy mintáját láttuk itt: a magyar eloszlását iskolánként. Vannak ezek a nagy kompetenciamérések, aminek az eredményeit az iskolák visszakapják. Nagyon szép, színes kiadványok. Nincs mód arra, hogy ezt az érettségire csinálja meg a hálózat? Én az államtitkár urat kérdezem, hogy pénz van-e rá. A kompetenciamérésnek nincs tétje, és az visszajön. Akkor ilyennél, ahol az iskola diákjainak az eredményei az átlagokhoz, a teljesítményekhez képest egy-egy iskolában... Mert a kompetenciánál arról van szó, hogy mindenki a helyére tudja tenni: az, hogy egy elit gimnázium a felső harmadban van, nem nagy kunszt. Abban nincsen semmi. De ha megvan, hogy neki ilyen lett az eredménye, és ebből ezek az országos átlagok így és így, az nagyon sokat lendít az érdemi feladatjelölésen, az érdemi felelősségvállaláson. Ez megint pénzbe kerül. *(A kollégájával konzultáló Sipos János felé:)* János! Ez pénzbe kerül! *(Derűtség.- Sipos János: A pénzt is hallottam!)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Csak azt szeretném mondani a vita nem gyorsítása, mert Sipos államtitkár úr éjfélig velünk van, de Pongrácz Lacinak Tatabányára kell mennie, 1-kor innen indulnia kell, úgyhogy próbáljuk meg azokat a kérdéseket, ami elsősorban Lacihoz szól, feltenni, hogy ő tudjon rá válaszolni, mert neki tényleg 1 órákor el kell mennie. Most adom meg a szót Dobos Krisztinának.

DR. DOBOS KRISZTINA: Én nem szeretnék kérdést feltenni, ha van valaki, aki Pongrácz Lászlótól kérdezne, átadom neki.

ELNÖK: Hozzászólás? *(Nincs jelzés.)* Akkor Laci válaszol az eddigiekre. *(Derűtség.)*

PONGRÁCZ LÁSZLÓ: Volt egy pár feltett kérdés, arra engedjek meg, hogy legalábbis a saját nevemben válaszoljak. Az ellenőrzés kapcsán én is sok iskolaigazgatóval beszéltem, ráadásul az országban szinte minden régióban, és valóban mindenütt tapasztaltam, hogy abban az iskolában ugyan nem, de a közvetlen szomszéd iskolákban természetesen manipuláltak, elsősorban a matematika középszintű eredményeket. Erre azt tudom mondani, hogy én Gyurival

nagyrészt egyetértek, azon kívül hogy mint OKÉV, mi ellenőrizni fogunk. Most van is minek alapján ellenőriznünk, nem azt mondom, hogy a gyanús iskolákat kell ellenőrizni, az iskolák között nem gyanúsak vannak, hanem olyanok, amelyeknél tényszerűen bizonyítható a jogkövetés hiánya. Ezeket ellenőrizni kell, és tavaszra meglesz az ellenőrzési tervünk, hogy mely iskolához kell kimennünk, ahol az igazgató képtelen a vizsgára bocsátás feltételeit ellenőrizni, ahol az iskolaigazgató azt mondja a levelében, hogy a gyerek leült vizsgázni, és most mit csináljon, miközben nem is ülhetne ott, és mi engedélyezzük, hogy a jogszabályokkal ellentétben az a szegény gyerek vizsgázzon. Ahol ezek vannak, ezeket most már tudjuk, és ezeket igenis, fogjuk ellenőrizni. Az nyilván anyagilag sem követhető, hogy mondjuk a matek érettségi dolgozatok javítását minden iskolában felüljavítjuk. Ez sajnos, nem megy, de azt gondolom, hogy amennyiben van egy ellenőrzési rendszer - mindenki számára világos, hogy van, és ennek elemei is vannak -, nem gonosztevők dolgoznak az iskolákban, tehát azt gondolom, mindenki szeret jogkövető lenni, és ha erre van is valami öt rászorító dolog, vagy ennek - ha úgy tetszik - a fenyegetése a feje fölött van, akkor ezek a problémák csökkenni fognak. A panasz a másik iskolára sosem fog csökkenni.

Az osztályzatok eltörléséről elmondtam, amit kívántam. A szóbelivel kapcsolatban engedjenek meg egy mondattal többet. Gondoljunk bele, én ezt nem akartam akkor hosszabban mondani, az eredmények azt mutatják, hogy a szóbeli vizsgáztatásra jellemző ez az eloszlás. Szerintem nem azért, mert ott engedékenyebbek vagyunk vagy nem, hanem azért, mert az írásbeli vizsgáztatás úgy működik, hogy egy olyan tesztet kell összeállítani, egy olyan feladatlapot, amely a vizsgakövetelmények egészét vagy annak legalábbis egy nagy százalékát képes legyen lefedni. Tehát a diák készségeit, felkészültségét egy nagy spektrumon legyen képes lemérni. A szóbelinél miről van szó? Mi a természete? Húz egy tételt, mindenki tudja, hogy lehet szerencsésen húzni, lehet szerencsétlenül húzni. Mi a szóbeli vizsga célja? Nem az, hogy azt lemérjük, hogy a diák történelemből milyen tájékozott, hanem az, hogy egy adott témával kapcsolatosan képes-e szóbeli készségeit gyakorolni. Tehát nem a tananyagot akarja a szóbeli vizsga elsősorban mérni, akkor máshogy festene, hanem a gyerek szóbeli készségeit, és ennek következtében ilyen az eloszlás. Azt gondolom, hogy akár szigorúbbak lennénk, akár nem, amíg így vizsgáztatunk, amíg ez a módszertana, hogy húz egy tételt, és ha a mohácsi vézről kell beszélni, és tud a mohácsi vézről valamennyit, akkor igen, jó eredménye lesz, míg ha egy olyat húz, amiről fogalma sincs, még akkor is lehet viszonylag jó eredménye, ha egy ügyes gyerek. Erre tudnék saját praxisomból példákat mondani, még matematikából is.

Tehát itt erről van szó, nem az engedékenységről. Tehát arról kell vitatkozni, vagy azon lehet szakmailag vitatkozni, hogy így kell-e vizsgáztatni szóban vagy nem. Mi a hagyományaink miatt így vizsgáztatunk minden tárgyból, ezért minden tárgyból egyforma az eloszlás. Szerintem nem az engedékenységen múlik. Az persze benne van, azért ott gyakoroljuk az engedékenységünket természetesen.

Az iskolák közötti különbségről és egyben amit Gyuri kérdezett. Az idén minden iskolának már lehetősége volt a szoftverből kimenteni a saját adatait, igaz, idén még csak önállóan, de ugyanezeket az elemzéseket akár, sőt ennél lényegesen finomabb elemzéseket is elvégezni. Nyilvánvaló, hogy nincs minden iskolában ehhez megfelelő kapacitás, ezért a mi terveink a szoftver továbbfejlesztésével kapcsolatosan azok, hogy bizonyos standard elemzési eredményeket az érettségi szoftver végezzen el. Ennek nincs más feltétele, csak egy kis pénz. *(Derültség.)* Tehát elvi akadályja nincs. A tervek megvannak rá, tehát a szoftver első lépcsős fejlesztési terve vagy specifikációban is ez a blokk szerepel, nem volt még rá pénz. De egyébként ahogy közeledünk, úgy kell ehhez egyre kevesebb pénz, mert egyre triviálisabb lesz ennek a létrehozása, és végül is ez nem egy nagyon bonyolult rendszer, csak idő és pénz, nem hiszem, hogy májusban ez már működni fog tudni, de még azt sem tartom lehetetlennek.

Előzetes felmérés, és ezzel kapcsolatban a régi rendszerben közösen kell tenni. Azt tudjuk, hogy a közös és egységes, ezeket együtt nézve közel 60 ezer gyerek vett részt abban a rendszerben, de ez nem összehasonlítható az emelt szintűvel, mert az kötelező volt. Nem is beszélve arról, hogy akinek kötelező volt, mert például aki a Műegyetemre ment, nem tudom,

milyen szakra, annak nem volt kötelező, aki a folyó másik oldalára ment, ugyanarra a szakra, annak kötelező volt. Nem tudjuk összehasonlítani. Természetesen az előzetes költségterveket annak alapján csináltuk, és 60 ezer emelt szintű vizsgázóra számítottunk, mellesleg 65 ezer lett, csak a nyelvvizsgák miatt lett ilyen sok, összesen csak 24 ezer valamennyi... *(Dr. Hoffmann Rózsa: Akkor megspóroltak egy kis pénzt!)* Abszolút, nagyon sok pénzt spóroltunk, tehát én például, ha most taxival mennék le Tatabányára, de nem taxival megyek, és rengeteg pénzt spórolok. *(Derültség.)* De sajnós, ez a helyzet.

Tehát mindenesetre volt ilyen felmérés, annak alapján készültek az előzetes számok, de nem tapasztaltunk közöttük különösebb korrelációt, 60 ezer volt régen, most pedig lett 24 ezer, más motiválja a gyerekeket. Akkor aki írt, annak kötelező volt írni.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Balesetmentes Tatabányára érkezést kívánunk. Akkor folytatjuk a hozzászólásokat.

DR. DOBOS KRISZTINA: Nagyon szívesen vettem azt, hogy mind a két előadásból a táblázatokat ehhez még hozzákapjuk, mert ez egy nagyon részletes anyag. Ez rajta van az interneten?

SIPOS JÁNOS: E-mailen mind a kettőt elküldjük.

DR. DOBOS KRISZTINA: Köszönöm szépen. Egy másik oldalról szeretném megnézni, és nem szeretnék a felvételibé belemenni, de az a kérdés nem merült fel, hogy az iskolák milyen erőfeszítéseket tettek az emelt szintű érettségi időszakában. Tehát azért ez egy másik aspektusa a dolognak, mert az világos, hogy ma tulajdonképpen a középiskolákat az érettségi szabályozza. Ha igazán az fogja szabályozni, ennek a következményeit majd aztán meg fogjuk nézni, hogy hová is jutunk el.

De az idei évben a különböző fakultációk, emelt szintű felkészítés, több száz különböző tankönyv, feladat és tesztkönyvek megvétele, volt olyan is, ami januárban jelent meg és már elvileg szeptembertől abból kellett volna felkészíteni a gyereket, és különböző egyéb lehetőségek. Azt nem látom és a kérdésem az lenne, hogy az iskolák mennyire fogják tudni ezt folyamatosan követni. Nálunk tizenkét tantárgyból készítünk el érettségire, énektől a különböző hittanokig bezárólag. A finanszírozás csökkenésével ez egyre csökkenni fog. Egyszerűen nem fogjuk bírni. A tavalyi évet még bírtuk, az ideit nem fogjuk tudni bírni. Ehhez még hozzáteszem, hogy a szülők mérhetetlen áldozatot hoznak, részben az iskolákban, részben a különböző tanfolyamoknál. Hogyan lehet a rendszert úgy működtetni, hogy egyrészt az iskolák ne menjenek csödbe, és kellőképpen tudjanak valóban felkészítő fakultációkat tartani, másrészt az a szürke pénz - vagy nem tudom milyen pénznek nevezett - ami a különböző kft.-ktől által az emelt és középszintű felkészítésre hirdetett, az iskolákat elborító tanfolyamokra megy... Olyan komoly iparág alakult ki erre, ami, azt gondolom, nem helyénvaló. Ezt valahogy vissza kellene szorítani.

A harmadik nagy problémám, hogy igazából nincs tanácsadás - nem tudom másként megfogalmazni -, hogy a gyerek mit is válasszon. A szülők és a gyerekek tele vannak kérdésekkel. Részben miből csináljon emelt szintűt - most megint van egy átmenet, nem tudom, milyen rendelet van érvényben. Ahogy az egyetemekenél most már kialakul egy tanácsadási rendszer, tervezi-e akár az OKÉV, akár más, hogy valamilyen módon a szülők és a diákok informálása és tanácsadás megtörténjenek abban, hogy mikor döntsön, miben döntsön, és amit döntött, annak mi lesz a következménye a felvételi szempontjából. Köszönöm.

LISKÓ ILONA: Egyrészt szeretném megköszönni mind a két beszámolót, mert szerintem nagyon igényes és nagyon alapos, nagyon jó elemzések voltak. Ugyanakkor ebből is mindjárt kiderült, Pongrácz úr utolsó táblájából, hogy az adatfelvételnél kell olyasmire odafigyelni, hogy az adatok tényleg azokra a problémákra lehessenek összehasonlíthatók -

például a kétféle képzési formára, és nyilván még vannak egyebek is -, amiből aztán valamiféle következtetéseket is le lehet vonni.

Én különösen fontosnak és rendkívül jelentősnek tartom azt, hogy azáltal, hogy itt most az érettségi és a felvételi összecsúszott, a két képzési fokozat közötti átmenetről kapunk olyanfajta nagyon értékes adatokat, amilyenek korábban lényegében nem voltak. Most mi a közoktatás felől tudjuk nézni a felsőoktatásba való bemeneti lehetőségeket, és számomra mind a két előadásnak ezek a legizgalmasabb pontjai. Ilyen visszacsatolások, ilyen részletesen és ilyen alaposan korábban nem voltak elemezhetőek.

Én tehát azt javasolnám Jánosnak is meg az OKÉV-eseknek is, hogy lehetőleg minél többet publikáljanak ebből a dologból, hogy ne csak az OM honlapján, hanem mindenhol - nyilván rengeteg publikációs lehetőség áll rendelkezésükre -, hogy valóban visszacsatolódjék a közoktatásba mindez a nagyon sok fontos információ, ami itt most elhangzott. Ezek szerintem páratlanok, és nagyon jelentős a változás. Ezt így korábban nem tudtuk volna elemezni.

Ami a dolog tartalmi részét illeti - mármint az érettségi tartalmi részét -, engem ezek az adatok abszolút meggyőznek arról, hogy az idei középszintű érettségi követelményeit tekintve - ahogy Hadházy úr is elmondta - sikerült a népesség képességeihez jobban illeszthető mérőeszközt csinálni. Ezek a táblázatok nagyon meggyőzőek voltak abból a szempontból, hogy valóban egy jobban eltalált mérőeszköz működött ezúttal középszinten. Minden táblázat tényleg nagyon szépen hozta azokat az eloszlásokat, amik ezt jól mutatták.

Ugyanakkor egyáltalán nem meggyőző számomra az emelt szint adatbázisa arra nézve, hogy ennek az emelt szintnek a bevezetésére mi szükség volt. Mi itt sokat vitatkoztunk azon, kell-e egyáltalán emelt szint, vagy egyszerűen az érettségi tartalmát és a mérőeszközt kellene jobbra tenni, és alkalmasabbá tenni a mérésre. Amit emelt szinten láttunk, az azt mutatta, hogy emelt szintre azok jelentkeztek, akik, ha marad a középszint úgy, ahogy van, valószínűleg bekerültek volna abba az utolsó rubrikába, aki a legjobban teljesített, és onnan ugyanúgy fölvettek volna az ELTE-re is meg a Corvinusra is, mint ahogy most az emelt szintűeket kiválogatták. Vagyis ezek az adatok nekem nagyon bizonyítják, hogy itt az érettségi ügyében történt egy nagyon pozitív változás az eszközrendszer fejlesztését illetően, nagyon bizonyítják azt is, hogy igen jelentős a közoktatás szereplői és az egész közoktatási rendszer számára, hogy most a közoktatás felől tudjuk nézni a felsőoktatásba való átlépést - és szerintem ez a mobilitási esélyek és lehetőségek szempontjából a közoktatás szereplői számára rettentően sok tanulsággal szolgál majd még az elemzések során. Ez kétségtelen pozitívum. Ugyanakkor abszolút semmi bizonyíték nincs arra, hogy erre a hatalmas pénzre, energiára, amiről az előbb Krisztina is beszélt, és ami még itt jön, hogyha most a szülők meg a piac meg mindenki rámozdul az emelt szintre, szükség volt. Erre itt semmiféle bizonyíték eddig még el nem hangzott, én még ilyet nem láttam.

Ráadásul azok a viták - nem akarok itt vészmadárkodni, de azok a bajok és viták, amik az idén e körül voltak, kiskutyafüle-morzsák ahhoz képest, ami akkor lesz, hogyha majd tényleg nagy tömeg rámozdul az emelt szintre. Mert ha meghallják és meglátják - mert én arra biztatom Jánosékat, hogy mindent hozzanak széles körben nyilvánosságra -, hogy a Corvinus 78 százalékban vett föl emelt szintről, akkor... *(Horn György: Bocsánat, nem ez hangzott el! A bekerültek 70,8 százaléka egy emelt szintűt legalább tett...)* Erről beszélék! *(Közbeszólások.)* De lássák meg az ELTE-n is, abból az lesz, hogy rá fognak mozdulni, mert ezek az elit egyetemek, és oda fog mozdulni a piac, oda fog mozdulni az iskola és a szülő is - tehát itt egy tömeg jön. A nagy vita és a nagy balhé - hogy úgy mondjam - jövőre nem a tétellopás lesz, hanem annak a mérlegelése, hogy mit ér egy emelt szintű kettes és mit ér egy középszintű ötössel való bejutás, és tulajdonképpen kinek hol van az esélye. Nem akarok tényleg vészmadár lenni, de erre kell felkészülni, hogyha jövőre ez beindul.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Nagy József, aztán Szabados Lajos még.

NAGY JÓZSEF: Ez a tájékoztató, amit a magam részéről köszönök, azt bizonyítja, hogy a rendszer technikailag működőképes. Talán annyit fűznék hozzá, hogy ez nem csoda, hiszen a normatív, minősítő, szelekciós célú értékelésnek százéves nemzetközi tapasztalata van és 30 éves hazai tapasztalata van, rengeteg ilyen tesztet, feladatot gyártottak a világban és itthon, és ez természetes, hogy működik. Vagyis ezzel a rendszerrel működtethető az érettségi, amit most itt produkált.

Úgy érzem, hogy érdemes lenne alaposan elemezni a tartalmat. Tehát arról van szó, hogy most nem annyira az ismeretekre, hanem a képességekre, készségekre, hogy ott mi volt benne, és mi az, ami a korábbihoz képest más és úgy érzem, hogy ebből a szempontból is működik a rendszer. Ennél sokkal jobban működhetne majd, de itt is előrelépés történt.

Ezt azért említem, mert ez nem hangzott el eddig, hogy ezt a tartalmi részét is érdemes lenne elemezni és publikálni a különbségeket a két rendszer között.

Sok más pozitív elemet is kiemelték a kollégák, én most kérdéseket is tennék fel, magamnak is. Az előző két hozzászóló már érintett néhány ügyet. Az egyik szerintem ez a rendszer, amellel, hogy működik, túlságosan bonyolult, túlságosan specifikált, hiszen az új felsőoktatási rendszer megszüntette a szűkszakos indítást. Ugyanakkor mi pedig olyan érettségit csinálunk, ami a kémiára és nem tudom, mire megy ki, szerintem teljesen fölöslegesen és érthetetlenül.

Tehát ha a felsőoktatás egy általános alapképzést ad az első három évfolyamon, akkor nekünk ehhez kellene igazodni. Ha rajtam múlna, akkor egy humán és reál specifikációt csináltatnék, és néhány különleges területen: művészetek és egyebek, de az az ezernyi - már bocsánat, hogy az ezernyi szót mondtam -, az a rengeteg tantárgy, amiből érettségi van, az még a régi egyetemi rendszert is hajazza. Tehát úgy érzem, hogy a jövőben itt majd valamiféle egyszerűsítés lehet célszerű. Most és a jövő tanévben és nem tudom, mikor, ez a rendszer nem változtatható nyilvánvalóan, de fokozatosan ez irányba kellene mozdulni.

A másik, amit érdemes lenne figyelembe venni. Kedves Kollégák! Mindannyian tudjuk, hogy a közeli években százegynéhány, száztíz ezres és ilyen évjáratokkal szembesülünk.

ELNÖK: Száz alatti!

NAGY JÓZSEF: Aztán majd száz alatti. Tehát most, amelyek már benn vannak az iskolában, azok még százasak. De láttuk, hogy mennyi, 64 ezer olyan gyerek van, akit most felvettünk állami finanszírozással, azon kívül... (*Sipos János: Százezer fölött vettünk fel összesen.*) Ez azt jelenti, hogy ki bújt, bújt, aki nem, nem, de néhány év múlva mindenkit fel kellene venni ahhoz, hogy a jelenlegi kapacitás működhessen. Ha ez ilyen, akárhogy is alakult a dolog, ebből az következik, hogy minden intézmény lasszóval keresni fogja majd a felveendőket, és ezért tehát ez a nagyon kicentizett, nagyon kifinomult szelektáló rendszerre nem tudom, hogy szükségünk van-e. Mindazonáltal még mindig van néhány divatos terület, néhány olyan terület, ahol viszont túljelentkezés lesz, tehát nem arról van szó, hogy teljesen meg kell szüntetni ezt a kétszintű érettségi által produkálható differenciáltságot.

A differenciáló skálára továbbra is szükség van szerintem, de ha rajtam múlna - de nem múlik rajtam -, akkor azt csinálnám, hogy a középszintű érettségivel egy időben tartanám, kiegészíteném, aki akarja, az még további feladatokat megoldana, tehát az alap megvan. (*Derültség. - Sipos János felé fordulva:*) Nem akarlak téged innen lesöpörni... (*Derültség.*)

Tehát azt javasolnám, hogy folyamatosan dolgozzunk az érettségi rendszeren és ne érjen bennünket meglepetés, amikor majd kapjuk a kis korosztályokat, ne akkor kezdjünk el kapkodni, és folyamatosan dolgozzunk annak érdekében is, hogy ne legyen ilyen nagyon bonyolult, és még azt is hozzátenném, hogy ne legyen ilyen drága. Ez egy rendkívül költséges, rendkívül drága rendszer.

Ami most jó, ami most működőképes, de 4-5 év múlva - és ez nagyon rövid idő - biztos, hogy tovább kell fejleszteni, és ha ez így van, akkor most hozzá kellene fogni a kutatásokhoz és a fejlesztésekhez.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Dr. Hoffmann Rózsa: Egy ügyrendi kérésem volna, ha lehetne.)* Parancsoljon!

DR. HOFFMANN RÓZSA: Bár élvezettel hallgattam Nagy József megszólalását, mégis azt szeretném kérni, hogy én magam is tartózkodtam attól, hogy koncepcionális kérdéseket érintsek. Tehát most az volt a napirendi pontunk, hogy meghallgassuk ezt a szakmai jelentést és ehhez viszonyuljunk. Igaz, több napos külön elvonulást is megérne, hogy arról beszéljünk, hogy milyen irányba fejlesszük tovább, de az idővel való spórolás szempontjából arra kérném levezető elnök urat, hogy olyan hozzászólásokat ösztönözzön, amelyek a napirendre vonatkoznak, és most ne a jövő fejlesztési irányait tárgyaljuk, mert akkor ismét megszólalásra kényszerülünk.

NAGY JÓZSEF: Szeretnék bocsánatot kérni azért a 6-7 percért, amit elvettem a drága idejükből, hozzá vagyok szokva, hogy a múltkor megvonta tőlem az elnök úr, a hozzászólók letolnak, most nem sikerült, örülök neki. Köszönöm.

DR. HOFFMANN RÓZSA: Csak a következő hozzászólások miatt tettem meg ezt a javaslatot.

ELNÖK: Köszönöm szépen a javaslatot. Azt szerettem volna Rózsa javaslatához hozzáfűzni, hogy az Országos Érettségi Vizsgabizottságnak van egy olyan elképzelése, kérése, javaslata, hogy foglalkozzunk egy, az érettségi stratégiájának kérdésével, és valójában egy olyan fajta irányokról is szó van, amelyről Nagy József beszélt. Tehát ez nagyon fontos lenne a jövőben, és azt gondolnám, hogy erre egy egész napos ülést is érdemes lenne rászánni, mind az OÉVB, mind pedig az OKNT kapcsán, úgyhogy ezt tényleg melegen tudnám pártolni. Köszönöm szépen.

Tudom, hogy többen szeretnének 2 óra tájékan elmenni.

DR. POLINSZKY MÁRTA: Szintén ügyrendi, hogy nem leszünk szavazóképesek és ebben a szegény Szőlőtő kerettantervben határozatot kell hoznia az OKNT-nek.

ELNÖK: Akkor azt szeretném megkérdezni, hogy ki szeretne még az érettségi témájához hozzászólni. Szabados úr, Báthory Zoltán *(Dr. Báthory Zoltán: Visszalépek.)* Akkor még két hozzászóló van és utána összefoglaljuk.

SZABADOS LAJOS: Köszönöm szépen a szót. Azzal szeretném kezdeni, hogy kapcsolódnék az előttem felszólalókhöz, hogy nyugtával dicsérjük a napot. Annak idején, amikor a kétszintű érettségi problémaköre idekerült, én voltam az, aki javasoltam, hogy szavazzunk, és leszavaztuk a kétszintű érettségit.

Nagyon szépen köszönöm a két tájékoztatót, mert tényleg alapos volt, de mégis azt mondom, hogy ezek után most is nemmel szavaznék. A hozadékokat meg egyebeket gondolom én. Nem a végrehajtással van bajom. A végrehajtók mindannyian - kezdve az államtitkárral, egészen az érettségiztető tanárokig - elismerést érdemelnek. Én tényleg csodálattal adózom nekik - de a kitalálóknak már nem tudnék ennyi piros pontot adni. Lényegében összefoglalom, amiket itt hallottam.

Volt egy-két olyan szélsőséges megfogalmazás, ami nem tetszett nekem: a pofonnal kapcsolatos volt ez, meg hogy hülyék vagytok, amikor kilencedikbe bejöttök. Nem ez az általános, ezeket ne mondjuk!

Amit a legfontosabbnak tartok - és ez is elhangzott: azt hiszem, hogy az államtitkár úr kivetített anyagában volt, hogy ismeret és/vagy képesség. A „vagy”-ot felejtjük el! Arra, hogy

„ismeret” már ráfáztunk. Ezt tudjuk. Most akkor fázzunk rá erre is, hogy „képesség”? Ismeret és képesség - szerintem ez teljesen egyértelmű.

Végül még egy aggályos gondolat vetődött fel: akár két tanulónak is kell emelt szintre felkészítőt szervezni. (*Sipos János: A kötelező érettségi tárgyakból.*) Elkezdtem gondolkodni. azt mondják, hogy a kis falusi iskolákat azért kell bezárni, mert az borzasztóan költségigényes. Ez nem? Hogy van akkor? Diszkriminálunk az egyik illetve másik esetben? Ez nekem nem tetszik. Köszönöm.

HORN GYÖRGY: Csak egy reakció. Liskó Ilona úgy fogalmazott, hogy íme itt van, nincs bizonyíték az emelt szintű érettségire. Csak azt szeretném jelezni, hogy maga a középszintű érettségi eredménye a bizonyíték az emelt szintűre. Ugyanis az a dolog lényege, hogy a középszintű érettségi bevezetése nem ment volna az emelt szintű nélkül. Az a dolog értelme és lényege, hogy az 1995-96-os konszenzusos megállapodásokat követően körülbelül 7-8 év volt szükséges arra, hogy egy rendszer szakmai háttere, anyagai kialakuljanak. 2002-ben én magam is ott ültem, amikor felmerült az a kérdés, hogy vajon ez most maradjon-e a régi érettségi, vagy azt a szakmai fejlesztést, amit Lukács Judit vezetésével az elmúlt hét-nyolc évben az egyes tantárgyakból a munkacsoportok létrehozta - még egyszer hangsúlyozom, egy konszenzusos kétszintű érettségivel, aminek az a lényege, amit éppen Liskó Ilona fogalmazott meg: végre először a középiskola felől látjuk az iskolát. A magyar közoktatás egész rendszere évtizedek óta úgy működik, hogy az óvoda az általános iskolára, az általános iskola a középiskolára, a középiskola az egyetemre készít fel. Ez volt az első olyan pont, a sztenderd érettségi, amelyik módot ad arra, hogy az érettségi maga szabályozza a középfokú rendszert. (*Liskó Ilona: De miért kell két szint?*) Ahhoz, hogy a középszintű érettségi képességekvetelményei, a kompetencia alapú érettségi átalakulása létrejöhessen, az volt az alku tárgya 1996-98-ban az egyetemi felsőoktatási rendszerrel... (*Liskó Ilona: De nem is kellett nekik!*) Akkor? Dehogynem! Ez volt az alku tárgya! Itt ülnek olyanok, akik ebben részt vettek. Ahhoz, hogy ez ne legyen olyan nagyon gyenge, hogy még a jászkiséri juhász is leheteti - ez volt a példa -, ez volt az alku tárgya. Kétségtelen tény, hogy 2002-2003-ra ez a konszenzus felbomlott - a Bologna maga is megváltoztatta. A magam részéről támogatom mindazt, amit Nagy József elmondott, egyetértek, csak hogy ma, amikor ez elindult, nem az volt a kérdés, hogy lesz-e egyszintű sztenderd kompetencia alapú érettségi vagy sem, hanem az, hogy marad az érettségi a régi vagy ezt csináljuk meg, ami most van. Éppen az bizonyítja, amit Liskó Ilona itt elmondott: ezek az adatok és tények, hogy a középszintű érettségi végre Magyarországon egy kompetencia alapú, sztenderd elosztást mutató, az iskola életét szabályozó érettségi, amihez hozzáilleszkedik egy vízum jellegű, valóban kétségtelenül más típusú versenyvizsga. Ami a vita tárgya, az az, hogy a kettő egymás nélkül lehetett volna vagy sem. Körülbelül úgy hangzik nekem ez a felvetés, mint amikor a gyermekem azt kérdezi tőlem, hogy „És miért nem tüntettetek 1983-ban az ellen, ha valami nem tetszett?”. Persze, visszamenőleg ezek a dolgok jól hangzanak, de itt sokan ülnek olyanok, akik tudják, hogy az 1990-es évek közepén a felsőoktatás és a közoktatás között az az alku született, ahhoz, hogy a közoktatás végre-valahára a saját mentén menjen, bizony, az egyetemeknek egy más típusú követelményrendszert kellett odanyújtani. Mert az egyetemek fizika tanszékei ezt megadják. És még egyet, mert ez fontos! (*Derültség.*) Ez nekem nagyon-nagyon fontos. (*Derültség.*) Tessék szíves elolvasni az utóbbi hetekben megjelent egyetemi anyagokban a Bologna kapcsán a tanárképzéssel kapcsolatos súlyos kritikai szövegeket. Ugyanezeket tartalmazzák, ugyanerről szólnak, mint most az emelt szintűnél: a tanárok, azért hogy sok órájuk legyen a pedagógusképzésre stb. - és közben abban érdemi kritikák is elhangzanak, persze, magára a Bolognára vonatkozóan, de másként nem jöhetett volna létre az a fajta rendszer, ami létrejött. Visszamenőleg nem lehet kompromisszumokat, alkukat felborítani. Mert a tavalyi érettségi lenne, meg jövőre is, meg azután is, hogyha most elkezdjük volna a sztenderd érettségit. Meg kell kérdezni azokat, akik az FTT-nek megcsinálták, mennyi idő kellett volna hozzá: Mihály Ottó szerint, aki ennek a csoportnak a vezetője volt, tíz év. Köszönöm szépen.

LISKÓ ILONA: Bocsánat, de erre reagálnom kell!

ELNÖK: Megtámadtatás.

LISKÓ ILONA: Csak egy perc! Ha ez igaz, amit most Gyuri elmondott, akkor én őszintén szólva teljes mértékben el vagyok keseredve, hogy a magyar közoktatás-politika hatalommal rendelkező szereplői miért egy-egy generáció iskoláztatásán verik le... (*Horn György: Nem vernek le semmit.*) Dehogynem! Azt mondod, hogy mindenféle alku következménye az, hogy ezeknek a nyomorultaknak - most a szülőkről, gyerekekről, nem tudom kiről beszélek - kétszintű érettségi... (*Dr. Hoffmann Rózsa: Ez nem igaz, nem volt egyetértés. - Közbeszólások.*)

NAGY JÓZSEF: Bocsánatot kérek, mert ha én nem szóltam volna, akkor nem lett volna ilyen vita. Úgyhogy köszönöm szépen. Jól érezted, hogy baj lesz.

ELNÖK: Egy perc, Zoli! Arra legyetek tekintettel, hogy nem leszünk határozatképesek. Egy perc Báthory Zoltánnak, és lezártuk.

DR. BÁTHORY ZOLTÁN: Egy sikeres innovációról hallottunk beszámolót, és ezt szeretném megköszönni az államtitkár úrnak, valamint az intézetnek, akit Zsuzsa képvisel itt. Ez egy igazi, sikeres innováció, ami nagyon régóta lett előkészítve, nagyon alaposan meg lett vitatva. Ezek a viták, amik itt lezajlanak, most ismétlések, mindenki tartja magát az eredeti álláspontjához. Azért így behallgatva itt változások is vannak, mert aki fanyalog, az régebben azon a híres ülésen, amiről szó van, hogy ellene szavazott meg minden... ezek a dolgok mérséklődtek, ami azt jelenti, hogy még az OKNT-re is hatással van egy sikeres innováció. Persze, én is fel tudnék sorolni egypár dolgot, amin lehetne javítani, legfőképpen azt nem szeretem, hogy a kétszintűséget, ezt a jelzót kisajátítják az egyetemi felvétel felé, holott ennek egy pedagógiai haszna van, amikor a tanulónak választania kell, döntenie kell, tanulási út mellett kell a véleményét megmondani. Ez egy nagyon jelentős pedagógiai mozzanat. Ez ellene dolgozik annak, hogy mindenki ugyanazt az általános műveltséget tanulja a középiskola két utolsó évében.

Szeretném, hogyha a kétszintűségnek ez az aspektusa se maradna ki az érvelési rendszerből. Köszönöm szépen, és gratulálok.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szerettem volna több menetben hozzászólni, de olya sokan szóltak érdemben hozzá, hogy én csak két dolgot szeretnék megerősíteni - aztán átadom a szót Sipos Jánosnak.

Az első dolog, hogy azért én mindennek ellenére a felüljavítás tényéről nem mondanék le száz százalékosan. Reprezentatív, mondjuk 10 százalékos mintán érdemes lenne. Ennek hozadéka lenne szerintem az egész érettségi szempontjából is. Meggondolásra javaslom.

A másik, amiről itt szó volt, csak szerintem nem elég hangsúlyosan, mert csak Gyuri beszélt róla: a feladatbank kérdése. Ettől a pillanattól kezdve, legalábbis ha a fő tantárgyakhoz, a nagy tantárgyakhoz igazán feladatbankok készülének - ami 1995 óta nem készül el, csak jelei vannak -, akkor fel se vetődne az a kérdés, hogy botrány vagy bukás, vagy lopás, mert akkor nem lenne kérdés, hogy kilopták-e, mert nem lenne mit kilopni.

Készítsük el, tehát menjen ez a fajta munka a feladatbank tekintetében. Köszönöm szépen. Parancsoljon!

HORVÁTH ZSUZSA: Köszönöm szépen a munkatársaim nevében és az OKÉV munkatársai nevében is az elismerő szavakat, természetesen mindezeket a dilemmákat, vitatott kérdéseket mind a vizgákészítésben mi is átéltük, már úgy értem, hogy ránk vonatkoztatható

két megjegyzés, az egyik a vizsga tartalma. A vizsga tartalmáról voltaképpen nagyon kevés szó esett vagy esik általában, pedig az legalább olyan jelentős, és meg fogjuk írni, úgyhogy köszönjük a tanácsot.

Megjegyzem: a vizsgatartalmak nyilvánosságához rendkívüli mértékben hozzájárul az az elv, amit nem győzők eleget hangsúlyozni, hogy az egész rendszernek meghatározó része a nyilvánosság. Tehát hogy a feladatok azonnal felkerülnek, aznap éjfélkor, amikor megírják őket. *(Nagy József: Már előző éjfélnélkor! - Derűltég.)* Erre nem is gondoltunk nagy hirtelen, tehát ebben ártatlanok vagyunk. Nagyon köszönöm ezeket az észrevételeket.

Természetesen az, hogy mikor is elégedett egy szakmai közvélemény a statisztikai jellemzőkkel, az eloszlásokkal, ezt azért nagyon nehéz előrebecsülni, mert például elképzelhető, hogy jövőre, ahol mondjuk többen jóslták, hogy többen fognak emelt szinten vizsgázni, elképzelhető, hogy legalábbis a középszint eloszlása más lesz, ha kijönnek belőle. Tehát ez érdekesen fog működni, és lehet, hogy nem is várhatjuk azt, hogy minden évben ugyanolyan eloszlásokat vagy ugyanolyan jellemzőket kapunk.

Amit egyébként azért általában a középszintű - mert itt a középszintről többször elhangzott, az azért nagyon hasonlít ahhoz, amit az országos kompetenciamérések és amit a PISA mutat, hogy a középszintet tevő középiskolás populáció legalább két markánsan eltérő rétegre különíthető el. De mondjuk ez nem olyan meglepő.

Még visszatérve arra, hogy mi minden, szakmai jelentés fog készülni, ezt Gyuri említette, valószínűleg ezek nyilvánosak lesznek, sőt egészen biztos, hogy nyilvánosak lesznek, de nem lesz iskolára visszavezethető, mert nem iskolai alapú a minta, hanem tanuló alapú. Tehát ez nagyon fontos, hogy abból, amit mi csinálunk, iskolára nézve semmi nem fog kiderülni. *(Liskó Ilona: Ez elég nagy baj!)* Nem ez a célja.

Javasolom, miután a feladatbank ügye, amit én sokkal inkább szeretnék feladatállománynak nevezni, tehát a feladatbank ügye most megtárgyalhatatlan. Tehát eleve fel kell azt vetni, arra tehát nem tudok most érdemben reagálni, fel kell azt vetni, hogy vajon, a vizsgafeladatok tartalmi érvényessége - mert az egy meghatározó dolog - vajon, nem csorbul-e, ha mondjuk van öt évre előre egy feladatállomány, a válaszom az, hogy csorbul, sehol nem dolgoznak a világnak általunk ismert részén az érettségihez ilyen előre rögzített és bestrukturált feladatbankkal. Feladatállományt lehet fejleszteni, de az nem spórolható meg, hogy akkor frissen...

ELNÖK: Erről ne nyissunk vitát!

HORVÁTH ZSUZSA: Ne nyissunk vitát, de szeretném, ha erről külön beszélne, mert még az országos kompetenciamérés mögötti feladatállományt is azért 4-5 évenként gyakorlatilag folyamatosan ki kell cserélni. *(Nagy József: Bankot is folyamatosan kell építeni. - Zaj, közbeszólások.)*

ELNÖK: Ebbe ne menjünk bele, beszélni fogunk róla. Sipos államtitkár úr!

SIPOS JÁNOS: Köszönöm, igyekszem nagyon rövid lenni. Köszönöm mindenkinek az észrevételeit, nem csak a dicsérőeket, a kritikai észrevételeket is, mert azt gondolom, hogy a kettőből együtt lehet hosszú távon építkezni. Nagyon sok hasznosítható információt, észrevételt hallottam a kollégáktól, és én is szeretnék csatlakozni Zsuzsához, és azok nevében is megköszönni, akik nagyon sokat dolgoztak az elmúlt években az érettséggel, a dicséreteket és a kritikai észrevételeket is szoktam továbbítani, mind az OKI, mind az OKÉV munkatársainak, illetve azoknak is, akik az előző években, most már több mint tíz év óta részt vettek az érettségi koncepció kialakításában, és vitákon keresztül érvelték, hogy a magyar közoktatásban olyan mértékű változás következzen be, ami évtizedek óta nem volt.

Nagyon komolyan tartom ezt a véleményemet, hogy ilyen mértékű változás a közoktatásban Magyarországon évtizedek óta nem volt, és egy-két éven belül vissza kell hogy

hasson az oktatás tartalmára, módszertanára, mindenére. Természetesen mint ilyen jelentős változásnak, mindig vannak negatív oldalai is, nem mindenki áll be a sorba elsőre, de azért most már láthatóan lényegesen csökkent azon pedagógusok és iskolák száma, akik nem hiszik el, hogy ebből lesz valami, hiszen megvalósult. Minden nehézség ellenére megvalósult az új érettségi Magyarországon, aminek szerintem nem a kétszintűség a legfontosabb jellemzője.

A másik: a konkrét kérdésekre, amelyek felmerültek, nagyon röviden válaszolnék. A fenntartóknak kötelességük biztosítani az érettségire felkészülést, ez nem újdonság. A közoktatási törvény tartalmazza évek óta, hogy mit kell biztosítani ahhoz, hogy ha valaki középiskolát enged indítani. Ezzel a felelősséggel kellett a pedagógiai programokat 1998-ban megfogalmazni, jóváhagyni, 2001-ben, 2004-ben felülvizsgáltan jóváhagyni. Tehát nincs mese, nem kötelező feladat középiskola működtetése a város számára, nagyon szigorúan fogalmazok most, de ha valaki vállalja, akkor tudnia kell, hogy mit vállal, és innentől kezdve a gyerek érdeke az első. Ha a jogszabályok előírják, hogy biztosítani kell az ingyenes felkészítést az érettségire, és ha a finanszírozáson belül vannak nehézségek, akkor mérlegelnie kell a fenntartónak, hogy ő hogyan fogja ezt a helyzetet megoldani. Nem központilag fogják előírni senki számára, hogy középiskolát működtessen vagy sem, megyei szinten kötelező feladat egyébként a középiskoláztatás.

Elemzések. Neuwirth Gáborék végeznek évek óta kutatásokat, elemzéseket a felvételi statisztikák, versenyeredmények, újabban hozzáadott érték bizonyos területeken. Ezt a vizsgálatot már az érettségivel kapcsolatban is lényegében elvégezték, és ennek is lesz ugyanolyan publikációja, mint ami volt az előző években a középiskolai munka néhány mutatója, sőt annál sokkal részletesebb, itt tantárgyaként elkészülnek iskolai szintű átlagok, de ezek véges idő alatt és véges mennyiségű forrásból nem tudnak olyan mélységűek lenni, mint amit Zsuzsa az OKI-ban végez, ő tantárgyankénti elemzéseket végez. Viszont azok a globális mutatók, iskolákra jellemző mutatók - tantárgyanként is - nyilvánosságra fognak kerülni, egy nagy veszélye van, hogy ezek sok esetben nem használhatók semmire. Ugyanis ha egy iskolából két gyerek érettségizik fizikából, országos rangsorokat képezni fizikából - hogy mondjam - némi felelőtlenség, úgy gondolom. De azért mégis jellemző az is egy iskolára, hogy ha abból az iskolából csak két gyerek érettségizik fizikából vagy 50 gyerek érettségizik fizikából, mert amikor a szülő és a gyermek középiskolát választ, akkor ezen mutatókba kapaszkodva is tud választani, hogy mi egyáltalán az iskola profilja, mely tantárgyakból tudja felkészíteni a gyereket, mely tantárgyakból milyen szinten tudja felkészíteni a gyerekeket és milyen eredményességgel.

Köszönöm, most nem is kívánok többet mondani.

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Én azért csak a napirend címére szerettem volna egy mondattal utalni, itt most nem az érettségi vitát folytattuk le, hanem az érettségi vizsgák eredményeiről szóló tájékoztatást hallgattuk meg, amelyet nagy köszönettel az OKNT nevében szeretnék mind az OKI, mind az OKÉV munkatársainak megköszönni. Tényleg nagyon korrekt, mindenre kitékintő volt. Sok minden adatot láttunk, tapasztalatunk.

Ettől eltekintve azért változatlanul megvan az a javaslatunk, hogy az érettségi koncepcionális kérdéseivel kapcsolatosan egy hosszú távú fejlesztés tekintetében - ami nem egy-két év távlatát jelenti - térjünk vissza, és egy hosszabb vitát folytassunk le. Ezzel szeretném ezt a napirendi pontot lezárni. Köszönöm szépen.

A harmadik napirendi pontunk a Szőlőtő Oktatási Alapítvány kerettantervével kapcsolatos. Ahogy láttam, ahogy végigolvastam, meglehetősen egyértelmű minden, hogy nekünk csak szavaznunk kell.

DR. KELEMEN ELEMÉR: A KTB álláspontját a jegyzőkönyv kivonata tartalmazza, önök ezt megkapták. Teljesen egyértelmű volt a szakértői és a referensi vélemények alapján is a bizottság álláspontja - ennek a megerősítését szeretném kérni.

ELNÖK: Mindjárt megerősítjük, ha elegendő vagyunk. *(Közbeszólások: Még elég!)* Egyértelmű, hogy a Szőlőtő Oktatási Alapítvány kerettantervét elutasította a bizottság. Javasolja ezt az OKNT számára is. Ki az, aki ezzel egyetért? *(Szavazás.)* Egyhangú. Köszönöm szépen. Még mielőtt feloszlanánk, a tízórások nem tudják, hogy van egy...

HORN GYÖRGY: Levettük.

ELNÖK: Levettük, de nem tudjuk, hogy vegyük föl. Még egyszer azt szeretném elmondani a tízórások számára *(Közbeszólás: És a tizenegyeseknek is!)*, hogy azért vettük le napirendről a Sulinova Kht.-ről szóló beszámolót, mert késve érkezett, másrészt nem az az anyag érkezett, amit vártunk. De hogy mi mit várunk igazából a Sulinova beszámolójában, Trencsényi Laci azt kérte, fogalmazzuk meg 6-8-10 - valahány - pontban. *(Közbeszólások: Fogalmazza meg Trencsényi!)*, melyek azok a kérdések, amelyek mentén a beszámolót várjuk a Sulinovától. Anélkül, hogy megmondanánk, mit várunk tőlük, ők mindenféle beszámolót csinálhatnak nekünk.

HORN GYÖRGY: E-mailben.

DR. SZABADOS LAJOS: Én vállalom, hogy Zsuzsának elküldöm.

ELNÖK: Akkor maradjunk abban, hogy küldünk egy kör-e-mailt, hogy a Sulinova beszámolójával kapcsolatos kérdéssort mindenki ízlése, érdeklődése szerint állítsa össze - de ehhez egy nagyon rövid határidő kellene. Térjünk egy pillanatra még vissza a jövő havi ülésünkre: nem nagyon van már témánk. Hogyha a Sulinovát ide tesszük - de ahhoz az kell, hogy péntekig a kérdéseket adjuk meg Zsuzsának, akkor a jövő héten tudunk konzultálni, és hétfőn-kedden Pála Károly megkapja... *(Közbeszólások: Hétfő!)* Maradjunk ebben, hogy a kérdéseket hétfőig megkapjuk. *(Dr. Hoffmann Rózsa: És kaphassunk erről egy figyelmeztető e-mailt!)*

KOSINSZKY ZSUZSA: Én ma délután körbeküldöm az előadásokat, és jelzem, hogy hétfőn 12 óráig kérjük.

ELNÖK: Decembéri napirendünk az integráció témája, a tanulmányi versenyekkel kapcsolatos kérdéskomplexum - valószínűleg elkészül -, és az egységes közoktatási minőségi rendszer stratégiai terve valószínűleg nem lesz olyan állapotban - Friss Péterrel konzultáltunk -, hogy tárgyalható legyen. Így bekerülne akkor a Sulinova, és ezek a napirendek lennének az ünnepi decembéri ülésünkön.

KOSINSZKY ZSUZSA: Fölvetődött, hogy az OM-költségvetés tervezete...

ELNÖK: Igen, még egy! Felvetődött közben, hogy az OM költségvetése, a sajátja, hogy a belső pénzek milyen módon lesznek szétosztva. Ha megy, decemberre próbáljuk kérni.

HORN GYÖRGY: Abban nincs szavunk, hogy mennyi az ő pénzük, de abban igen, hogy mire költse.

ELNÖK: Megpróbáljuk a költségvetést is.
Nagyon köszönöm az aktív részvételt, a mai ülést bezárom.

(Az ülés végének időpontja: 13 óra 46 perc)

Tartalomjegyzék

A kormány javaslata a 2006. évi költségvetésnek a közoktatást érintő fejezeteire és mellékleteinek fő számaira.....	4
<i>Dr. Stark Antal tájékoztatója.....</i>	<i>4</i>
<i>Kérdések.....</i>	<i>9</i>
<i>Válaszok.....</i>	<i>10</i>
<i>Hozzászólások.....</i>	<i>12</i>
<i>Válaszok.....</i>	<i>16</i>
Szakmai jelentés a 2004/2005. tanév május-június időszakában tett érettségi vizsgák eredményeiről	21
<i>Sipos János prezentációja.....</i>	<i>21</i>
<i>Pongrácz László prezentációja.....</i>	<i>27</i>
<i>Horváth Zsuzsa kiegészítése.....</i>	<i>31</i>
<i>Hozzászólások.....</i>	<i>32</i>
Döntés a Szőlőtő Oktatási Alapítvány kerettantervéről.....	45